

EUROBAROMETRI 70

KANSALAISMIELIPIIDE EUROOPAN UNIONISSA

SYKSY 2008

KANSALLINEN RAPORTTI

SUOMI

Tämän raportin pohjana oleva selvitys on Lehdistö- ja viestintäpääosaston tilaama ja koordinoima.

Tämä raportti on Euroopan komission Suomen edustustolle tehty selvitys.

Raportti ei edusta Euroopan komission mielipidettä.

Raportissa mahdollisesti ilmenevät mielipiteet ovat yksinomaan raportin kirjoittajan tulkintoja.

SISÄLLYSLUETTELO

Yhteenveto	3
1 Johdanto	10
1.1 Tutkimuksen toteuttaminen	10
2 Suomalaisen mielipiteitä tämänhetkisestä tilanteesta	12
2.1 Suomalaisen henkilökohtainen taloudellinen tilanne	14
2.2 Taloudellinen tilanne Suomessa tällä hetkellä	16
2.2.1 Terveyspalvelujen saatavuus	17
2.2.2 Eläkkeet Suomessa	18
2.2.3 Työttömyysetuudet	19
2.2.4 Elinkustannukset Suomessa	20
2.2.5 Elinkustannukset verrattuna Euroopan maihin keskimäärin	21
2.3 Taloudellinen tilanne Euroopan unionissa	22
2.4 Maailman taloudellinen tilanne	23
3 Suomalaiset ja Euroopan unioni	25
3.1 Euroopan unionin itsestään antama kuva	25
3.2 Mitä Euroopan unioni merkitsee suomalaisille?	26
3.3 Suomalaisen suhtautuminen eräisiin Euroopan unionia koskeviin väittämiin	26
3.4 Suomalaisen mielipiteitä tapahtumista lähimenneisyydessä	28
3.4.1 Rautaesiripun kaatumisen merkitys	28
3.4.2 Vahvistiko laajentuminen vuonna 2004 Euroopan unionia?	30
4 Suomen jäsenyys Euroopan unionissa	32
4.1 Suomen EU-jäsenyyden kannatus	32
4.2 Onko Suomi hyötynyt jäsenyydestään Euroopan unionissa?	34
4.3 Luottamus Euroopan komissioon ja parlamenttiin	36
5 Päätöksenteko Euroopan unionissa	39
5.1 Missä päätökset tulisi tehdä	39
5.2 EU:n päätösvallan laajuus	41
6 Euroopan unionin tulevaisuus	43
6.1 Euroopan tämänhetkinen rakentamisvauhti	44
6.2 Mitä asioita tulisi painottaa, jotta Euroopan unioni olisi vahvempi tulevaisuudessa?	45
7 Johtopäätökset	47
LIITTEET	
Liite 1. Technical specifications	48
Liite 2. Suomessa haastatelluille esitetyt kysymykset	51

Tämän raportin on Euroopan komission Suomen edustustolle tehnyt Nina Kurki

YHTEENVETO

Suomalaisten mielipiteitä tämänhetkisestä tilanteesta

Suomalaisista 95 prosenttia sanoo olevansa erittäin tai melko tyytyväinen elämäänsä. Kaikista Euroopan unionin kansalaisista 76 prosenttia sanoo olevansa tyytyväinen elämäänsä ja peräti 23 prosenttia on tyytymättömiä. Elämäänsä tyytyväisimmät kansalaiset löytyvät Alankomaista, Ruotsista ja Tanskasta. Tyytymättömiimpiä elämäänsä ovat bulgarialaiset, portugalilaiset, unkarilaiset ja romanialaiset.

Kansalaisista 49 prosenttia uskoi asioiden olevan menossa Suomessa huonoon suuntaan. Vastaajista 36 prosenttia oli päinvastaista mieltä ja uskoi asioiden olevan menossa pikemminkin hyvään suuntaan.

Kaikista EU-kansalaisista 28 prosenttia uskoo asioiden olevan menossa omassa maassaan hyvään suuntaan, mutta lähes puolet heistä (49 %) on asioiden tämänhetkisestä tilasta päinvastaista mieltä. Huomattavaa on, ettei kansalaisten enemmistö yhdessäkään Euroopan unionin jäsenmaassa uskonut asioiden olevan kehittymässä hyvään suuntaan omassa maassaan haastattelun tekohetkellä.

Suomalaisten henkilökohtainen taloudellinen tilanne

Suomalaisista 89 prosenttia arvioi perheensä taloudellisen tilanteensa hyväksi ja vain 11 prosenttia sanoo sen olevan huono. Ottaen huomioon vallitsevan maailmanlaajuisen taloudellisen tilanteen on tätä lukua pidettävä suhteellisen korkeana ja näin on varsinkin, jos sitä verrataan Euroopan unionin keskiarvoon, joka on 64 prosenttia.

Kansalaisten ostovoiman kehitys

Lähes kolmasosa suomalaisista arvioi ostovoimansa parantuneen viimeksi kuluneen viiden vuoden aikana. 39 prosenttia arvioi ostovoimansa huonontuneen. Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista yli puolet (51 %) sanoo ostovoimansa huonontuneen. Lähes kolmasosa (29 %) arvioi sen pysyneen ennallaan ja 18 prosenttia sanoo sen parantuneen.

Maksuvaikeudet

Suomalaisista 26 prosenttia sanoo kokeneensa vaikeuksia maksaa laskunsa eräpäivään mennessä, mutta 72 prosentilla kansalaisista ei ole vaikeuksia maksaa laskuja ajallaan. Maksuvaikeudet ovat lisääntyneet seitsemällä prosenttiyksiköllä keväästä 2008 syksyyn 2008. Kaikista EU-kansalaisista lähes puolet sanoo, että heillä on vaikeuksia maksaa laskut eräpäivään mennessä.

Taloudellinen tilanne Suomessa tällä hetkellä

Kansalaisista 76 prosenttia arvioi Suomen taloudellisen tilanteen hyväksi tai melko hyväksi ja 21 prosenttia on sitä mieltä, että se on huono. Kaikista Euroopan unionin kansalaisista vain 29 prosenttia arvioi maansa taloudellisen tilanteen olevan tällä hetkellä hyvä ja peräti 69 prosenttia pitää sitä huonona. Suomalaiset suhtautuvat Suomen taloudelliseen tilanteeseen positiivisemmin kuin minkään muun jäsenmaan kansalaiset oman maansa taloudelliseen tilanteeseen.

Suomen taloudellinen tilanne suhteessa Euroopan maiden tilanteeseen keskimäärin

Suomalaisista 86 prosenttia uskoo, että Suomen taloudellinen tilanne on parempi kuin Euroopan maiden tilanne keskimäärin. Hieman yli puolet (55 %) kaikista EU-kansalaisista uskoo, että taloudellinen tilanne heidän omassa maassaan on huonompi kuin Euroopan maissa keskimäärin, kun taas 36 prosenttia uskoo sen olevan parempi.

Terveyspalvelujen saatavuus

80 prosenttia suomalaisista on sitä mieltä, että terveyspalvelujen saatavuus on Suomessa hyvällä tai erittäin hyvällä tasolla. Kaikista EU-kansalaisista reilu puolet (55 %) pitää terveyspalvelujen tarjontaa hyvänä ja 43 prosenttia pitää niiden tarjontaa maassaan huonona.

Eläkkeet Suomessa

Hieman yli puolet (52 %) haastatelluista suomalaisista arvioi eläkkeiden tilan hyväksi, 41 prosenttia puolestaan arvioi sen huonoksi. Kaikista Euroopan unionin kansalaisista vain 34 prosenttia pitää eläkkeiden tilaa maassaan hyvänä

Työttömyysetuudet

Suomalaisista 52 prosenttia arvioi tilanteen työttömyysetuuksien osalta olevan hyvä tai erittäin hyvä, kun taas 37 prosenttia kansalaisista oli päinvastaista mieltä. Kaikista EU-kansalaisista 51 prosenttia pitää tilannetta työttömyysetuuksien osalta huonona tai erittäin huonona.

Elinkustannukset Suomessa

Vastaajista 70 prosenttia piti tilannetta elinkustannusten osalta huonona. Vajaa kolmannes (29 %) piti tilannetta hyvänä. Kaikkien EU-kansalaisten selkeä enemmistö (78 %) pitää elinkustannusten tilaa maassaan huonona.

Elinkustannukset Suomessa verrattuna Euroopan maihin keskimäärin

Suomalaisista 76 prosenttia on sitä mieltä, että tilanne elinkustannusten osalta on Suomessa parempi kuin Euroopan maissa keskimäärin. Vastaajista 22 prosenttia on päinvastaista mieltä ja uskoo, että tilanne muualla Euroopassa on parempi. Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista 67 prosenttia on sitä mieltä, että elinkustannusten tilanne heidän omassa maassaan on huonompi kuin muualla Euroopassa ja 22 prosenttia uskoo sen olevan paremman muualla.

Taloudellinen tilanne Euroopan unionissa

Suomalaisista 56 prosenttia on sitä mieltä, että Euroopan taloudellinen tilanne on hyvä. Kaikista EU-kansalaisista vain 33 prosenttia pitää sitä hyvänä. Vastaajista 58 prosenttia on sitä mieltä, että taloudellinen tilanne Euroopan unionissa on huono.

Maailman taloudellinen tilanne

Valtaosa suomalaisista (75 %) on sitä mieltä, että taloudellinen tilanne maailmalla on huono tai erittäin huono. Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista 71 prosenttia pitää maailman tämänhetkistä taloudellista tilannetta huonona.

SUOMALAISET JA EUROOPAN UNIONI

Euroopan unionin itsestään antama kuva

Suomalaisista 52 prosentin mielestä Euroopan unionin itsestään antama kuva on neutraali, mutta 19 prosentin mielestä se on melko tai hyvin negatiivinen. Suomalaisista 28 prosenttia on sitä mieltä, että Euroopan unioni antaa itsestään positiivisen kuvan.

Euroopan unionin kansalaiset näkevät unionin itsestään antaman kuvan keskimäärin huomattavasti positiivisempuna kuin suomalaiset. Kaikista EU-kansalaisista 45 prosenttia on sitä mieltä, että unionin itsestään antama kuva on positiivinen. Kaikkein positiivisimman kuvan Euroopan unioni antaa itsestään romanialaisten ja irlantilaisten mielestä. Negatiivisimman kuvan itsestään Euroopan unioni antaa brittien mielestä.

Mitä Euroopan unioni merkitsee suomalaisille

Suomalaiset sanoivat Euroopan unionin merkitsevän heille henkilökohtaisesti etenkin vapautta matkustaa, opiskella ja tehdä työtä kaikkialla Euroopassa. Seuraavaksi tärkein oli yhteinen valuutta, euro. Kolmantena asiana mainittiin byrokratia, neljäntenä varojen haaskaus ja viidentenä rauha.

Suomalaisten suhtautuminen eräisiin Euroopan unionia koskeviin väittämiin

- Suomalaisista 69 prosenttia uskoo, että Suomella on merkitystä Euroopan unionissa.
- Kansalaisista 69 prosenttia uskoo, että Euroopan unioni tyrkyttää näkemyksiään Suomelle.
- Suomalaisista 72 prosenttia on sitä mieltä, ettei Euroopan unioni ymmärrä asioita, jotka koskevat Suomen kansalaisia.
- Kansalaisista 71 prosenttia uskoo, ettei Suomen etuja oteta hyvin huomioon Euroopan unionissa.

Suomalaisten mielipiteitä tapahtumista lähimenneisyydessä

Suomalaisista 77 prosenttia uskoo Euroopan unionin hyötyneen Berliinin muurin kaatumisesta. Vastaajista 51 prosenttia uskoo Suomen hyötyneen ja 26 prosenttia kokee hyötynensä tästä henkilökohtaisesti.

Suomalaisista 47 prosenttia uskoo laajentumisen vuonna 2004 vahvistaneen Euroopan unionia. Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista 48 prosenttia uskoo, että laajentuminen on vahvistanut Euroopan unionia. Sitä vastoin 36 prosenttia uskoo, että laajentuminen itään on heikentänyt unionia ja peräti 16 prosenttia kaikista kansalaisista ei osaa sanoa kantaansa.

SUOMEN JÄSENYYS EUROOPAN UNIONISSA

Suomen EU-jäsenyyden kannatus

Suomalaisista 48 prosenttia pitää Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana (+4 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa). Suomalaisista 18 prosenttia pitää jäsenyyttä huonona (-2 prosenttiyksikkö puolessa vuodessa), ja 33 prosenttia on sitä mieltä, ettei Suomen jäsenyys

Euroopan unionissa ole hyvä, eikä huono asia (-2 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa). Jäsenyyttä pitävät hyvänä asiana johtavassa asemassa työskentelevät, opiskelijat, korkeasti koulutetut, miehet ja oikeiston kannattajat.

Suomen EU-jäsenyyttä hyvänä asiana pitävien kansalaisten määrä on noussut 10 prosenttiyksikköä syksystä 2005 ja on tällä hetkellä samoissa lukemissa kuin syksyllä 2004. Kannatus onkin ylimmillään yhdessä edellä mainitun ajankohdan kanssa mittausajanjaksolla syksy 1999 – syksy 2008.

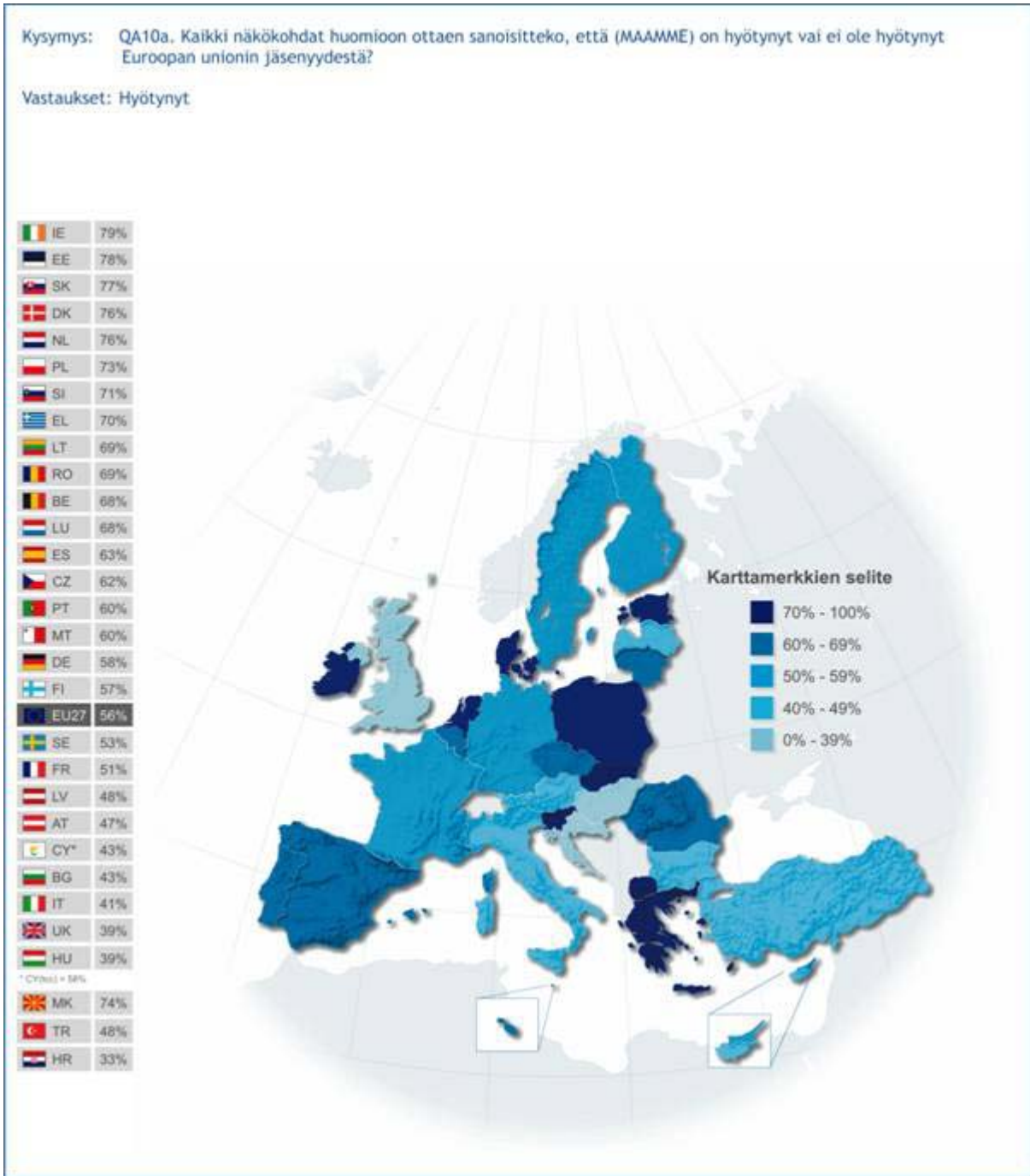
Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista maansa jäsenyyttä Euroopan unionissa pitää hyvänä asiana 53 prosenttia (+1 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa), huonona asiana 15 prosenttia.

Onko Suomi hyötynyt jäsenyydestä Euroopan unionissa?

Suomalaisista 57 prosenttia uskoo Suomen hyötyneen EU-jäsenyydestään (+6 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa). Kansalaisia, jotka eivät usko Suomen hyötyneen jäsenyydestä on tällä hetkellä 37 prosenttia koko väestöstä (-4 prosenttiyksikköä).

Eniten Suomen uskovat hyötyneen EU-jäsenyydestään opiskelijat, johtavassa asemassa työskentelevät, 15–24-vuotiaat ja korkeasti koulutetut. Vähiten Suomen uskovat hyötyneen jäsenyydestään vähiten koulutetut, työttömät, eläkeläiset ja ruumiillista tai kotityötä tekevät. Oikeiston kannattajista 71 prosenttia uskoo Suomen hyötyneen jäsenyydestään Euroopan unionissa, vasemmiston kannattajista tätä mieltä on 55 prosenttia ja keskustan kannattajista 49 prosenttia. Miehistä 64 prosenttia uskoo Suomen hyötyneen, naisista 50 prosenttia.

Niiden suomalaisten määrä, jotka uskovat Suomen hyötyneen EU-jäsenyydestä on noussut yli 10 prosenttia keväästä 2006, jolloin 45 prosenttia kansalaisista uskoi Suomen hyötyneen jäsenyydestään. Lukema on tällä hetkellä korkeimmillaan sitten syksyn 1999.

Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista 56 prosenttia (+2 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) uskoo maansa hyötynneen jäsenyydestä Euroopan unionissa ja 31 prosenttia (-10 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) puolestaan ei usko maansa hyötynneen jäsenyydestä.

Luottamus Euroopan komissioon ja parlamenttiin

Suomalaisista 59 prosenttia sanoi luottavansa Euroopan parlamenttiin (+5 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) ja 57 prosenttia Euroopan komissioon (+4 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa).

PÄÄTÖKSENTEKO EUROOPAN UNIONISSA

Missä päätökset tulisi tehdä

Suomalaisten mielestä Suomen hallituksessa tulisi päättää erityisesti eläkkeistä, koulutusjärjestelmästä, verotuksesta, maahanmuutosta, maanpuolustuksesta ja ulkomaan asioista sekä kamppailusta työttömyyttä vastaan. Heidän mielestään kansallisesti tulisi päättää myös sosiaaliturvaa ja terveyttä koskevista asioista, maataloudesta ja kalastuksesta sekä liikenteestä ja kuluttajasuojasta.

Suomalaisten mielestä Euroopan unionissa tulisi päättää etenkin toimenpiteistä terrorismia ja rikollisuutta vastaan. Päätösvallan Euroopan unionille suomalaiset antaisivat myös asioissa, jotka koskevat tieteellistä ja teknologista tutkimusta sekä taloudellisissa vaikeuksissa olevien alueiden tukemista.

Kaiken kaikkiaan voidaan siis todeta, että suomalaiset pitäisivät mielellään varsin paljon päätösvaltaa kansallisella hallituksella.

Euroopan unionin päätösvallan laajuus

Hieman yli puolet (56 %) suomalaisista on sitä mieltä, että Euroopan unionilla on päätösvaltaa liian monella alueella ja 22 prosenttia uskoo, että Euroopan unionilla on päätösvaltaa kutakuinkin sopivan monella alueella. Vastaajista 19 prosenttia on sitä mieltä, ettei Euroopan unionilla ole päätösvaltaa riittävän monella alueella.

Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista 39 prosenttia sanoo, että Euroopan unionilla on päätösvaltaa liian monella alueella.

EUROOPAN UNIONIN TULEVAISUUS

Hieman yli puolet (54 %) haastatelluista suomalaisista oli sitä mieltä, että asiat ovat menossa huonoon suuntaan Euroopan unionissa. Näiden kansalaisten määrä on noussut 17 prosenttiyksikköä vuodessa. Kaikista EU-kansalaisista 35 prosenttia uskoo asioiden olevan menossa hyvään suuntaan ja lähestulkoon yhtä moni, 34 prosenttia, uskoo niiden olevan menossa huonoon suuntaan. Kaikista vastaajista 19 prosenttia sanoo, etteivät asiat ole menossa hyvään, eivätkä huonoon suuntaan.

Euroopan tämänhetkinen rakentamisvauhti

Suomalaiset arvioivat asteikolla 1–7 Euroopan rakentamisvauhdin edustavan lukemaa 4,1 ja toivoisivat sen olevan 4.

Kaikkien EU-kansalaisten yhteenlaskettu mielipide arvioi tämän hetkiseksi vauhdiksi 3,9 ja toivoisi sen olevan 4,8. Etenkin romanialaiset, bulgarialaiset ja kreikkalaiset ovat sitä mieltä, että rakentamisvauhdin tulisi olla huomattavasti nykyistä nopeampi.

Mitä asioita tulisi painottaa, jotta Euroopan unioni olisi vahvempi tulevaisuudessa

Suomalaisten mielestä tärkeimmällä sijalla ovat ympäristöasiat, toisella sijalla energia-asiat, kolmannella rikollisuuden torjunta ja neljännellä sijalla sosiaaliset asiat. Suomalaiset painottavat ympäristö- ja energia-asioita selkeästi muita EU-kansalaisia enemmän.

1 JOHDANTO

Eurobarometri on tutkinut jo useiden vuosien ajan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisten mielipiteitä Euroopan unionista. Eurobarometrin Suomen kansallinen raportti tarkastelee mm. Euroopan unionia suomalaisesta näkökulmasta, Euroopan unionin yleistä kannatusta Suomessa ja suomalaisten suhtautumista Suomen jäsenyyteen Euroopan unionissa sekä muita ajankohtaisia aiheita. Raportissa tarkastellaan myös tiettyjä mielipidemuutoksia kussakin mielipidemittauksessa kysyttävien kysymysten suhteen pidemmällä aikavälillä. Suomalaisten mielipiteitä verrataan myös muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaismielipiteeseen.

1.1 Tutkimuksen toteuttaminen

Syksyllä 2008 Eurobarometri-kysely toteutettiin 27 jäsenvaltiossa, neljässä jäsenehdokasmaassa ja Pohjois-Kyproksella lokakuun 6. ja marraskuun 4. päivän välisenä aikana. Kysely koski asenteita EU:ta kohtaan sekä muita ajankohtaisia, poliittisesti ja yhteiskunnallisesti kiinnostavia aiheita. Kyselyyn osallistui kaiken kaikkiaan 30 130 yli 15-vuotiasta eurooppalaista, joista 26 618 oli EU:n jäsenmaiden kansalaisia. Suomen kansallinen raportti perustuu mielipidetiedusteluun, jossa haastateltiin 1 004 suomalaista ja jotka muodostavat sukupuoli-, ikä-, ammatti- sekä aluejakaumaltaan edustavan otoksen suomalaisista. Mielipidetiedustelu tehtiin Euroopan komission pyynnöstä. Euroopan unionin tasolla mielipidetiedustelun tekoa koordinoi TNS Opinion & Social-konsortio, johon kuuluvat TNS (Taylor Nelson Sofres) ja EOS Gallup Europe. Suomessa haastattelut suoritti TNS Gallup Oy. Haastattelut tehtiin henkilökohtaisesti ihmisten kotona ja kussakin maassa maan omilla kielillä.

Raportin toisessa luvussa tarkastellaan suomalaisten käsitystä heidän omasta taloudellisesta tilanteestaan tällä hetkellä. Luvussa käsitellään myös sitä, mihin suuntaan maamme kehitys on kansalaisten mielestä menossa sekä tarkastellaan kansalaisten mielipiteitä eräiden asioiden tämän hetkisestä tilanteesta Suomessa. Luvussa esitellään myös kansalaisten käsitys tämän hetkisestä taloudellisesta tilanteesta Suomessa, Euroopan unionissa ja maailmalla.

Raportin kolmannessa luvussa tarkastellaan suomalaisten mielipiteitä Euroopan unionista. Mitä unioni heille merkitsee? Mitä mieltä suomalaiset ovat rautaesiripun kaatumisesta ja miten he uskovat Euroopan unionin laajentumisen vuonna 2004 vaikuttaneen.

Neljännessä luvussa tarkastellaan Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa. Kuinka suuri osa väestöstä uskoo jäsenyyden olleen hyvä tai huono asia? Entä uskovatko kansalaiset Suomen hyötynneen jäsenyydestä? Tämän lisäksi luvussa käsitellään suomalaisten luottamusta Euroopan parlamenttiin ja komissioon.

Viidennessä luvussa tarkastellaan suomalaisten mielipiteitä päätöksenteosta Euroopan unionissa. Missä päätökset tulisi tehdä? Entä onko Euroopan unionilla kansalaisten mielestä liikaa, vai liian vähän päätösvaltaa?

Raportin kuudennessa luvussa käsitellään suomalaisten arvioita Euroopan unionin tulevaisuudesta. Mitä asioita unionin tulisi kansalaisten mielestä painottaa, jotta se olisi vahvempi tulevaisuudessa?

Seitsemännessä luvussa esitellään lyhyesti tutkimusmateriaalin analyysin ja raportin kirjoittamisen aikana syntyneet, suomalaisten ja muiden EU-kansalaisten mielipiteitä koskevat havainnot.

Haastattelujen tulosten esittämisen apuna on käytetty kaavioita ja taulukoita. Nämä esittävät aina suomalaisten mielipidettä, jollei muuta mainita. Eräissä taulukoissa verrataan suomalaisten mielipiteitä kansalaismielipiteeseen muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa. Kyseinen vertailuluku on ilmaistu lyhenteellä **EU27** ja se tarkoittaa kaikkien Euroopan unionin 27 jäsenvaltion mielipiteiden laskennallista keskiarvoa. Kysymykset, joiden kysymyksen asettelu viittaa suoranaisesti Suomeen (esimerkiksi kysymys ”Onko Suomen jäsenyys Euroopan unionissa mielestänne..?”), on kussakin jäsenvaltiossa esitetty kyseistä maata koskevana.

2 SUOMALAISTEN MIELIPITEITÄ TÄMÄNHETKISESTÄ TILANTEESTA

Tässä luvussa tarkastellaan suomalaisten käsitystä omasta henkilökohtaisesta taloudellisesta tilanteestaan tällä hetkellä. Luvussa käsitellään myös sitä, minkälaisena suomalaiset näkevät tilanteen Suomessa liittyen sellaisiin jokapäiväisen elämän osa-alueisiin kuin terveydenhuolto, eläkkeet ja työttömyyskorvaus. Lopuksi tarkastellaan suomalaisten käsityksiä Suomen ja Euroopan unionin taloudellisesta tilanteesta verrattuna maailmantaloudelliseen tilanteeseen.

95 % suomalaisista on tyytyväisiä elämäänsä

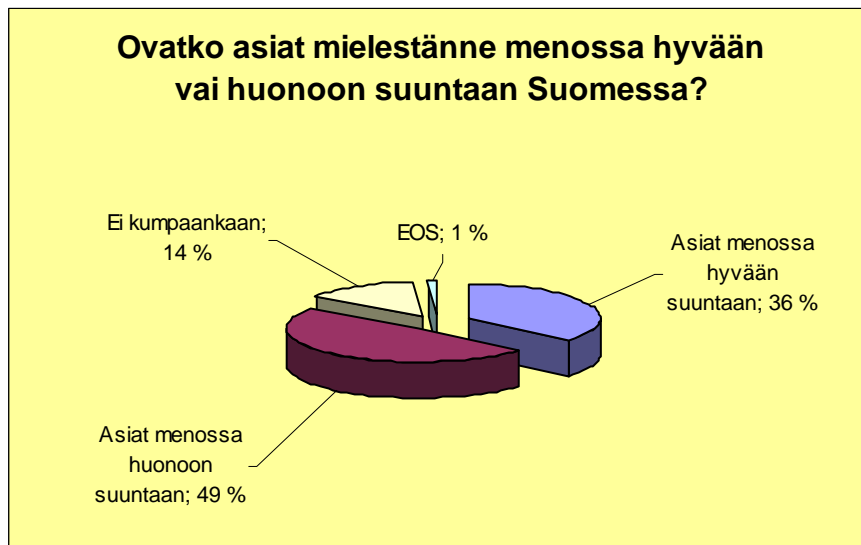
Eurobarometri-mielipidemittauksen vakiokysymyksiin on pitkään kuulunut kysymys kansalaisten tyytyväisyydestä omaan elämäänsä. Suomalaiset ovat perinteisesti olleet elämäänsä kovin tyytyväisiä ja niin on tälläkin kertaa. Kansalaisista 95 prosenttia (ei muutosta) sanoo olevansa erittäin tai melko tyytyväinen elämäänsä. Vain viisi prosenttia toteaa, ettei ole tyytyväinen elämäänsä. Kaikista Euroopan unionin kansalaisista 76 prosenttia sanoo olevansa elämäänsä tyytyväinen, mutta peräti 23 prosenttia on tyytymättömiä omaan elämäänsä. Elämäänsä tyytyväisimmät kansalaiset löytyvät Alankomaista (98 %), Ruotsista (97 %) ja Tanskasta (96 %). Voidaankin todeta, että Euroopan unionin pohjoisista jäsenmaista löytyvät elämäänsä tyytyväisimmät kansalaiset. Tyytymättömiä elämäänsä ovat bulgarialaiset (59 % tyytymättömiä), portugalilaiset ja unkarilaiset (54 %) sekä romanialaiset (51 %).

49 % uskoo asioiden olevan menossa Suomessa huonoon suuntaan

Suomalaisia pyydettiin arvioimaan, mihin suuntaan asiat heidän mielestään ovat menossa. Kansalaisista 49 prosenttia uskoi asioiden olevan menossa Suomessa huonoon suuntaan. Vastaajista 36 prosenttia oli päinvastaista mieltä ja uskoi asioiden olevan menossa maassamme hyvään suuntaan.

Helsingin Sanomien 30.12.2008 uutisoimien Elinkeinoelämän keskusliiton ja Tilastokeskuksen julkaisemien luottamusindikaattorien mukaan teollisuuden ja kuluttajien usko tulevaisuuteen on romahtanut. Joulukuussa tehdyn Tilastokeskuksen luottamusindikaattorin mukaan 16 prosenttia suomalaisista uskoi Suomen talouden parantuvan, 57 prosenttia huonontuvan. Luottamus tulevaisuuteen on siis selkeästi huonontunut loppuvuoden aikana loka-marraskuussa tehdyn Eurobarometri-mielipidemittauksen ja joulukuussa tehdyn Tilastokeskuksen luottamusindikaattorin perusteella.

Näissä luvuissa on havaittavissa merkittävä muutos verrattaessa vastauksia esimerkiksi vuoden takaiseen Eurobarometri-mielipidemittaukseen. Syksyllä 2007 yli puolet suomalaisista uskoi asioiden olevan menossa hyvään suuntaan ja vastaavasti 33 prosenttia uskoi asioiden olevan menossa huonoon suuntaan. Syksyn 2007 vastaukset olivat lähestulkoon identtiset syksyn 2006 vastausten kanssa. Täten voidaan todeta, että kansalaisten suhtautuminen tulevaisuuden kehitykseen on muuttunut jyrkästi kuluneen vuoden aikana. Vastaukset ovat ilmeinen reaktio tämänhetkiseen maailmanlaajuiseen taantumaan. Yllämainitun Helsingin Sanomien artikkelin mukaan kuluttajat eivät ole koskaan olleet niin synkän pessimistisiä kuin he joulukuussa 2008 olivat.

Siihen, että asiat ovat tällä hetkellä menossa Suomessa hyvään suuntaan uskovat etenkin toimihenkilöt (49 %) ja opiskelijat (48 %). Päinvastaista mieltä puolestaan ovat kotityötä tekevät (62 % uskoo asioiden olevan menossa huonoon suuntaan) vähiten koulutetut, (60 %), työttömät (59 %), itsenäisen ammatin harjoittajat (58 %) ja eläkeläiset (57 %). Aiemmissä mielipidemittauksissa miehet ovat suhtautuneet Suomen talouden kehityksen suuntaan selkeästi naisia positiivisemmin, mutta nyt tämä ero on kaventunut muutamaan prosenttiyksikköön. Oikeiston kannattajista asioiden uskoo olevan menossa hyvään suuntaan 48 prosenttia. Keskustan kannattajista tätä mieltä on vain 32 prosenttia ja vasemmiston kannattajista 34 prosenttia. Kuten aiemmissa mielipidemittauksissa on havaittu, myös perheen koko vaikuttaa selkeästi siihen, miten positiivisesti vastaajat suhtautuvat tulevaisuuteen; vähintään kolmen hengen talouksissa asuvista 41 prosenttia uskoo asioiden olevan menossa hyvään suuntaan, yksin asuvista tätä mieltä on vain 29 prosenttia.

Kaikista EU-kansalaisista 28 prosenttia uskoo asioiden olevan menossa hyvään suuntaan maassaan. Lähes puolet heistä (49 %) on päinvastaista mieltä.

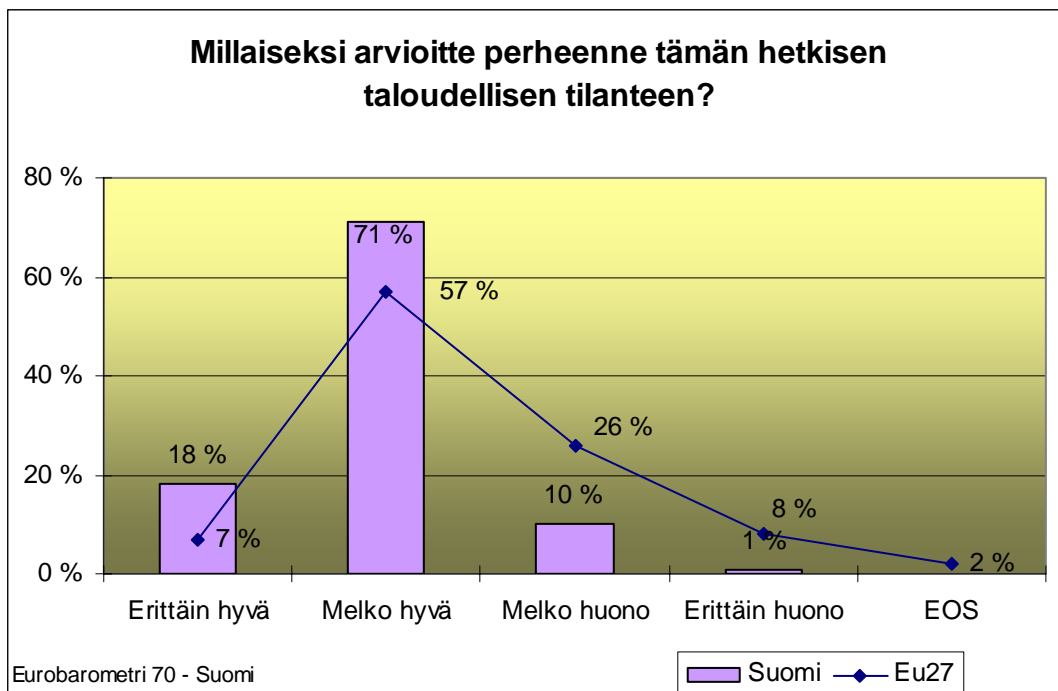
Oman maansa kehityksen suuntaan luottavat etenkin slovenialaiset (49 % uskoo maansa asioiden olevan menossa hyvään suuntaan) ja alankomaalaiset (42 %). Epäluuloisimmin siihen puolestaan suhtautuvat unkarilaiset, joista peräti 74 prosenttia uskoo asioiden olevan menossa huonoon suuntaan maassaan. Tätä mieltä on myös 69 prosenttia kreikkalaisista sekä 65 prosenttia ranskalaisista ja latvialaisista.

Huomattavaa on, ettei kansalaisten enemmistö yhdessäkään Euroopan unionin jäsenmaassa usko asioiden olevan kehityksessä hyvään suuntaan maassaan tällä hetkellä.

2.1 Suomalaisien henkilökohtainen taloudellinen tilanne

89 % suomalaisista arvioi perheensä taloudellisen tilanteensa hyväksi

Kansalaisilta kysyttiin myös heidän tämänhetkisestä taloudellisesta tilanteestaan. Suomalaisista peräti 89 prosenttia arvioi perheensä taloudellisen tilanteensa hyväksi ja vain 11 prosenttia sanoo sen olevan huono. Ottaen huomioon maailmanlaajuisen taloudellisen tilanteen tällä hetkellä on tätä lukua pidettävä suhteellisen korkeana, näin varsinkin jos sitä verrataan Euroopan unionin keskiarvoon, joka on 64 prosenttia. Samansuuntaisista tuloksista raportoi myös aiemmin mainittu Helsingin Sanomien artikkeli (30.12.2008), jonka mukaan Tilastokeskuksen luottamusindikaattorin perusteella usko omaan talouteen on säilynyt melko hyvänä. Sen mukaan saldoluku on säilynyt niukasti plussalla, mikä merkitsee sitä, että myönteiseen kehitykseen uskovien määrä on suurempi, kuin kielteiseen uskovien. Eurobarometrin ja Tilastokeskuksen tulosten välillä on huomattava ero, mihin vaikuttanevat ainakin mielipidemittausten ajankohta (Eurobarometri-mielipidemittaus tehtiin loka-marraskuussa ja Tilastokeskuksen luottamusindikaattori joulukuussa). Usko talouteen heikentyi selkeästi loppuvuonna 2008, mutta myös kysymysasettelulla voi olla vaikutusta tuloksiin.

Kaikista Euroopan unionin kansalaisista vain 64 prosenttia arvioi perheensä taloudellisen tilanteen hyväksi ja peräti kolmannes (34 %) sanoo sen olevan huonon. Muita paremmaksi perheensä taloudellisen tilanteen arvioivat etenkin alankomaalaiset (92 %), ruotsalaiset (91 %) ja tanskalaiset (86 %). Huonoksi sen arvioi 74 prosenttia unkarilaisista, 62 prosenttia bulgarialaisista ja 68 prosenttia portugalilaisista.

Kansalaisten ostovoiman kehitys

Kansalaisilta kysyttiin myös heidän ostovoimastaan eli asioista, joihin heillä on varaa arkielämässään. Heitä pyydettiin vertaamaan nykyistä ostovoimaansa siihen, mitä se oli viisi vuotta sitten ja sanomaan onko se parantunut, pysynyt suunnilleen samana vai huonontunut. Noin kolmasosa (30 %, -5 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) suomalaisista arvioi ostovoimansa parantuneen, lähes yhtä moni (31 %) arvioi sen pysyneen suunnilleen samana ja 39 prosenttia (+4 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) arvioi ostovoimansa huonontuneen viimeksi kuluneen viiden vuoden aikana.

39 % arvioi ostovoimansa huonontuneen viimeksi kuluneen viiden vuoden aikana

Ostovoimansa sanovat parantuneen etenkin johtavassa asemassa työskentelevät (53 %) ja 25–39-vuotiaat (51 %). Tätä mieltä ovat myös opiskelijat ja korkeasti koulutetut. Yli 55-vuotiaat ja vähiten koulutetut arvioivat muita useammin ostovoimansa heikentyneen. Yksinelävistä 52 prosenttia sanoo ostovoimansa heikentyneen. Kaupungeissa asuvat arvioivat ostovoimansa parantuneen maaseudulla asuvia enemmän. Miehistä 37 prosenttia sanoo ostovoimansa parantuneen. Naisista tätä mieltä on vain 23 prosenttia.

Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista yli puolet (51 %) sanoo ostovoimansa huonontuneen. Lähes kolmasosa (29 %) arvioi sen pysyneen ennallaan ja 18 prosenttia sanoo sen parantuneen. Ostovoimansa sanovat parantuneen ruotsalaiset (52 %), virolaiset (44 %) ja puolalaiset (40 %). Ostovoimansa sanoo heikentyneen 65 prosenttia belgialaisista, saksalaisista ja ranskalaisista, 64 prosenttia portugalilaisista ja 63 prosenttia unkarilaisista.

Maksuvaikeudet

Kansalaisia pyydettiin myös kertomaan, kokevatko he vaikeuksia maksaa laskunsa niiden eräpäivään mennessä. Suomalaisista 26 prosenttia (+7 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) sanoo kokeneensa vaikeuksia maksaa laskunsa määräpäivään mennessä kun taas 72 prosentilla (-7 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) kansalaisista ei ole vaikeuksia maksaa laskuja ajallaan. Voidaan siis todeta, että maksuvaikeudet ovat lisääntyneet selkeästi keväästä 2008 syksyyn 2008.

72 %:lla suomalaisista ei ole vaikeuksia maksaa laskujaan

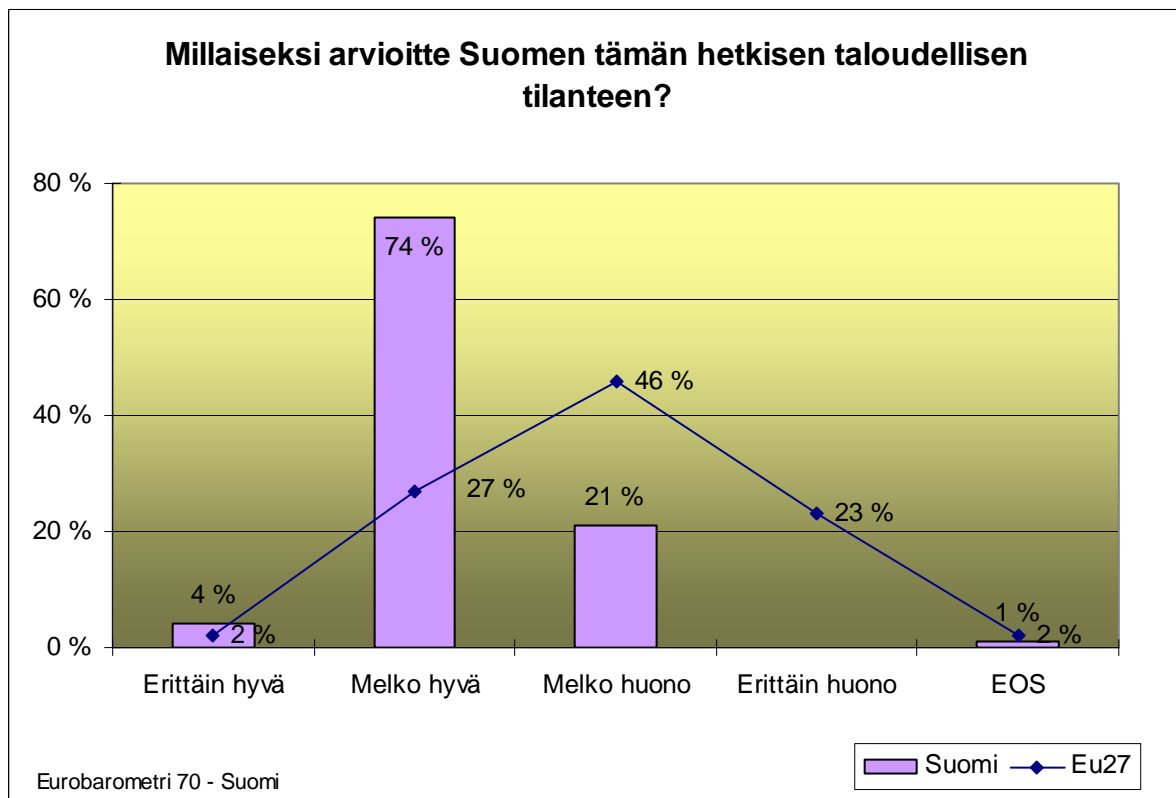
Eniten vaikeuksia maksaa laskunsa eräpäivään mennessä on työttömillä (49 %), kotityötä tekevillä (36 %) ja 25–39-vuotiailla (33 %). Vähiten vaikeuksia puolestaan on korkeasti koulutetuilla, yli 55-vuotiailla, johtavassa asemassa työskentelevillä, oikeiston kannattajilla ja parisuhteessa ilman lapsia elävillä. Maantieteellisesti katsottuna pohjoissuomalaiset kokevat eniten vaikeuksia ja länsisuomalaiset vähiten.

Kaikista EU-kansalaisista lähes puolet (46 %) sanoo, että heillä on vaikeuksia maksaa laskut eräpäivään mennessä. Tätä mieltä ovat etenkin portugalilaiset (77 %) ja bulgarialaiset (75 %). Suomalaisten ohella vähiten maksuvaikeuksia kokevat ruotsalaiset, tanskalaiset ja alankomaalaiset.

2.2 Taloudellinen tilanne Suomessa tällä hetkellä

Kansalaisille lueteltiin eräitä asioita ja heitä pyydettiin arviomaan niiden tämänhetkistä tilaa Suomessa. Suomalaisista 76 prosenttia arvioi Suomen taloudellisen tilanteen hyväksi tai melko hyväksi ja 21 prosenttia on sitä mieltä, että se on huono.

Opiskelijoista 86 prosenttia, 15–24-vuotiaista 85 prosenttia sekä itsenäisen ammatin harjoittajista ja kotityötä tekevästä 84 prosenttia arvioi Suomen taloudellisen tilanteen hyväksi. Kaikkein huonoimmaksi sen arvioivat vähiten koulutetut, joista 34 prosenttia sanoo taloudellisen tilanteen olevan huono. Miehistä 83 prosenttia pitää tilannetta hyvänä, naisista vastaavasti 73 prosenttia.

Kaikista Euroopan unionin kansalaisista vain 29 prosenttia arvioi maansa taloudellisen tilanteen olevan hyvä tällä hetkellä ja peräti 69 prosenttia pitää sitä huonona. Maansa taloudellista tilaa pitävät suomalaisten ohella hyvänä tanskalaiset ja alankomaalaiset. Kaikkein huonoimpana maansa taloudellista tilannetta pitävät unkarilaiset (94 prosenttia pitää tilannetta huonona), portugalilaiset (92 %), latvialaiset (91 %) ja kreikkalaiset (90 %). Muita jäsenmaita, joiden kansalaisista yli 80 prosenttia pitää maansa taloudellista tilannetta huonona ovat Bulgaria, Espanja, Ranska, Irlanti, Italia ja Liettua.

***Suomalaiset suhtautuvat maansa taloudelliseen tilanteeseen muita
EU-kansalaisia positiivisemmin***

Huomionarvoista on, että suomalaiset suhtautuvat Suomen taloudelliseen tilanteeseen positiivisemmin kuin minkään muun jäsenmaan kansalaiset oman maansa taloudelliseen tilanteeseen.

Suomen taloudellinen tilanne suhteessa Euroopan maiden tilanteeseen keskimäärin

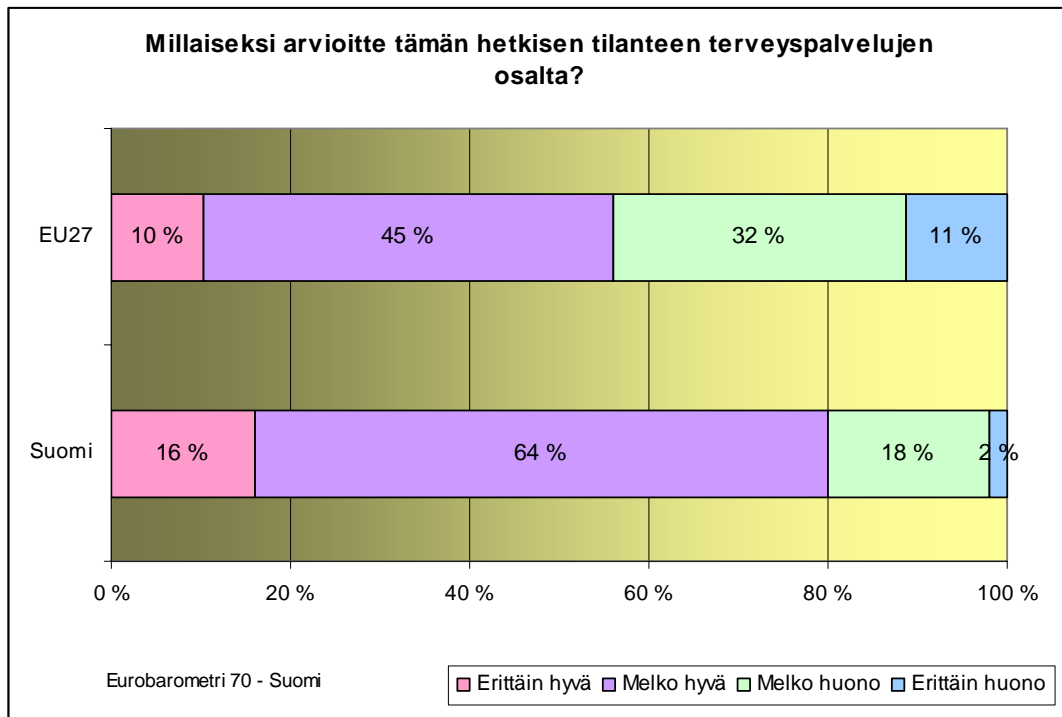
Kansalaisia pyydettiin myös kertomaan, onko Suomen taloudellinen tilanne heidän mielestään parempi vai huonompi, kuin Euroopan maiden tilanne keskimäärin. Suomalaisista 86 prosenttia uskoo, että Suomen taloudellinen tilanne on parempi, kuin Euroopan maiden tilanne keskimäärin. Kotityötä tekevistä 100 prosenttia, itsenäisen ammatin harjoittajista 93 prosenttia ja 25–39-vuotiaista 90 prosenttia arvioi Suomen tilanteen olevan paremman. Vastaajista 11 prosenttia uskoi Suomen tilanteen olevan huonompi, kuin muissa Euroopan maissa keskimäärin.

Tarkasteltaessa kaikkien jäsenmaiden kansalaisten yhteenlaskettua tulosta voidaan todeta, että hieman yli puolet (55 %) kaikista EU-kansalaisista uskoo taloudellisen tilanteen omassa maassaan olevan huonompi kuin Euroopan maissa keskimäärin ja vastaavasti 36 prosenttia uskoo sen olevan parempi. Kaikkein pessimistisimpiä näyttäisivät olevan unkarilaiset ja latvialaiset, joista yli 90 prosenttia uskoo taloudellisen tilanteen maassaan olevan huonomman kuin Euroopan maissa keskimäärin. Myös bulgarialaiset, virolaiset, kreikkalaiset, latvialaiset ja portugalilaiset (yli 80 %) uskovat taloudellisen tilanteen maassaan olevan keskimääräistä huonomman. Tanskalaisista, luxemburgilaisista, ruotsalaisista ja alankomaalaisista yli 80 prosenttia pitää puolestaan maansa taloudellista tilannetta keskimääräistä parempana.

2.2.1 Terveyspalvelujen saatavuus

80 % suomalaisista sanoo, että terveyspalvelujen saatavuus Suomessa on hyvällä tasolla

Kansalaisista 80 prosenttia on sitä mieltä, että terveyspalvelujen saatavuus Suomessa on hyvällä tai erittäin hyvällä tasolla. Tätä mieltä ovat etenkin johtavassa asemassa työskentelevät, kotityötä tekevät, vähintään neljän hengen talouksissa asuvat ja oikeiston kannattajat (kaikki 86 %). Toimihenkilöistä 85 prosenttia on samaa mieltä. Kansalaisista 20 prosenttia sanoo terveyspalvelujen tarjonnan olevan huonolla tasolla. Tätä mieltä ovat etenkin työttömät, joista 35 prosenttia sanoo palvelujen olevan huonolla tasolla. Itsenäisen ammatin harjoittajista ja 16–19-vuotiaina koulunsa lopettaneista 28 prosenttia on samaa mieltä. Pohjoissuomalaiset pitävät muita useammin terveyspalvelujen tasoa hyvänä.

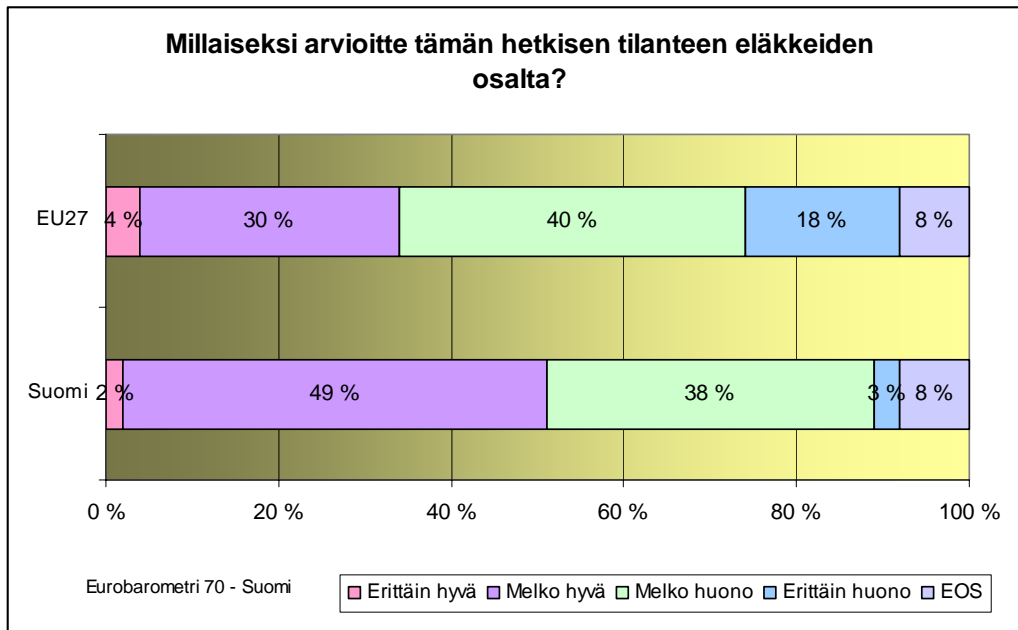

Kaikista EU-kansalaisista reilu puolet (55 %) pitää terveystalvelujen saatavuutta hyvänä ja 43 prosenttia pitää niiden saatavuutta maassaan huonona. Belgialaisista peräti 92 prosenttia pitää terveystalvelujen tämän hetkistä tilaa hyvänä. Hyvänä sitä pitävät myös alankomaalaiset, itävaltalaiset, luxemburgilaiset, ruotsalaiset ja maltalaiset. Päinvastaista mieltä ovat puolestaan bulgarialaiset, kreikkalaiset, romanialaiset, puolalaiset, unkarilaiset ja portugalilaiset, joista merkittävä osa pitää terveystalvelujen tilaa huonona.

2.2.2 Eläkkeet Suomessa

52 % suomalaisista arvioi eläkkeiden tilan hyväksi ja 41 % huonoksi

Kansalaisia pyydettiin myös arvioimaan eläkkeiden tilannetta Suomessa. Hieman yli puolet (52 %) arvioi tilanteen hyväksi, kun taas 41 prosenttia arvioi sen huonoksi. Hyvänä eläketilannetta pitävät etenkin johtavassa asemassa työskentelevät (62 %), toimihenkilöt ja oikeiston kannattajat (58 %) sekä korkeasti koulutetut (57 %). Huonona tilannetta pitävät vasemmiston kannattajat (52 %), eläkeläiset (51 %), 16–19-vuotiaina koulunsa lopettaneet (50 %) ja yksin asuvat (47 %).

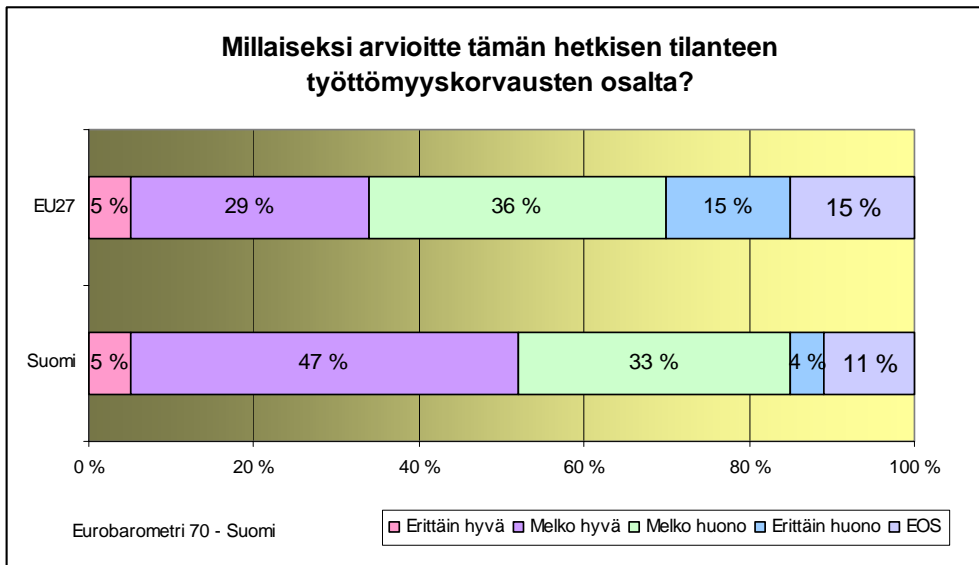

Kaikista Euroopan unionin kansalaisista vain 34 prosenttia pitää eläketilannetta maassaan hyvänä. Tätä mieltä ovat etenkin alankomaalaiset (82 %), itävaltalaiset ja luxemburgilaiset (molemmat 69 %). Eläkkeiden tilaa maassaan pitävät huonona kreikkalaiset (91 %), portugalilaiset (90 %), bulgarialaiset (82 %) ja latvialaiset (80 %).

2.2.3 Työttömyysetuudet

52 % pitää tilannetta työttömyysetuuksien osalta on hyvänä, 37 % huonona

Suomalaisista 52 prosenttia arvioi tilanteen työttömyysetuuksien osalta olevan hyvä tai erittäin hyvä, mutta 37 prosenttia kansalaisista oli päinvastaista mieltä. Kotityötä tekevästä 69 prosenttia, johtavassa asemassa työskentelevistä 64 prosenttia, itsenäisen ammatin harjoittajista 62 prosenttia ja 25–39-vuotiaista 61 prosenttia on sitä mieltä, että tilanne on hyvä. Päinvastaista mieltä ovat etenkin työttömät (60 %) ja 16–19-vuotiaina opintonsa päättäneet (49 %). Myös itä- ja pohjoissuomalaiset ovat muita useammin tätä mieltä.

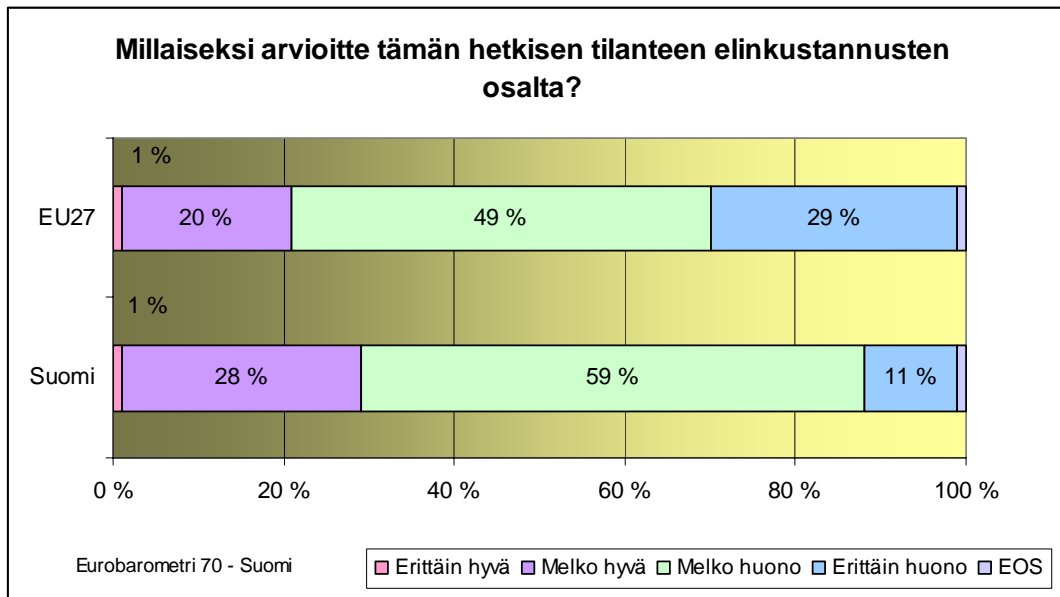
Jos tarkastellaan kaikkien Euroopan unionin jäsenmaiden keskiarvoa, voidaan todeta, että vain puolet (51 %) kaikista kansalaisista pitää tilannetta työttömyysetuuksien osalta huonona tai erittäin huonona. Kaikkein heikoimpana maansa tilannetta työttömyyskorvausten osalta pitävät kreikkalaiset, joista peräti 89 prosenttia on sitä mieltä, että tilanne on huono. Tätä mieltä on myös 81 prosenttia portugalilaisista. Sen sijaan 73 prosenttia alankomaalaisista ja 72 prosenttia itävaltalaisista pitää tilannetta työttömyysetuuksien osalta maassaan hyvänä.

2.2.4 Elinkustannukset Suomessa

70 % suomalaisista pitää tilannetta elinkustannusten osalta huonona

Kansalaisia pyydettiin myös arvioimaan tämänhetkistä tilannetta elinkustannusten osalta. Vastaajista 70 prosenttia piti tilannetta huonona. Vajaa kolmannes (29 %) piti tilannetta hyvänä.

Elinkustannusten tilaa pitävät huonona etenkin työttömät (91 %), vasemmiston kannattajat (79 %), 25–39-vuotiaat (78 %) ja yksin asuvat (77 %). Opiskelijoista ja 15–24-vuotiaista 38 prosenttia arvioi, että elinkustannustilanne on Suomessa tällä hetkellä hyvä. Länsi- ja pohjoissuomalaiset pitävät elinkustannusten tilannetta hyvänä useammin, kuin itä- ja eteläsuomalaiset.

Kaikkien EU-kansalaisten selkeä enemmistö (78 %) pitää elinkustannusten tilaa maassaan huonona. Tätä mieltä ovat etenkin unkarilaiset ja portugalilaiset (95 %), kreikkalaiset ja latvialaiset (93 %), bulgarialaiset (92 %) sekä irlantilaiset (90 %). Elinkustannusten tilannetta maassaan pitivät hyvänä ruotsalaiset (64 %) ja alankomaalaiset (62 %).

2.2.5 Elinkustannukset verrattuna Euroopan maihin keskimäärin

76 %:n mielestä elinkustannustilanne Suomessa on huonompi kuin muissa Euroopan maissa

Kansalaisia pyydettiin myös arvioimaan, onko tilanne elinkustannusten osalta Suomessa parempi vai huonompi, kuin Euroopan maissa keskimäärin. Peräti 76 prosenttia suomalaisista on sitä mieltä, että elinkustannusten osalta tilanne on Suomessa huonompi kuin muissa Euroopan maissa keskimäärin. Vastaajista 22 prosenttia on päinvastaista mieltä ja uskoo, että elinkustannusten tilanne Suomessa on parempi kuin muualla Euroopassa.

Siihen, että elinkustannustilanne Suomessa on parempi kuin muualla Euroopassa keskimäärin uskovat etenkin vähiten koulutetut ja itsenäisen ammatin harjoittajat (molemmat 30 %), 15–24-vuotiaat (29 %) ja opiskelijat (28 %). Sen sijaan kotityötä tekevistä 94 prosenttia, työttömistä 87 prosenttia ja johtavissa asemissa työskentelevistä 86 prosenttia ovat päinvastaista mieltä ja uskovat elinkustannusten olevan paremmalla tolalla muualla Euroopassa. Pohjoissuomalaiset uskovat selkeästi muita enemmän elinkustannustilanteen olevan paremman Suomessa kuin muualla Euroopassa.

Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista 67 prosenttia on sitä mieltä, että tilanne elinkustannusten osalta on heidän omassa maassaan huonompi kuin muualla Euroopassa. Vastaajista 22 prosenttia uskoo sen olevan parempi heidän omassa maassaan. Siihen, että elinkustannustilanne omassa maassa on parempi kuin muualla uskovat etenkin luxemburgilaiset, tanskalaiset, alankomaalaiset, itävaltalaiset

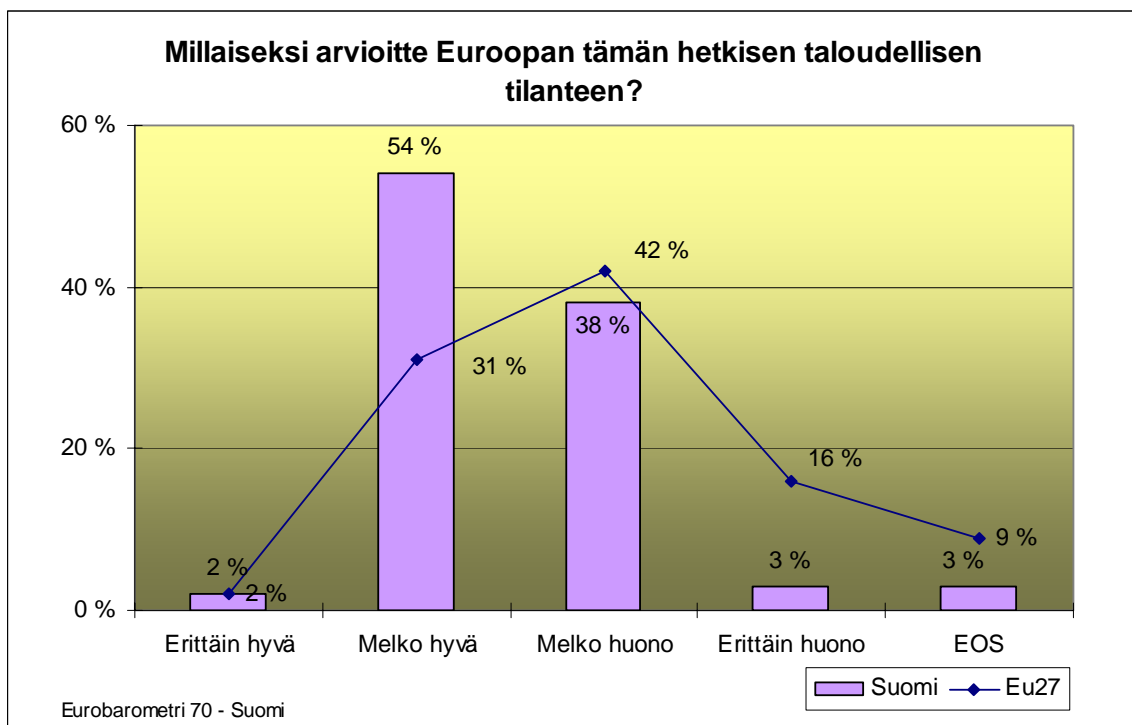
ja ruotsalaiset. Unkarilaisista, bulgarialaisista ja kreikkalaisista yli 90 prosenttia puolestaan on sitä mieltä, että tilanne elinkustannusten osalta on heidän maassaan huonompi kuin muualla Euroopassa keskimäärin.

2.3 Taloudellinen tilanne Euroopan unionissa

56 % suomalaisista pitää Euroopan taloudellista tilannetta hyvänä

Suomen taloudellisen tilanteen ohella kansalaisia pyydettiin myös arvioimaan Euroopan taloudellista tilannetta. Suomalaisista 56 prosenttia on sitä mieltä, että Euroopan taloudellinen tilanne on hyvä. Kaikista EU-kansalaisista vain 33 prosenttia pitää sitä hyvänä, kun taas 58 prosenttia on sitä mieltä, että taloudellinen tilanne Euroopan unionissa on huono.

Euroopan taloudellista tilannetta pitävät hyvänä etenkin slovakialaiset, alankomaalaiset, puolalaiset ja slovenialaiset, kun taas huonona sitä pitävät portugalilaiset, italialaiset ja kreikkalaiset.

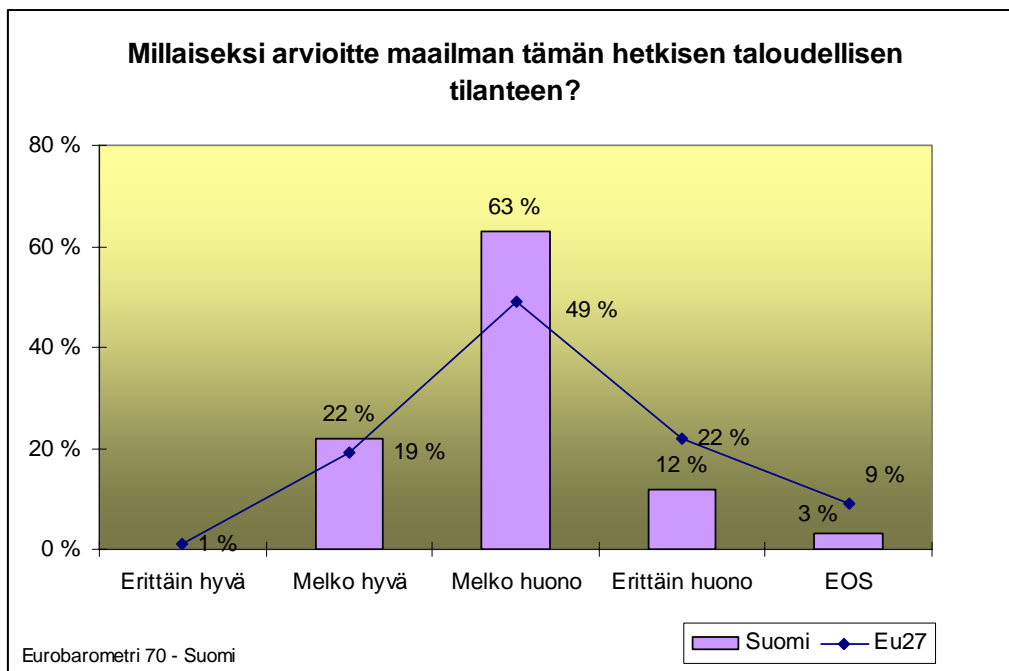

Euroopan taloudellista tilannetta pitävät suomalaisista hyvänä lähinnä opiskelijat (71 %), 25–39-vuotiaat (68 %), 15–24-vuotiaat (67 %) ja kotityötä tekevät (66 %). Huonona sitä pitävät vähiten koulutetut (52 %), yli 55-vuotiaat (51 %) ja eläkeläiset (50 %). Miehistä Euroopan tilannetta pitää hyvänä 61 prosenttia ja naisista 51 prosenttia. Pohjoissuomalaisista 71 prosenttia pitää Euroopan tilannetta hyvänä, muualla asuvista suomalaisista tätä mieltä on 54 prosenttia.

2.4 Maailman taloudellinen tilanne

75 % suomalaisista sanoo, että taloudellinen tilanne maailmalla on huono

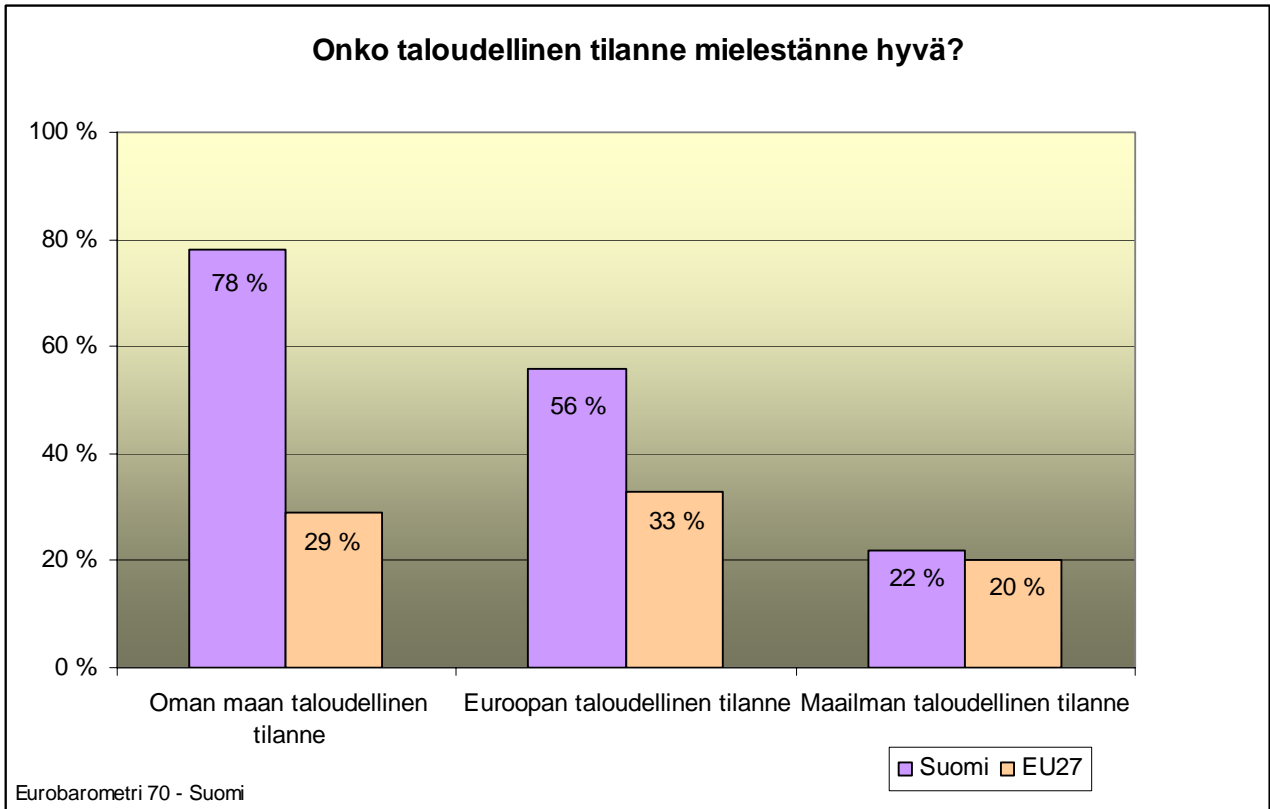
Kansalaisia pyydettiin vielä arvioimaan maailman taloudellista tilannetta. Valtaosa suomalaisista (75 %) on sitä mieltä, että taloudellinen tilanne maailmalla on huono tai erittäin huono. Tätä mieltä ovat etenkin toimihenkilöt (84 %), työttömät (83 %), yli 55-vuotiaat ja vähiten koulutetut (81 %) sekä johtavassa asemassa työskentelevät (80 %). Hyvänä maailman taloudellista tilannetta pitää vain 22 prosenttia suomalaisista. Positiivisimmin maailman taloudelliseen tilanteeseen suhtautuvat opiskelijat (35 %), 15–24-vuotiaat (31 %), kolmen hengen talouksissa asuvat (30 %), kotityötä tekevät (28 %) ja ruumiillisen työn tekijät (27 %). Pohjois-Suomessa asuvat suhtautuvat myös maailman taloudelliseen tilanteeseen muita suomalaisia positiivisemmin.

Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista 71 prosenttia pitää maailman tämänhetkistä taloudellista tilannetta huonona. Hyvänä sitä pitää 20 prosenttia. Kaikkein huonoimpana maailman taloudellista tilannetta pitävät kreikkalaiset, portugalilaiset, italialaiset ja ranskalaiset. Sen sijaan 41 prosenttia puolalaisista ja 38 prosenttia latvialaisista pitää sitä hyvänä. Bulgarianlaisista 31 prosenttia ei osannut sanoa mielipidettään maailman taloudellisesta tilanteesta.

Yhteenveto

Jos tarkastellaan kansalaisten mielipiteitä sekä oman maansa, Euroopan unionin, että maailman talouden suhteen, voidaan havaita selkeitä näkemyseroja. Alla olevasta kaaviosta näkyy, että suomalaiset uskovat Suomen ja Euroopan taloudellisen tilanteen olevan selkeästi paremman kuin muut EU-kansalaiset keskimäärin. Maailman taloudellisen tilanteen suhteen kaikkien EU-kansalaisten mielipiteet näyttäisivät olevan hyvin yhteneväiset.

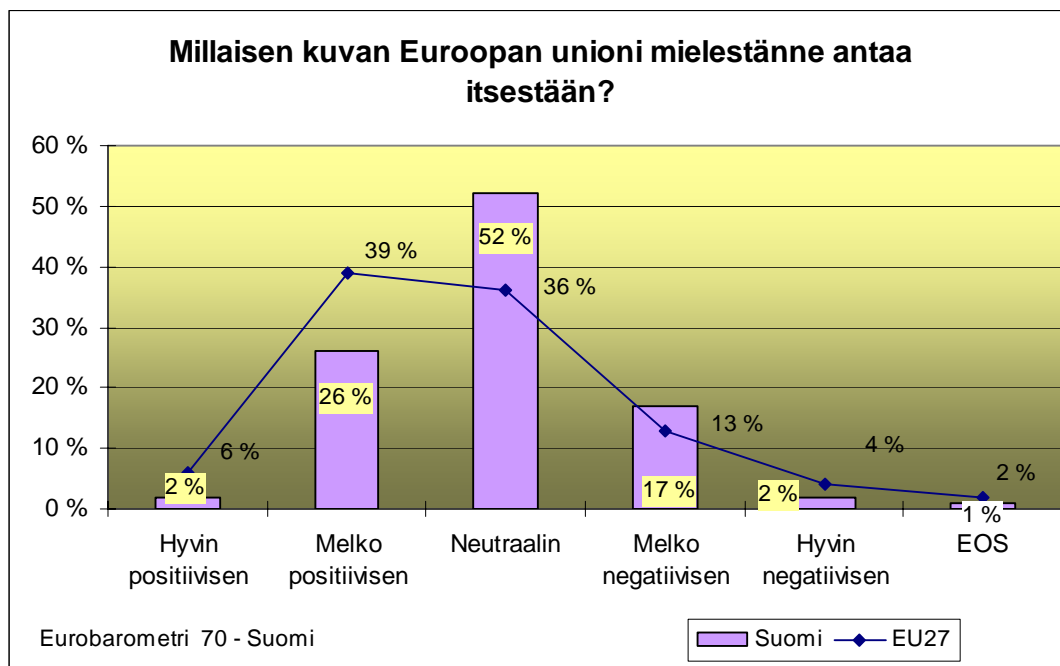
3 SUOMALAISET JA EUROOPAN UNIONI

Tässä luvussa tarkastellaan suomalaisten mielipiteitä Euroopan unionista. Mitä unioni heille merkitsee? Mitä mieltä suomalaiset ovat rautaesiripun kaatumisesta ja miten he uskovat Euroopan unionin laajentumisen vuonna 2004 vaikuttaneen?

3.1 Euroopan unionin itsestään antama kuva

Suomalaisista 52 % sanoo, että Euroopan unionin itsestään antama kuva on neutraali

Suomalaisia pyydettiin kertomaan, minkälaisen kuvan Euroopan unioni heidän mielestään antaa itsestään. Suomalaisista 28 prosenttia on sitä mieltä, että Euroopan unioni antaa itsestään positiivisen kuvan, 52 prosentin mielestä Euroopan unionin itsestään antama kuva on neutraali ja 19 prosentin mielestä se on melko tai hyvin negatiivinen.

Etenkin opiskelijat (44 %) ja 15–24-vuotiaat katsovat Euroopan unionin antavan itsestään positiivisen kuvan. Sen sijaan yli 40 vuotta täyttäneet, vähiten koulutetut ja yksin asuvat ovat sitä mieltä, että Euroopan unionin itsestään antama kuva on negatiivinen.

Euroopan unionin kansalaiset näkevät unionin itsestään antaman kuvan keskimäärin huomattavasti positiivisempänä kuin suomalaiset. Kaikista EU-kansalaisista 45 prosenttia on sitä mieltä, että unionin itsestään antama kuva on positiivinen. Kaikkein positiivisimman kuvan Euroopan unioni antaa itsestään romanialaisten ja irlantilaisten mielestä. Heistä 63 ja 59 prosenttia on sitä mieltä, että

Euroopan unionin itsestään antama kuva on hyvin tai melko positiivinen. Negatiivisimman kuvan itsestään Euroopan unioni antaa brittien mielestä, joista 32 prosenttia on sitä mieltä, että Euroopan unionin itsestään antama kuva on negatiivinen. Myös 31 prosenttia itävaltalaisista pitää Euroopan unionin itsestään antamaa kuvaa negatiivisena. Unkarilaiset ja ranskalaiset ovat myös hieman suomalaisia useammin sitä mieltä, että Euroopan unionin itsestään antama kuva on negatiivinen.

3.2 Mitä Euroopan unioni merkitsee suomalaisille?

Seuraavaksi kansalaisia pyydettiin sanomaan, mitkä heille luetelluista asioista parhaiten kuvaavat Euroopan unionin merkitystä heille henkilökohtaisesti. Kuten aiemmissakin Eurobarometri-mielipidemittauksissa, sanoivat suomalaiset Euroopan unionin merkitsevän heille henkilökohtaisesti etenkin vapautta matkustaa, opiskella ja tehdä työtä kaikkialla Euroopassa. Seuraavaksi tärkein merkitys oli yhteinen valuutta, euro. Kolmantena asiana mainittiin byrokratia, neljäntenä varojen haaskaus ja viidentenä rauha. Tämä järjestys on pysynyt kutakuinkin muuttumattomana jo useamman vuoden ajan.

EU merkitsee suomalaisille etenkin vapautta matkustaa, opiskella ja tehdä työtä kaikkialla Euroopassa

Eri sosiodemografisten ryhmien vastauksia verratessa voidaan todeta, että Euroopan unioni merkitsee vapautta matkustaa, opiskella ja tehdä työtä kaikkialla Euroopan unionissa etenkin opiskelijoille ja kaupungeissa asuville (73 %) sekä 15–29-vuotiaille ja oikeiston kannattajille (71 %). Euro-valuuttaa se merkitsee erityisesti opiskelijoille (69 %), työttömille (68 %), kaupungeissa asuville (64 %) ja vähintään neljän hengen taloudessa asuville (63 %). Byrokratiaa Euroopan unioni merkitsee erityisesti toimihenkilöille, kotityötä tekeville ja 25–39-vuotiaille. Varojen haaskausta se symboloi työttömille ja itsenäisen ammatin harjoittajille.

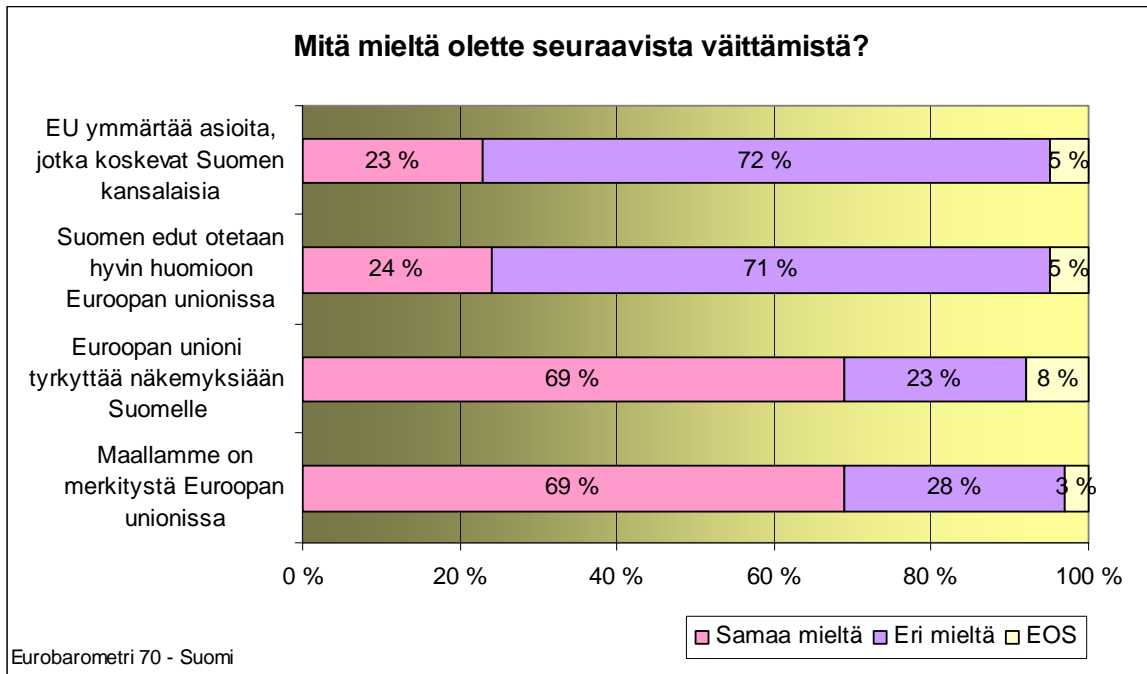
Kaikkien jäsenmaiden kansalaisten yhteenlaskettua mielipidettä tarkasteltaessa voidaan todeta, että tärkeimpiä asioita kaikille EU-kansalaisille ovat vapaus matkustaa, opiskella ja tehdä työtä kaikkialla Euroopan unionissa, euro ja rauha. Rauhaa EU merkitsee etenkin ruotsalaisille, taloudellista hyvinvointia ja demokratiaa romanialaisille, sosiaaliturvaa kyproslaisille, vapautta matkustaa, opiskella ja tehdä töitä virolaisille, painavampaa sanavaltaa maailmassa ruotsalaisille, euroa itävaltalaisille, työttömyyttä kreikkalaisille, byrokratiaa suomalaisten ohella itävaltalaisille, rahantuhlausta itävaltalaisille, lisääntyntä rikollisuutta luxemburgilaisille ja riittämätöntä ulkorajojen valvontaa tanskalaisille.

3.3 Suomalaisten suhtautuminen eräisiin Euroopan unionia koskeviin väittämiin

69 % uskoo, että Suomella on merkitystä Euroopan unionissa

Kansalaisille esitettiin erilaisia väittämiä ja heitä pyydettiin sanomaan, ovatko samaa vai eri mieltä näiden väittämien kanssa. Valtaosa suomalaisista (69 %) uskoo, että Suomella on merkitystä Euroopan unionissa. Tähän uskovat etenkin opiskelijat (79 %), johtavassa asemassa työskentelevät (77 %) ja kaupungeissa asuvat (75 %). Kansalaisista 28 prosenttia on päinvastaista mieltä, eli ei usko, että Suomella on merkitystä Euroopan unionissa. Sitä mieltä, ettei Suomella ole merkitystä,

ovat muita enemmän kotityötä tekevät ja työttömät (43 %), toimihenkilöt (37 %) ja 16–19-vuotiaina koulunsa lopettaneet. Oikeiston kannattajista 80 prosenttia uskoo, että Suomella on merkitystä Euroopan unionissa. Poliittisen vasemmiston kannattajista 36 prosenttia on päinvastaista mieltä eli uskoo, ettei Suomella ole merkitystä.

69 % uskoo, että EU tyrkyttää näkemyksiään Suomelle

Suomalaisista 69 prosenttia uskoo, että Euroopan unioni tyrkyttää näkemyksiään Suomelle ja 23 prosenttia on päinvastaista mieltä. Sitä mieltä, että Euroopan unioni tyrkyttää näkemyksiään ovat etenkin eläkeläiset (78 %), vähiten koulutetut (77 %), yli 55-vuotiaat ja parisuhteessa ilman lapsia elävät (molemmat 76 %). Johtavassa asemassa työskentelevistä 35 % ja opiskelijoista 30 prosenttia puolestaan uskoo, ettei Euroopan unioni tyrkytä näkemyksiään Suomelle.

72 % sanoo, ettei EU ymmärrä asioita, jotka koskevat Suomen kansalaisia

Suomalaisista 72 prosenttia on sitä mieltä, ettei Euroopan unioni ymmärrä asioita, jotka koskevat Suomen kansalaisia. Tätä mieltä ovat etenkin työttömät ja itäsuomalaiset (85 %) sekä kotityötä tekevät (80 %). Myös 78 prosenttia yli 55-vuotiaista ja 16–19-vuotiaina koulunsa päättäneistä on tätä mieltä.

71 % uskoo, ettei Suomen etuja oteta huomioon EU:ssa

Kansalaisista 71 prosenttia uskoo, ettei Suomen etuja oteta hyvin huomioon Euroopan unionissa. Vastaajista vajaa neljännes uskoo puolestaan, että Suomen edut otetaan huomioon. Toimihenkilöistä 81 prosenttia, länsisuomalaisista 80 prosenttia ja 40–54-vuotiaista 79 prosenttia uskoo, ettei Suomen etuja oteta huomioon Euroopan unionissa. Opiskelijoista 37 prosenttia ja 15–24-vuotiaista nuorista 36 prosenttia puolestaan uskoo, että Suomen edut otetaan huomioon.

Kaikkien jäsenmaiden kansalaiset uskovat keskimäärin hieman suomalaisia harvemmin, että heidän maallaan on merkitystä Euroopan unionissa (60 % uskoo maallaan olevan merkitystä). Maallaan uskovat olevan merkitystä etenkin ruotsalaiset ja ranskalaiset (83 %), saksalaiset, alankomaalaiset ja slovenialaiset (79 %) sekä latvialaiset (77 %).

Kaikista EU-kansalaisista 43 prosenttia uskoo, että heidän maansa edut otetaan hyvin huomioon ja että Euroopan unioni ymmärtää asioita, jotka koskevat heitä (30 %). Toisaalta voidaan todeta, että 55 prosenttia kaikista EU-kansalaista ei usko, että EU ymmärtää asioita, jotka koskevat heitä oman maansa kansalaisina. Siihen, että heidän maansa edut otetaan huomioon uskovat etenkin ruotsalaiset (61 %), belgialaiset (59 %), luxemburgilaiset (58 %) ja slovakialaiset (57 %). Kaikista kansalaisista suomalaiset uskovat useimmin, ettei Suomen etuja oteta huomioon. Lähes samaa mieltä suomalaisten kanssa ovat latvialaiset (69 %) ja virolaiset (66 %).

3.4 Suomalaisen mielipiteitä tapahtumista lähimenneisyydessä

Suomalaisille esitettiin muutama kysymys liittyen tapahtumiin itäisessä Euroopassa, mm. rautaesiripun kaatumiseen ja Itä-Euroopan maiden liittymiseen Euroopan unioniin. Tämän lisäksi heitä pyydettiin arvioimaan näiden tapahtumien merkitystä Euroopan unionin, Suomen ja heidän itsensä kannalta.

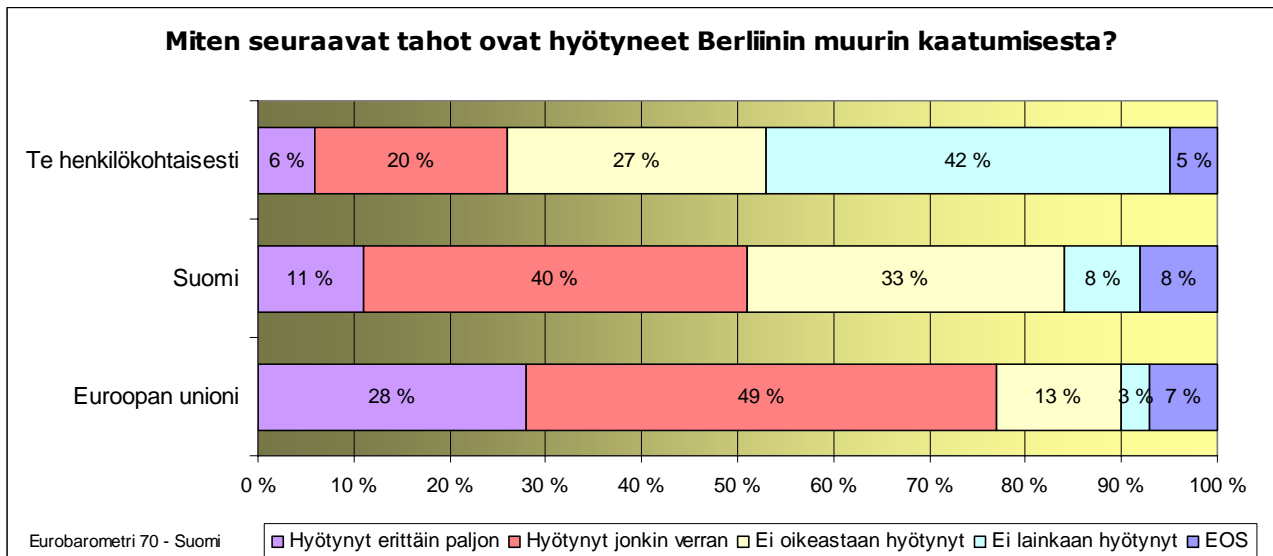
3.4.1 Berliinin muurin kaatumisen merkitys

*77 % suomalaisista uskoo Euroopan unionin hyötyneen Berliinin muurin kaatumisesta,
51 % uskoo Suomen hyötyneen*

Ensiksi kansalaisia pyydettiin kertoman, miten he uskovat eri tahojen hyötyneen Berliinin muurin kaatumisesta. Suomalaisista peräti 77 prosenttia uskoo Euroopan unionin hyötyneen kyseisestä tapahtumasta. Vastaajista 51 prosenttia uskoo Suomen hyötyneen siitä ja 26 prosenttia kokee hyötyneensä siitä henkilökohtaisesti.

Euroopan unionin uskovat hyötyneen etenkin johtavassa asemassa työskentelevät (88 %), 24–39-vuotiaat (83 %), ja korkeasti koulutetut (82 %). Vastaavasti vähiten kouluja käyneet ja työttömät uskovat muita vähemmän Euroopan unionin hyötyneen Berliinin muurin kaatumisesta. Oikeiston ja vasemmiston kannattajat uskovat keskustan kannattajia useammin EU:n hyötyneen muurin kaatumisesta. Tätä mieltä ovat useammin myös kaupungeissa kuin maaseudulla asuvat.

Siihen, että Suomi on hyötynyt Berliinin muurin kaatumisesta, uskovat johtavassa asemassa työskentelevät (67 %), 25–39-vuotiaat (59 %), korkeasti koulutetut (58 %). Päinvastaista mieltä ovat vähiten kouluja käyneet ja yli 55-vuotiaat. Miehistä 57 prosenttia uskoo Suomen hyötynneen, kun taas naisista vain 45 prosenttia on tätä mieltä. Oikeiston kannattajista Suomen uskoo hyötynneen 59 prosenttia; vasemmiston kannattajista tätä mieltä on 44 prosenttia. Myös kaupungeissa asuvat uskovat selkeästi muita useammin Suomen hyötynneen Berliinin muurin kaatumisesta. Maantieteellisesti voidaan sanoa, että etelä- ja pohjoissuomalaiset uskovat Suomen hyötynneen, kun taas itä- ja länsisuomalaiset ovat päinvastaista mieltä.

Opiskelijoista ja johtavassa asemassa työskentelevistä 36 prosenttia sanoo henkilökohtaisesti hyötynneensä Berliinin muurin kaatumisesta. Tätä mieltä on myös 35 prosenttia korkeasti koulutetuista. Kaikkein vähiten muurin kaatumisesta kokevat henkilökohtaisella tasolla hyötynneensä työttömät (89 %) vähiten kouluja käyneet (78 %), eläkeläiset (76 %) ja maaseudulla asuvat (74 %).

Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista 65 prosenttia uskoo Euroopan unionin hyötynneen Berliinin muurin kaatumisesta, mutta viidennes (19 %) ei usko unionin hyötynneen kyseisestä tapahtumasta. Etenkin tšekit, ruotsalaiset ja tanskalaiset (kaikki yli 80 %) uskovat Euroopan unionin hyötynneen Berliinin muurin kaatumisesta. Tätä mieltä on myös yli 70 prosenttia unkarilaisista, tanskalaisista, puolalaisista ja alankomaalaisista. Kaikkein vähiten unionin uskovat hyötynneen kreikkalaiset (44 % ei usko EU:n hyötynneen Berliinin muurin kaatumisesta), luxemburgilaiset (37 %) ja belgialaiset (32 %).

Siihen, että heidän oma maansa olisi hyötynyt Berliinin muurin kaatumisesta, uskoo EU-kansalaisten niukka enemmistö (52 %). Kaikista kansalaisista 34 prosenttia ei usko maansa hyötynneen muurin kaatumisesta. Tätä mieltä ovat etenkin kreikkalaiset (75 %), luxemburgilaiset ja kyproslaiset (59 %), itävaltalaiset (53 %) ja belgialaiset (51 %). Siihen, että heidän maansa on hyötynyt muurin kaatumisesta uskovat muita useammin tšekit (83 %), slovakialaiset (77 %), saksalaiset (74 %), entisen Itä-Saksan kansalaisista tähän uskoo peräti 88 %), tanskalaiset (73 %) ja puolalaiset (72 %).

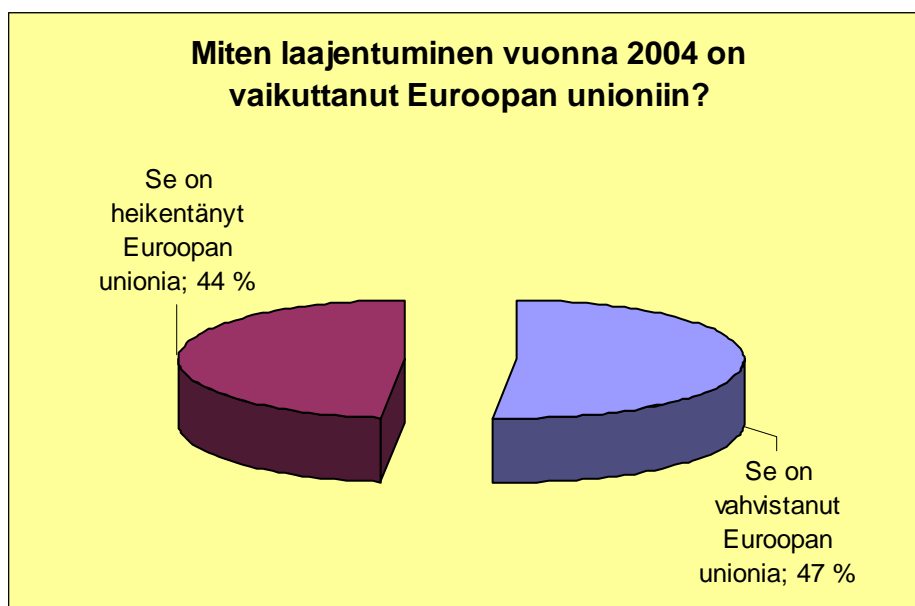
Mitä tulee siihen, kokevatko kansalaiset henkilökohtaisesti hyötynensä Berliinin muurin kaatumisesta, on kaikkien jäsenmaiden kansalaisten yhteenlaskettu mielipide hyvin paljon suomalaisten mielipiteen kaltainen. Kaikista kansalaisista 26 prosenttia kokee hyötynensä ja 63 prosenttia puolestaan ei koe hyötynensä Berliinin muurin kaatumisesta. Henkilökohtaisesti kokevat hyötynensä etenkin tšekit (71 %) ja slovakit (60 %). Vähiten muurin kaatumisesta kokevat hyötynensä kreikkalaiset, itävaltalaiset, luxemburgilaiset, belgialaiset ja ranskalaiset.

3.4.2 Vahvistiko laajentuminen vuonna 2004 Euroopan unionia?

47 % uskoo laajentumisen vahvistaneen Euroopan unionia

Tämän jälkeen kansalaisia pyydettiin arvioimaan vahvistiko, vai heikensikö Euroopan unionin laajentuminen itään vuonna 2004 unionia. Kansalaisista hieman useampi (47 %) uskoo laajentumisen ennemminkin vahvistaneen kuin heikentäneen (44 %) Euroopan unionia.

Siihen, että laajentuminen vuonna 2004 on vahvistanut Euroopan unionia uskovat etenkin 15–24-vuotiaat (59 %), opiskelijat (58 %) ja johtavassa asemassa työskentelevät (55 %). Poliittisia ryhmittymiä tarkasteltaessa voidaan havaita, että oikeiston kannattajat hieman muita useammin uskovat laajentumisen vahvistaneen EU:ta. Vähiten kouluja käyneet (56 %), yli 40-vuotiaat ja työttömät (49 %) sekä eläkeläiset, ruumiillisen työn tekijät ja itsenäisen ammatin harjoittajat (kaikki 48 %) ovat päinvastaista mieltä ja uskovat laajentumisen heikentäneen Euroopan unionia. Tarkasteltaessa vastauksia maatieteellisen hajonnan perusteella voidaan todeta, että itä- ja pohjoissuomalaiset uskovat laajentumisen vahvistaneen Euroopan unionia, kun taas länsisuomalaiset ovat päinvastaista mieltä. Erot eivät kuitenkaan ole suuria, ainoastaan muutaman prosenttiyksikön luokkaa.

Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista 48 prosenttia uskoo, että laajentuminen on vahvistanut Euroopan unionia. Sitä vastoin 36 prosenttia uskoo, että laajentuminen itään on heikentänyt unionia ja peräti 16 prosenttia kaikista kansalaisista ei osaa sanoa kantaansa.

Tarkasteltaessa mielipiteitä eri jäsenmaissa havaitaan mielipiteiden jakautuvan selkeästi kahtia riippuen siitä, onko kyseessä uusi vai vanha jäsenmaa. Vanhat jäsenmaat kuten Ranska, Luxemburg, Belgia, Itävalta ja Saksa uskovat laajentumisen heikentäneen Euroopan unionia. Ranskalaisista ja Luxemburgilaisista 54 prosenttia on tätä mieltä. Vuonna 2004 Euroopan unioniin liittyneet maat puolestaan uskovat Euroopan unionin olevan nyt vahvemman kuin ennen laajentumista. Tätä mieltä ovat etenkin slovakialaiset, kyproslaiset, maltalaiset ja tšekit. Ainoa ”vanha” jäsenmaa jonka kansalaiset uskovat laajentumisen vahvistaneen Euroopan unionia on Ruotsi.

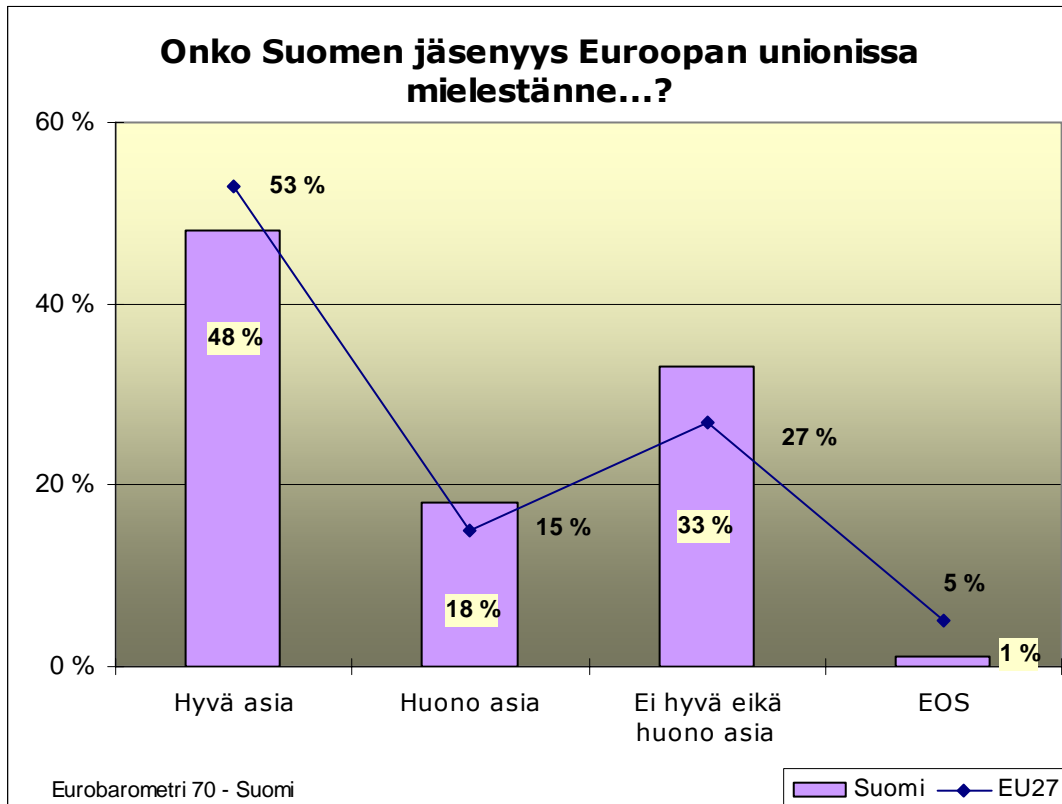
4 SUOMEN JÄSENYYS EUROOPAN UNIONISSA

Tässä luvussa käsitellään Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa. Luvussa tarkastellaan sitä, onko Suomen EU-jäsenyys kansalaisten mielestä hyvä vai huono asia, ja sitä, uskovatko suomalaiset Suomen hyötyneen jäsenyydestään. Tutkimme myös, luottavatko suomalaiset Euroopan komissioon ja parlamenttiin.

4.1 Suomen EU-jäsenyyden kannatus

48 % suomalaisista pitää Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana

Seuraavasta kaaviosta voidaan havaita, että 48 prosenttia suomalaisista pitää Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana (+4 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa), 18 prosenttia taas huonona (-2 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa). Suomalaisista 33 prosenttia on sitä mieltä, ettei Suomen jäsenyys Euroopan unionissa ole hyvä, eikä huono asia (-2 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa).

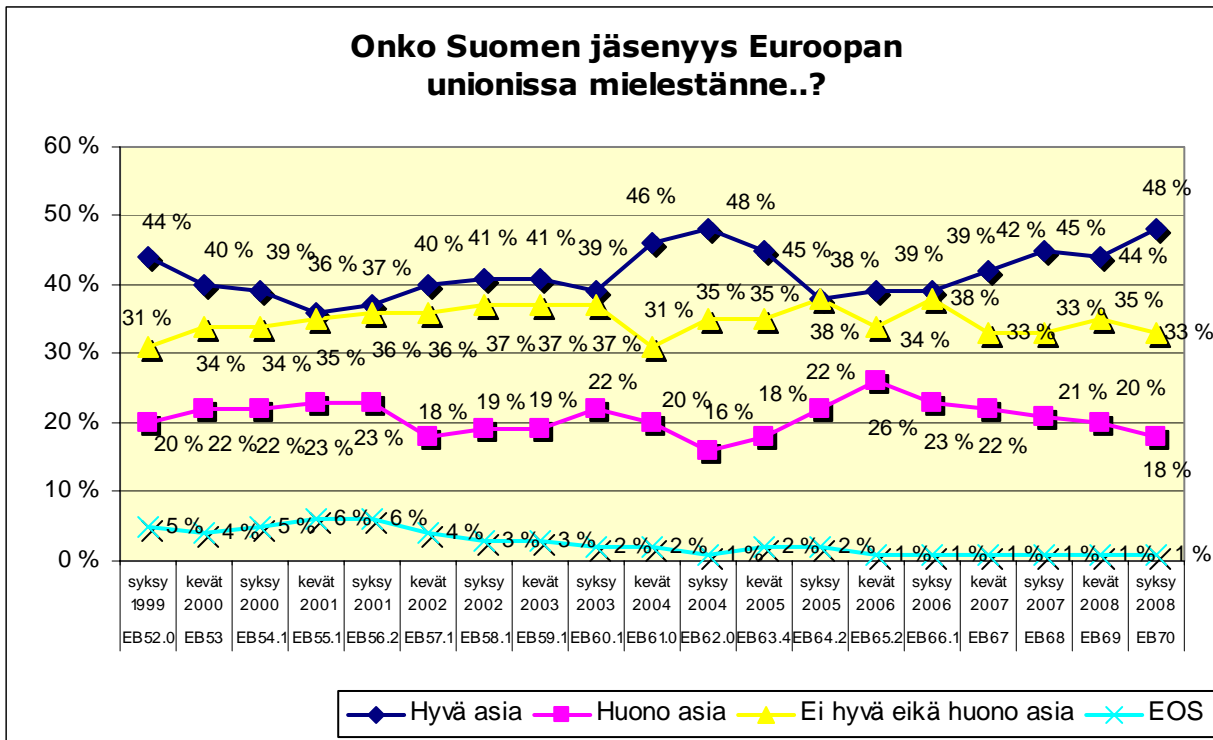
***Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa pitävät
hyvänä asiana johtavassa asemassa työskentelevät, korkeasti koulutetut, opiskelijat,
oikeiston kannattajat ja miehet.***

Tarkasteltaessa mielipiteitä eri ryhmien välillä voidaan todeta, että 68 prosenttia johtavassa asemassa työskentelevistä pitää Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana. Tätä mieltä on myös 59 prosenttia opiskelijoista ja 58 prosenttia korkeasti koulutetuista. Miehet (57 %) pitävät jäsenyyttä edelleen huomattavasti myönteisempänä kuin naiset (39 %). Oikeiston kannattajista 64 prosenttia pitää Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana. Keskustan kannattajista tätä mieltä on 40 prosenttia ja vasemmiston kannattajista 45 prosenttia. Vähiten koulutetut ja työttömät pitävät jäsenyyttä huonona asiana useammin kuin muut ryhmät.

Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista maansa jäsenyyttä Euroopan unionissa pitää hyvänä asiana 53 prosenttia (+1 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa), huonona asiana 15 prosenttia (+1 prosenttiyksikkö puolessa vuodessa) ja ”ei hyvänä eikä huonona” asiana 27 prosenttia (-2 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa).

Jos vielä tarkastellaan kaikkien jäsenmaiden lukuja, voidaan todeta, että maansa jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana pitävien kansalaisten osuus on suurin Alankomaissa (80 %) ja Luxemburgissa (71 %). Jäsenyyden suosio on pienintä Iso-Britanniassa (30 % pitää jäsenyyttä huonona asiana), Itävallassa, Unkarissa, Kyproksella ja Latviassa (21 %).

Tarkasteltaessa mielipiteen kehitystä Suomessa pidemmällä aikavälillä voidaan todeta, että oltuaan jonkin aikaa alle 40 prosentin, on jäsenyyden kannatus taas nousussa.

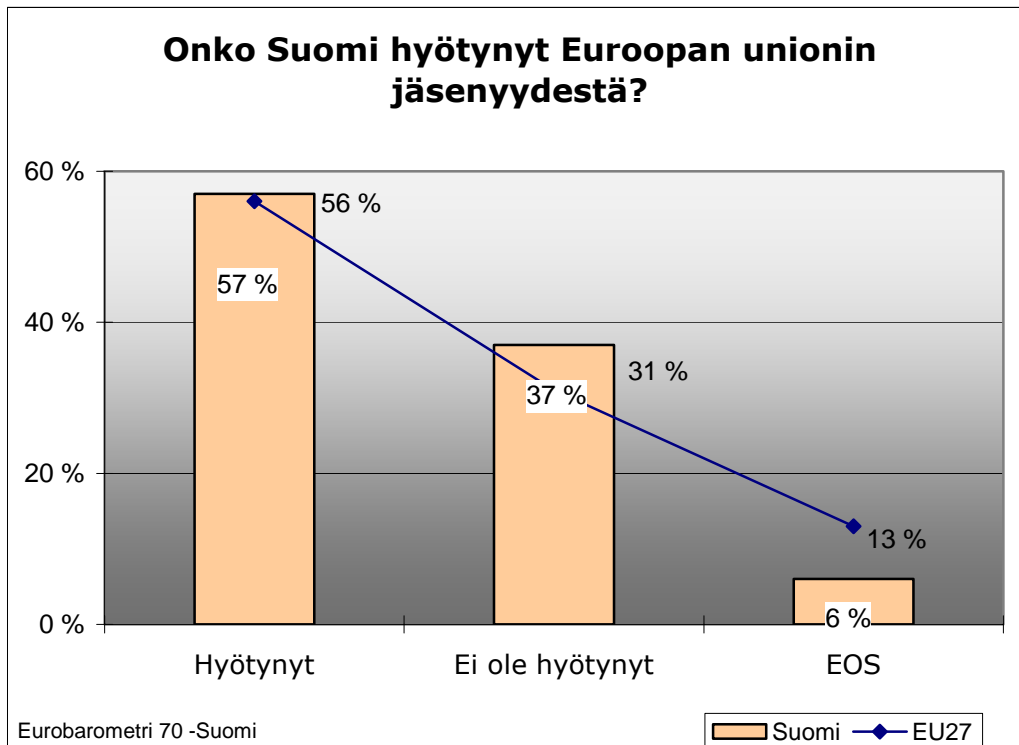

Suomen EU-jäsenyyttä hyvänä asiana pitävien kansalaisten määrä on noussut 10 prosenttiyksikköä syksystä 2005 ja on tällä hetkellä samoissa lukemissa kuin syksyllä 2004, ja ylimmillään koko tarkastelujaksolla syksystä 1999 syksyyn 2008.

4.2 Onko Suomi hyötynyt jäsenyydestään Euroopan unionissa?

Kansalaisilta kysyttiin myös, ovatko he sitä mieltä, että Suomi on hyötynyt jäsenyydestään Euroopan unionissa? Suomalaisista 57 prosenttia oli tätä mieltä (+6 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa). Kansalaisia, jotka eivät usko Suomen hyötynneen jäsenyydestään, on tällä hetkellä 37 prosenttia koko väestöstä (-4 prosenttiyksikköä).

57 % suomalaisista on sitä mieltä, että Suomi on hyötynyt jäsenyydestään

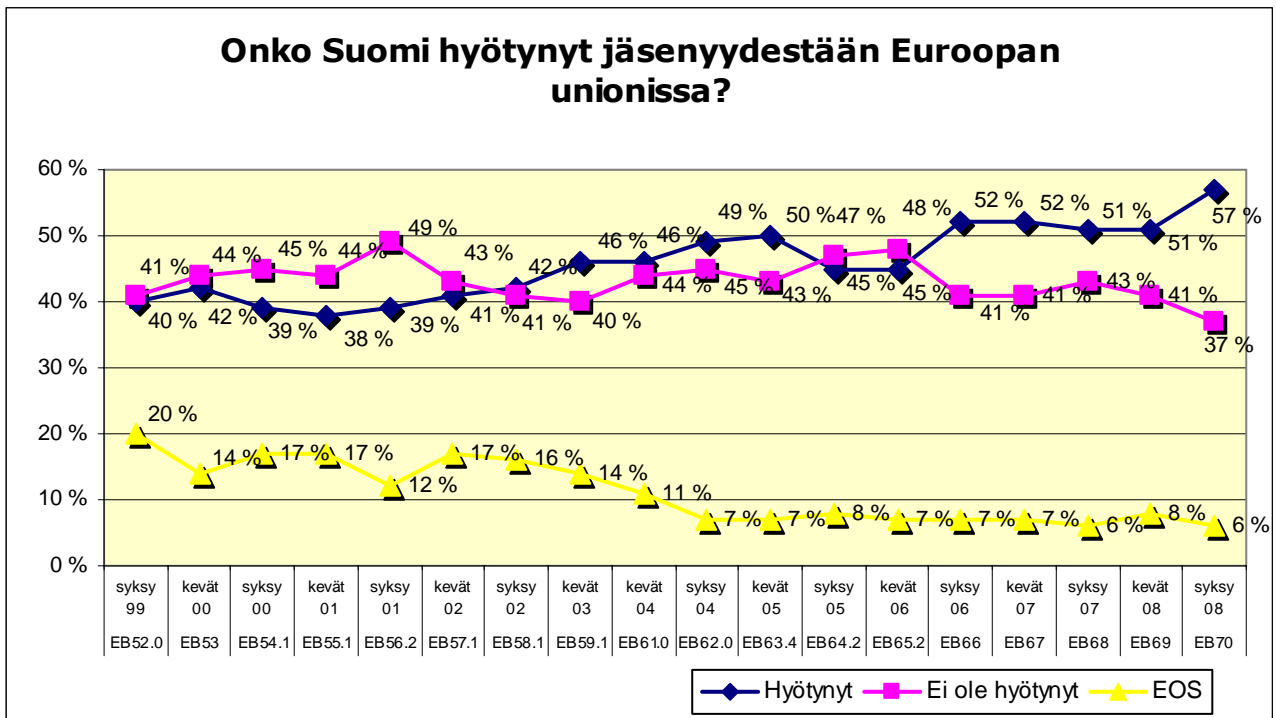

Jos tarkastellaan suomalaisia ryhmittäin, voidaan todeta, että eniten Suomen uskovat hyötyneen EU-jäsenyydestään opiskelijat (73 %), johtavassa asemassa työskentelevät (74 %), 15–24-vuotiaat (66 %) ja korkeasti koulutetut (66 %). Vähiten Suomen uskovat hyötyneen jäsenyydestään vähiten koulutetut (54 % ei usko Suomen hyötyneen jäsenyydestään), työttömät ja eläkeläiset (47 %) sekä ruumiillista tai kotityötä tekevät. Oikeiston kannattajista 71 prosenttia uskoo Suomen hyötyneen jäsenyydestään Euroopan unionissa, vasemmiston kannattajista tätä mieltä on 55 prosenttia ja keskustan kannattajista 49 prosenttia. Miehistä 64 prosenttia uskoo Suomen hyötyneen, naisista 50 prosenttia.

Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista 56 prosenttia (+2 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) uskoo maansa hyötyneen jäsenyydestään Euroopan unionissa ja 31 prosenttia (-10 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) puolestaan ei usko maansa hyötyneen jäsenyydestä. Eniten jäsenyydestä uskovat hyötyneensä irlantilaiset (79 %), slovakialaiset (77 %), tanskalaiset ja alankomaalaiset (76 %).

Tarkasteltaessa sitä, missä maissa on eniten sellaisia kansalaisia, jotka eivät usko maansa hyötyneen Euroopan unionin jäsenyydestä, nousevat esiin seuraavat maat: Unkari (51 %), Iso-Britannia ja Kypros (46 %), Latvia (43 %) sekä Itävalta (42 %).

Alla olevasta kaaviosta voidaan havainnoida suomalaisten mielipiteiden kehitystä pidemmällä aikavälillä sen suhteen, onko Suomi hyötynyt jäsenyydestään Euroopan unionissa. On havaittavissa, että niiden kansalaisten ryhmä, jotka uskovat Suomen hyötyneen jäsenyydestään, on noussut yli 10 prosenttia kevästä 2006, jolloin 45 prosenttia kansalaisista uskoi Suomen hyötyneen EU-jäsenyydestä. Niiden kansalaisten määrä, jotka uskovat Suomen hyötyneen jäsenyydestään on tällä hetkellä korkeimmillaan koko tarkastelujaksolla.

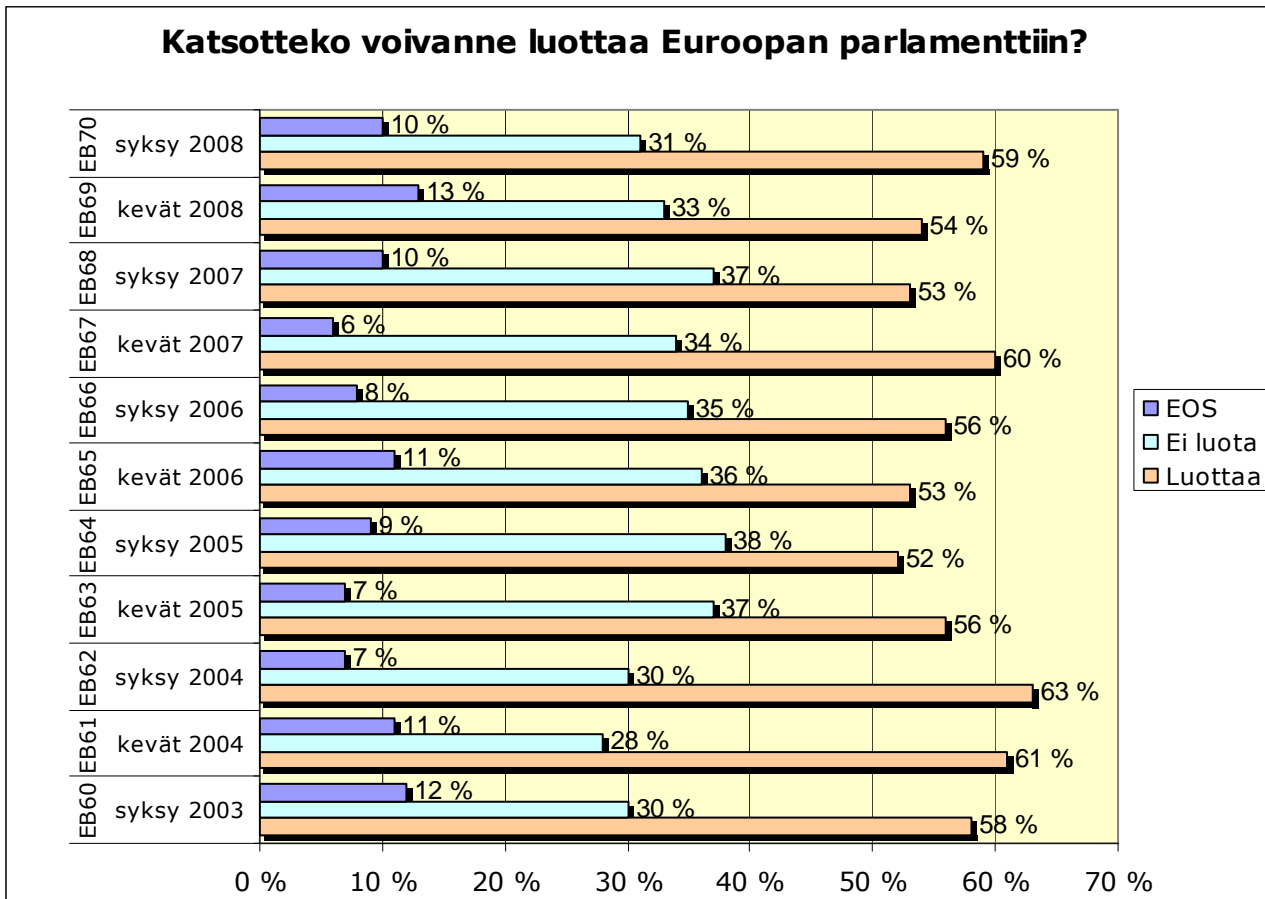

4.3 Luottamus Euroopan komissioon ja parlamenttiin

Kansalaisilta kysyttiin, luottavatko he Euroopan komissioon ja parlamenttiin? Suomalaisista 59 prosenttia sanoi luottavansa Euroopan parlamenttiin (+5 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) ja 57 prosenttia Euroopan komissioon (+4 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa). Luottamus näihin toimielimiin näyttäisi siis olevan selkeässä nousussa suomalaisten keskuudessa.

59 % suomalaisista luottaa Euroopan parlamenttiin

Suomalaisista Euroopan parlamenttiin luottavat etenkin opiskelijat, johtavassa asemassa työskentelevät, 15–24-vuotiaat ja kolmen hengen talouksissa asuvat. Vähiten parlamenttiin luottavat työttömät, ruumiillista työtä tekevät ja vähiten koulutetut. Oikeiston kannattajista Euroopan parlamenttiin luottaa 70 prosenttia, vasemmiston kannattajista 56 prosenttia ja keskustan kannattajista 55 prosenttia.

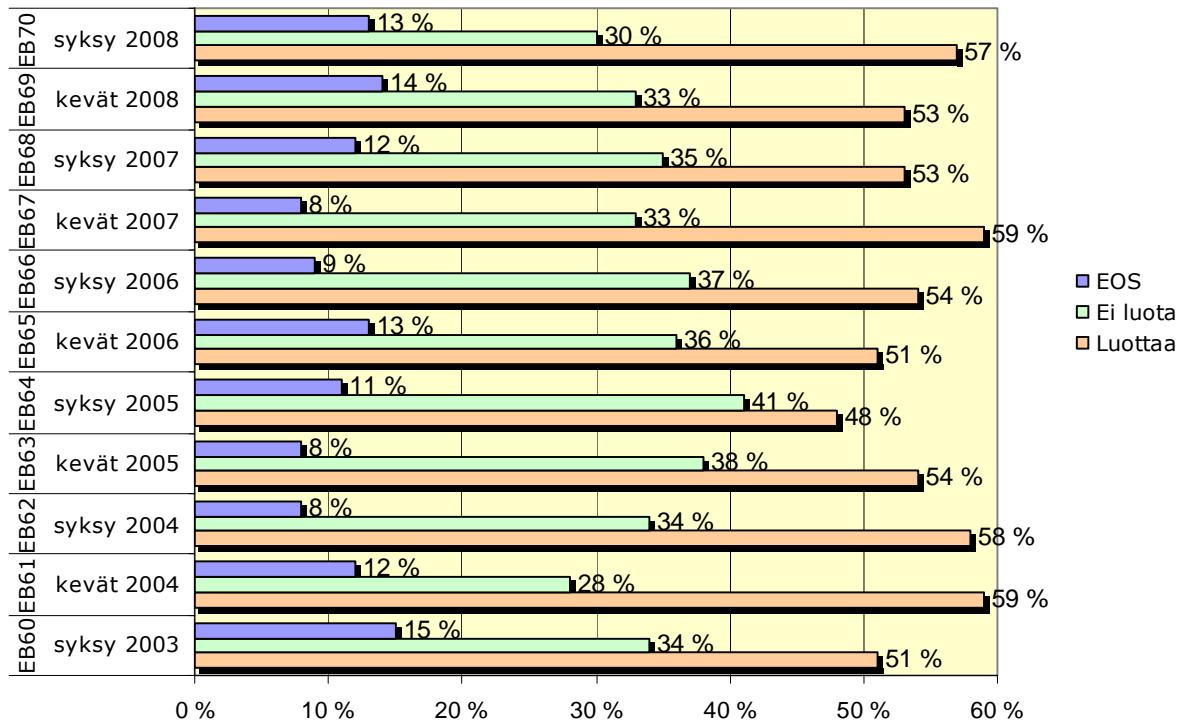

Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista 51 prosenttia (-1 prosenttiyksikkö puolessa vuodessa) luottaa Euroopan parlamenttiin ja 31 prosenttia ei luota. Suurinta luottamus on Slovakiassa jonka kansalaisista 71 prosenttia sanoo luottavansa Euroopan parlamenttiin. Maltalaisista 64 prosenttia, tanskalaisista 63 prosenttia, slovenialaisista 62 prosenttia ja unkarilaisista 59 prosenttia luottaa Euroopan parlamenttiin. Pienintä luottamus Euroopan parlamenttiin on Iso-Britanniassa, jonka kansalaisista peräti 51 prosenttia sanoo, etteivät he luota siihen.

57 % suomalaisista luottaa Euroopan komissioon

Komissioon luottavat muita enemmän opiskelijat ja johtavassa asemassa työskentelevät. Suurinta epäluottamus komissiota kohtaan on vähiten koulutettujen, työttömien ja ruumiillista työtä tekevien joukossa. Oikeiston kannattajista Euroopan komissioon luottaa 68 prosenttia, keskustan kannattajista 54 prosenttia ja vasemmiston kannattajista 52 prosenttia.

Katsotteko voivanne luottaa Euroopan komissioon?

Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista 47 prosenttia (ei muutosta) luottaa Euroopan komissioon ja 30 prosenttia ei luota. Suurinta luottamus Euroopan komissioon on Belgiassa (64 % luottaa), Slovakiassa (63 %), Alankomaissa (62 %) ja Sloveniassa (61 %). Pienintä luottamus komissiota kohtaan on puolestaan Iso-Britanniassa (45 % ei luota), Kreikassa (43 %) ja Itävallassa (41 %).

5 PÄÄTÖKSENTEKO EUROOPAN UNIONISSA

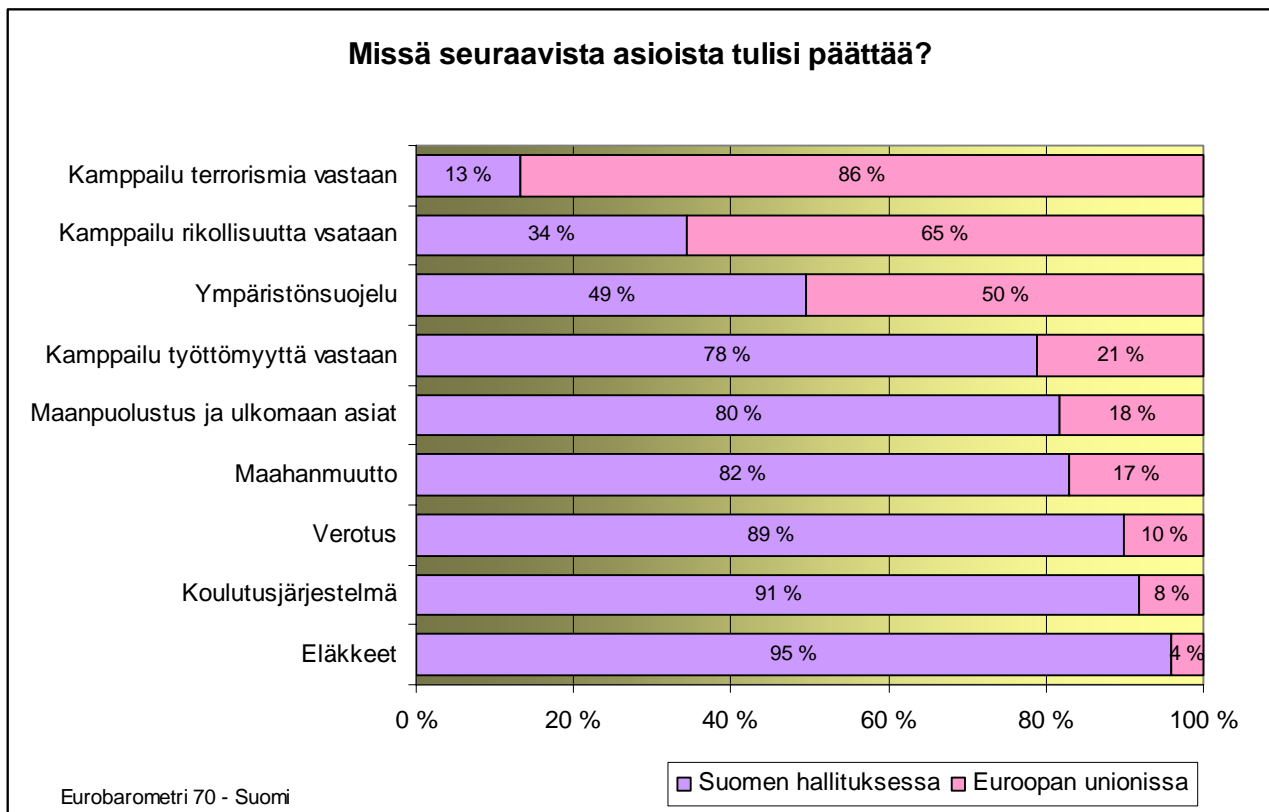
Tässä luvussa käsitellään suomalaisten mielipiteitä siitä, missä Euroopan unionia ja jäsenmaita koskevat päätökset tulisi tehdä; kansallisesti vai Euroopan unionissa? Tämän ohella tarkastellaan kansalaisten mielipiteitä Euroopan unionin päätösvallan laajuudesta.

5.1 Missä päätökset tulisi tehdä?

Kansalaisille lueteltiin kaksi eri asiaa sisältävää kysymyssarjaa ja heitä pyydettiin kertomaan, missä näistä asioista tulisi päättää? Suomen hallituksessa, vai Euroopan unionissa?

Kansallisesti tulisi päättää erityisesti eläkkeistä, koulutusjärjestelmästä ja verotuksesta

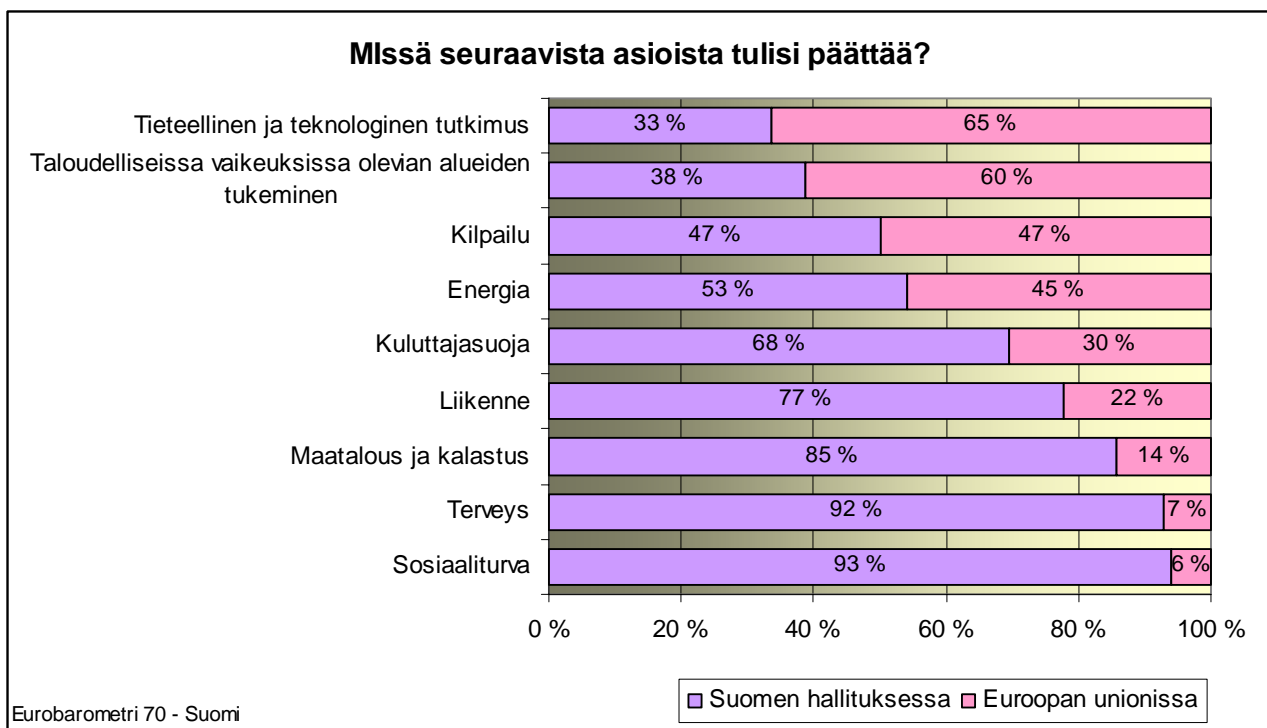
Suomalaisten mielestä Suomen hallituksessa tulisi päättää erityisesti eläkkeistä, koulutusjärjestelmästä, verotuksesta, maahanmuutosta, maanpuolustuksesta ja ulkomaan asioista sekä kamppailusta työttömyyttä vastaan. Suomalaisten mielestä Euroopan unionissa tulisi päättää etenkin kamppailusta terrorismia ja rikollisuutta vastaan.

Jos verrataan suomalaisten mielipiteitä kaikkien EU-kansalaisten yhteenlaskettuun mielipiteeseen, voidaan todeta, että suurin osa EU-kansalaisista antaisi Euroopan unionille päätösvallan asioissa, jotka koskevat maanpuolustusta ja ulkomaan asioita sekä maahanmuuttoa. Ero Suomen ja muiden jäsenmaiden välillä näitä asioita koskevissa mielipiteissä on suuri. Päätösvallan Euroopan unionille maanpuolustukseen liittyvissä asioissa antaisivat mieluiten slovakialaiset (85 %), luxemburgilaiset (79 %), saksalaiset (74 %), unkarilaiset (77 %) sekä belgialaiset, ranskalaiset ja latvialaiset (kaikki 74 %). Lähinnä suomalaisten mielipidettä ovat britit ja ruotsalaiset joista 51 % ja 50 % haluaisi pitää päätösvallan kansallisella hallituksellaan. Maahanmuuttoa koskevissa asioissa päätösvallan EU:lle haluaisivat antaa etenkin maltalaiset (76 %), romanialaiset (71 %), belgialaiset ja ranskalaiset (69 %) sekä italialaiset (68 %). Tämän asian osalta mielipiteiltään lähinnä suomalaisia ovat itävaltalaiset, joista 62 prosenttia pitäisi maahanmuuttoa koskevan päätösvallan kansallisen hallituksen käsissä. Muita maita, joiden kansalaisista yli puolet haluaisi kansallisella hallituksellaan olevan päätösvallan maahanmuuttoa koskevissa asioissa, ovat Tanska, Iso-Britannia, Viro, Kreikka ja Ruotsi.

Kansallisesti tulisi päättää myös sosiaaliturvasta ja terveydestä

Alla olevasta kaaviosta voidaan havaita, että suomalaiset ovat erittäin voimakkaasti sitä mieltä, että sosiaaliturvaa ja terveyttä koskevista asioista tulisi päättää kansallisesti. Heidän mielestään kansallisesti tulisi päättää myös maataloudesta ja kalastuksesta sekä liikenteestä ja kuluttajasuojasta. Päätösvallan Euroopan unionille suomalaiset antaisivat asioissa, jotka koskevat tieteellistä ja teknologista tutkimusta sekä taloudellisessa vaikeuksissa olevien alueiden tukemista. Voidaan siis todeta, että suomalaiset pitäisivät mielellään paljon päätösvaltaa kansallisissa käsissä. Tämä koskee etenkin asioita, joiden he kokevat olevan itseään lähellä, tai jotka koskettavat heitä heidän päivittäisessä elämässään.

Kun verrataan suomalaisten mielipiteitä muiden EU-kansalaisten mielipiteisiin, voidaan todeta, että suurimmat erot ovat energiaa sekä maataloutta ja kalastusta koskevien asioiden kohdalla. Näiden asioiden kohdalla suurin osa EU-kansalaisista olisi valmiita antamaan päätösvallan Euroopan unionille päinvastoin kuin suomalaiset, jotka soisivat näidenkin asioiden olevan kansallisessa päätösvallassa. Etenkin kyproslaiset, belgialaiset, alankomaalaiset ja saksalaiset ovat sitä mieltä, että maataloutta ja kalastusta koskevat asiat tulee päättää Euroopan unionissa. Sen sijaan suomalaisten ohella 62 prosenttia itävaltalaisista sekä 61 prosenttia romanialaisista ja tšekkeistä on sitä mieltä, että nämä asiat tulisi voida päättää kansallisesti. Energiaa koskevat asiat tulee päättää Euroopan unionissa kyproslaisten, latvialaisten, kreikkalaisten ja saksalaisten mielestä. Päinvastaista mieltä ovat suomalaisten ohella itävaltalaiset ja britit, joiden enemmistö on sitä mieltä, että energiaa koskevat asiat tulee päättää kansallisesti.

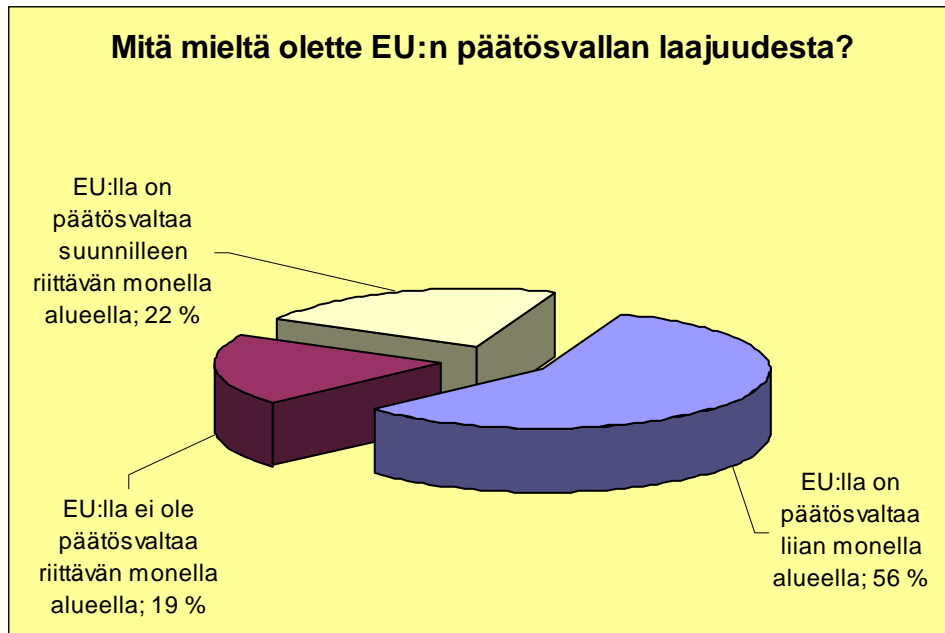
5.2 Euroopan unionin päätösvallan laajuus

Seuraavaksi kansalaisia pyydettiin miettimään niitä asioita, joissa Euroopan unioni voi tehdä päätöksiä ja kertomaan mielipiteensä siitä, onko unionilla päätösvaltaa liian monella alueella, eikä sillä ole päätösvaltaa riittävän monella alueella, vai onko päätösvaltaa juuri sopivasti?

56 % suomalaisista sanoo, että Euroopan unionilla on päätösvaltaa liian monella alueella

Hieman yli puolet (56 %) suomalaisista on sitä mieltä, että Euroopan unionilla on päätösvaltaa liian monella alueella ja 22 prosenttia uskoo, että Euroopan unionilla on päätösvaltaa suunnilleen riittävän monella alueella. Vastaajista 19 prosenttia on sitä mieltä, ettei Euroopan unionilla ole päätösvaltaa riittävän monella alueella.

Euroopan unionilla uskovat olevan päätösvaltaa liian monella alueella etenkin vähiten kouluja käyneet, eläkeläiset, maaseudulla asuvat, yli 55-vuotiaat, työttömät, itäsuomalaiset ja itsenäiset ammatinharjoittajat. Sitä mieltä, ettei Euroopan unionilla ole päätösvaltaa riittävän monella alueella, ovat muita useammin länsisuomalaiset ja opiskelijat. Kaupunkilaiset, kotityötä tekevät, johtavassa asemassa työskentelevät, 25-29-vuotiaat ja oikeiston kannattajat puolestaan ovat sitä mieltä, että Euroopan unionilla on päätösvaltaa suunnilleen riittävän monella alueella.

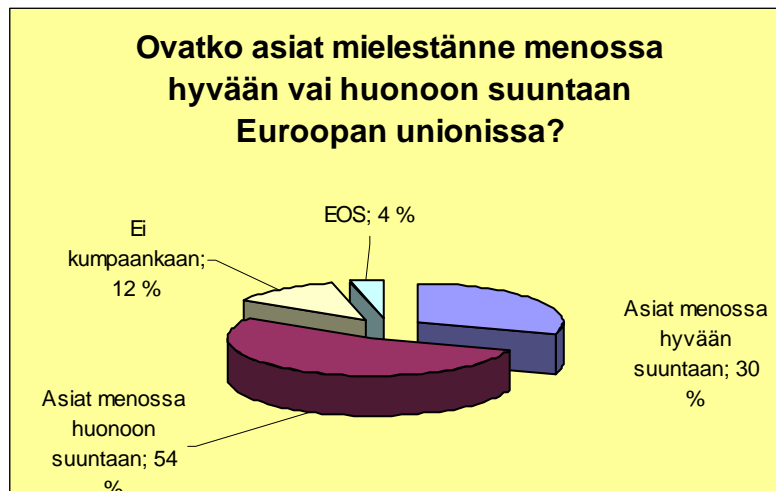
Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista 39 prosenttia sanoo, että Euroopan unionilla on päätösvaltaa liian monella alueella. Tätä mieltä ovat etenkin slovakit (60 %), britit (60 %) ja tšekit (58 %). EU-kansalaisista 22 prosenttia on sitä mieltä, että EU:lla ei ole päätösvaltaa riittävän monella alueella. Belgialaisista 37 prosenttia ja kreikkalaisista 35 prosenttia on tätä mieltä. Kaikista kyselyyn vastanneista EU-kansalaisista 18 prosenttia uskoo, että EU:lla on päätösvaltaa suunnilleen riittävän monella alueella. Peräti 21 prosenttia heistä ei osannut sanoa mielipidettään tähän kysymykseen.

6 EUROOPAN UNIONIN TULEVAISUUS

Tässä luvussa käsitellään suomalaisten käsityksiä Euroopan unionin tulevaisuudessa. Mitä mieltä kansalaiset ovat asioiden kehityssuunnasta, tai Euroopan unionin tämänhetkisestä rakentamisvauhdista? Entä mitä asioita heidän mielestään tulisi painottaa tulevaisuudessa, jotta Euroopan unionista tulisi vahvempi?

54 % suomalaisista arvioi, että asiat ovat menossa huonoon suuntaan EU:ssa

Tämän raportin toisessa luvussa käsiteltiin sitä, mihin suuntaan kansalaiset uskovat asioiden olevan menossa Suomessa tällä hetkellä. Heitä pyydettiin myös arvioimaan samaa asiaa Euroopan unionin kannalta. Hieman yli puolet (54 %) oli sitä mieltä, että asiat ovat menossa Euroopan unionissa huonoon suuntaan. Vuosi sitten tehdyssä mielipidemittauksessa 40 prosenttia suomalaisista uskoi asioiden olevan menossa hyvään suuntaan ja lähestulkoon yhtä moni (37 %) uskoi niiden olevan menossa huonoon suuntaan. Tämä tarkoittaa sitä, että niiden kansalaisten määrä, jotka uskovat asioiden olevan menossa huonoon suuntaan, on noussut 17 prosenttiyksikköä vuodessa. Vastaavasti taas niiden kansalaisten määrä, jotka uskovat asioiden olevan menossa hyvään suuntaan on laskenut 10 prosenttiyksikköä. Tämänhetkinen maailmanlaajuinen taantuma näkyy kansalaismielipiteen kehityksessä hyvin selkeästi.

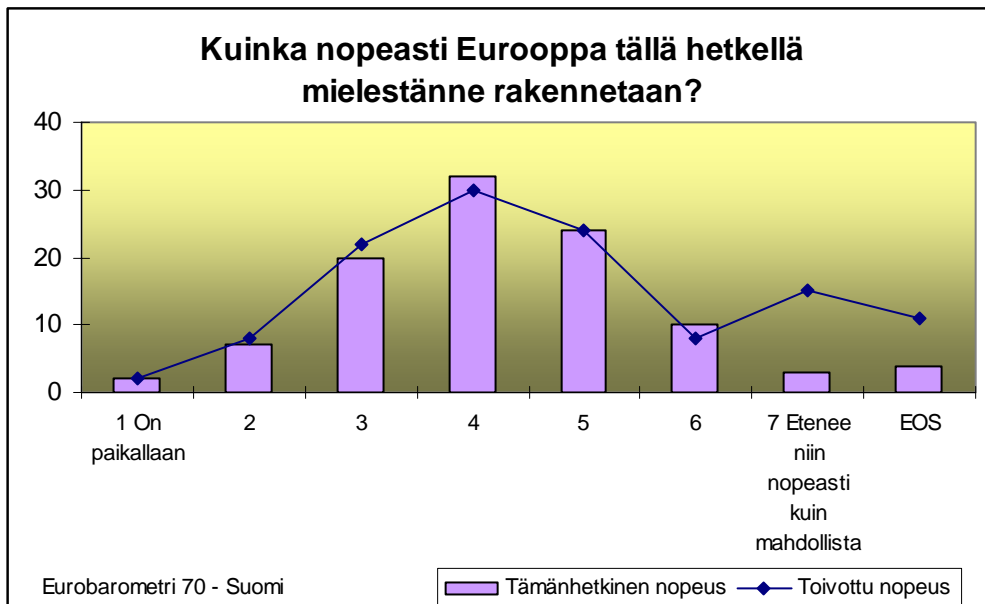
Siihen, että Euroopan unionin kehitys on menossa hyvään suuntaan uskovat etenkin 15–24-vuotiaat ja opiskelijat. Päinvastaista mieltä on puolestaan 71 prosenttia kotityötä tekevistä, 65 prosenttia vähiten koulutetuista, 64 prosenttia yli 55-vuotiaista, 63 prosenttia 40–45-vuotiaista ja 62 prosenttia parisuhteessa ilman lapsia elävistä.

Tarkasteltaessa kaikkien jäsenmaiden mielipiteitä voidaan todeta, että kaikista EU-kansalaisista 35 prosenttia uskoo asioiden olevan menossa hyvään suuntaan ja lähestulkoon yhtä moni,

34 prosenttia, uskoo niiden olevan menossa huonoon suuntaan. Kaikista vastaajista 19 prosenttia sanoo, etteivät asiat ole menossa hyvään, eivätkä huonoon suuntaan. Samaa mieltä suomalaisten kanssa siitä, että asiat ovat menossa huonoon suuntaan, on 51 prosenttia ranskalaisista. Tätä mieltä on myös yli 40 prosenttia briteistä, tanskalaisista, itävaltalaisista ja belgialaisista. Positiivisimmin Euroopan unionin tulevaisuuteen suhtautuvat romanialaiset, joista 57 prosenttia arvioi asioiden olevan menossa hyvään suuntaan. Tätä mieltä on myös yli puolet bulgarialaisista, slovenialaisista, puolalaisista ja virolaisista.

6.1 Euroopan tämänhetkinen rakentamisvauhti

Kansalaisille näytettiin ihmishahmoja, joista ensimmäinen seiso ja viimeinen eteni niin nopeasti kuin mahdollista ja heitä pyydettiin kertomaan, mikä näistä hahmoista parhaiten kuvaa heidän mielipidettään siitä, kuinka nopeasti Eurooppaa tällä hetkellä rakennetaan. Tämän lisäksi heitä pyydettiin kertomaan, millaisella vauhdilla he toivoisivat, että Eurooppaa rakennetaan.

Suomalaiset arvioivat rakentamisvauhdin olevan 4,1 ja toivoisivat sen olevan 4.

Itsenäiset ammatinharjoittajat toivoisivat rakennusvauhdin olevan nykyistä hitaampaa ja 15–24-vuotiaat nuoret puolestaan toivoisivat sen olevan nopeamman. Suuria eroja suomalaisten mielipiteissä ei kuitenkaan ole havaittavissa.

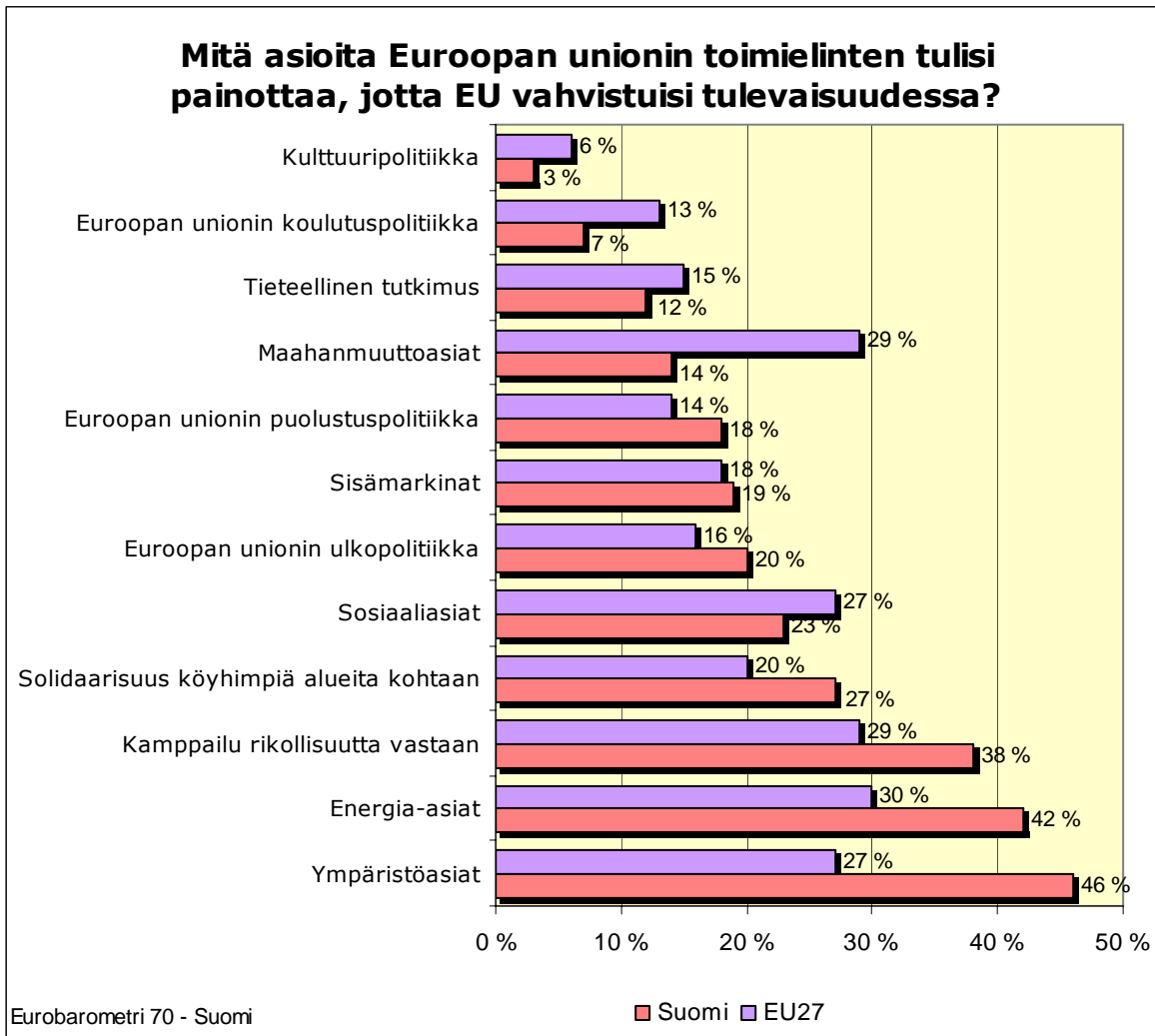
Kaikkien EU-kansalaisten yhteenlaskettu mielipide arvioi tämänhetkiseksi vauhdiksi 3,9 ja toivoisi sen olevan 4,8. Voidaan siis todeta, että Euroopan unionin kansalaiset haluaisivat, että unionin rakentamisvauhti olisi tämänhetkistä nopeampi. Tarkasteltaessa yksittäisiä jäsenmaita ja niiden mielipiteitä voidaan todeta, että hitainta rakentamisvauhti on kreikkalaisten mielestä. He arvioivat vauhdin olevan 3,8. Nopeinta se taas on luxemburgilaisten ja maltalaisten mielestä.

Etenkin romanialaiset, bulgarialaiset ja kreikkalaiset ovat sitä mieltä, että rakentamisvauhdin tulisi olla huomattavasti nykyistä nopeampi. Toivotun rakennusvauhdin suhteen suomalaiset ovat keskiarvolla 4,0 viimeisellä sijalla, kaikki muut jäsenmaat toivoisivat vauhdin olevan nopeampi. Kutakuinkin samaa mieltä suomalaisten kanssa ovat britit ja itävaltalaiset, jotka toivoisivat vauhdin olevan 4,1. Näistä kahdesta maasta britit arvioivat tämänhetkiseksi rakentamisvauhdiksi 3,8 ja itävaltalaiset 4,3. Tämän perusteella voidaan todeta, että näistä kolmesta maasta, jotka kannattavat maltillisinta rakentamisvauhtia, itävaltalaiset ovat ainoina sitä mieltä, että Euroopan unionin rakentamisvauhti on tällä hetkellä liian nopea.

6.2 Mitä asioita tulisi painottaa, jotta Euroopan unioni olisi vahvempi tulevaisuudessa

Euroopan unionin yhdentymisessä on keskitytty viime vuosien aikana useisiin kysymyksiin. Kansalaisia pyydettiin kertomaan mielipiteensä siitä, mitä heille luetelluista asioista tulisi painottaa tulevina vuosina, jotta Euroopan unioni vahvistuisi. Suomalaisten mielestä tärkeimmällä sijalla ovat ympäristöasiat, toisella sijalla energia-asiat, kolmannella rikollisuuden torjunta ja neljännellä sijalla sosiaaliset asiat. Jos verrataan nyt saatuja tuloksia aiempiin, voidaan havaita, että järjestys on täysin sama kuin esimerkiksi Eurobarometri-mielipidemittauksessa keväällä 2007. Vain prosenttiosuudet ovat muuttuneet.

Suomalaisten mielestä etenkin ympäristöasioita tulisi painottaa, jotta Euroopan unioni vahvistuisi tulevaisuudessa

Ympäristöasioiden painottamista pitävät erityisen tärkeinä 15–24-vuotiaat, opiskelijat ja vähintään neljän hengen talouksissa asuvat. Vähiten koulutetut ja eläkeläiset painottaisivat rikollisuuden torjuntaa. Mitään kovin suuria eroja suomalaisten mielipiteissä ei ole havaittavissa.

Kun verrataan suomalaisten vastauksia kaikkien jäsenmaiden yhteenlaskettuihin vastauksiin, voidaan todeta painotettavien asioiden luettelon olevan lähestulkoon saman, vain järjestys on hieman erilainen. Voidaan myös havaita, että suomalaiset painottavat ympäristö- ja energia-asioita selkeästi muita EU-kansalaisia enemmän.

Jotta Euroopan unioni vahvistuisi tulevaisuudessa, kaikkien EU-kansalaisten yhteenlasketun mielipiteen mukaan tulisi painottaa etenkin seuraavia asioita: energia-asiat, maahanmuuttoasiat, ympäristöasiat ja rikollisuuden torjunta. Tämäkin lista on sisällöltään sama, kuin puolitoista vuotta sitten, vain asioiden tärkeysjärjestys on muuttunut ja energia-asiat ovat nousseet listan kärkeen ympäristöasioiden sijaan. Kaikista EU-kansalaisista energia-asioita painottaisivat enemmän etenkin unkarilaiset, liettualaiset ja maltalaiset. Maahanmuuttoasioita painottaisivat etenkin britit, espanjalaiset ja tanskalaiset sekä kamppailua rikollisuutta vastaan alankomaalaiset ja ruotsalaiset.

Siihen, että energia-asiat ovat nousseet listan kärkeen, lienee vaikuttanut yleinen energian hinnannousu ja maailmanlaajuinen taantuma.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

- Maailmanlaajuinen taantuma on selkeästi vaikuttanut myös Euroopan unionin kansalaisten mielipiteisiin. Suomalaisten suhtautuminen tulevaisuuteen ja oman maan, Euroopan ja maailman taloudelliseen tilanteeseen on tällä hetkellä kovin pessimististä.
- Suomalaisten usko Suomen talouden tilaan on vahvempi kuin minkään muun jäsenmaan kansalaisten usko oman maansa talouden tilaan. Suomalaiset myös suhtautuvat keskimääräistä positiivisemmin henkilökohtaiseen taloudelliseen tilanteeseensa ja omaan elämäänsä yleensä.
- Luottamus Euroopan unioniin näyttäisi olevan nousussa niin Suomessa kuin muuallakin Euroopan unionissa.
- Niiden kansalaisten määrä, jotka pitävät Suomen EU-jäsenyyttä hyvänä asiana on Suomessa noussut, samoin kuin niiden määrä jotka uskovat Suomen hyötynneen jäsenyydestään.
- Suomessa luottamus Euroopan parlamenttiin ja komissioon on noussut, muualla Euroopan unionissa se on laskenut. Onko luottamuksen nousun syynä suomalaisten perinteinen usko ylemmään hallintoon? Vai kenties se, että jäsenyyteen on jo totuttu, eikä se enää herätä kansalaisissa suuria tunteita puolesta tai vastaan?
- Sekä Suomessa, että muissa jäsenmaissa Euroopan unioniin positiivisesti suhtautuva kansalainen on todennäköisimmin mies, nuori, opiskelija, korkeasti koulutettu tai johtavassa asemassa työskentelevä.
- Jäsenyyden kannatuksen noususta huolimatta suomalaiset pitäisivät päätösvallan useimmissa asioissa kansallisella tasolla, toisin kuin suurin osa muista EU-kansalaisista, jotka olisivat valmiimpia luovuttamaan enemmän päätösvaltaa Euroopan unionille.
- Kaikkien EU-kansalaisten yhteenlaskettu mielipide arvioi Euroopan unionin rakentamisvauhdiksi 3,9 ja toivoisi sen olevan 4,8. Voidaan siis todeta, että Euroopan unionin kansalaiset haluaisivat, että unionin rakentamisvauhti olisi tämänhetkistä nopeampi. Voidaan kysyä, mihin suuntaan ja millä tavoin he haluaisivat unionia rakennettavan?

TECHNICAL SPECIFICATIONS

Between the 6th of October and the 6th of November 2008, TNS Opinion & Social, a consortium created between Taylor Nelson Sofres and EOS Gallup Europe, carried out wave 70.1 of the EUROBAROMETER, on request of the EUROPEAN COMMISSION, Directorate-General for Communication, "Research and Political Analysis".

The EUROBAROMETER 70.1 covers the population of the respective nationalities of the European Union Member States, resident in each of the Member States and aged 15 years and over. The EUROBAROMETER 70.1 has also been conducted in the three candidate countries (Croatia, Turkey and the Former Yugoslav Republic of Macedonia) and in the Turkish Cypriot Community. In these countries, the survey covers the national population of citizens and the population of citizens of all the European Union Member States that are residents in these countries and have a sufficient command of the national languages to answer the questionnaire. The basic sample design applied in all states is a multi-stage, random (probability) one. In each country, a number of sampling points was drawn with probability proportional to population size (for a total coverage of the country) and to population density.

In order to do so, the sampling points were drawn systematically from each of the "administrative regional units", after stratification by individual unit and type of area. They thus represent the whole territory of the countries surveyed according to the EUROSTAT NUTS II (or equivalent) and according to the distribution of the resident population of the respective nationalities in terms of metropolitan, urban and rural areas. In each of the selected sampling points, a starting address was drawn, at random. Further addresses (every Nth address) were selected by standard "random route" procedures, from the initial address. In each household, the respondent was drawn, at random (following the "closest birthday rule"). All interviews were conducted face-to-face in people's homes and in the appropriate national language. As far as the data capture is concerned, CAPI (*Computer Assisted Personal Interview*) was used in those countries where this technique was available.

ABBREVIATIONS	COUNTRIES	INSTITUTES	N° INTERVIEWS	FIELDWORK DATES		POPULATION 15+
BE	Belgium	TNS Dimarso	1.002	10/10/2008	06/11/2008	8.786.805
BG	Bulgaria	TNS BBSS	1.006	09/10/2008	20/10/2008	6.647.375
CZ	Czech Rep.	TNS Aisa	1.026	06/10/2008	22/10/2008	8.571.710
DK	Denmark	TNS Gallup DK	1.029	06/10/2008	02/11/2008	4.432.931
DE	Germany	TNS Infratest	1.526	10/10/2008	02/11/2008	64.546.096
EE	Estonia	Emor	1.000	10/10/2008	03/11/2008	887.094
EL	Greece	TNS ICAP	1.000	10/10/2008	02/11/2008	8.691.304
ES	Spain	TNS Demoscopia	1.000	09/10/2008	06/11/2008	38.536.844
FR	France	TNS Sofres	1.027	06/10/2008	31/10/2008	46.425.653
IE	Ireland	TNS MRBI	1.000	06/10/2008	31/10/2008	3.375.399
IT	Italy	TNS Infratest	1.061	08/10/2008	24/10/2008	48.892.559
CY	Rep. of Cyprus	Synovate	503	08/10/2008	02/11/2008	638.900
CY(tcc)	Turkish Cypriot Comm.	KADEM	500	07/10/2008	27/10/2008	143.226
LV	Latvia	TNS Latvia	1.002	10/10/2008	04/11/2008	1.444.884
		TNS Gallup				
LT	Lithuania	Lithuania	1.011	09/10/2008	28/10/2008	2.846.756
LU	Luxembourg	TNS ILReS	500	06/10/2008	03/11/2008	388.914
HU	Hungary	TNS Hungary	1.002	10/10/2008	02/11/2008	8.320.614
MT	Malta	MISCO	500	09/10/2008	03/11/2008	335.476
NL	Netherlands	TNS NIPO	1.041	09/10/2008	05/11/2008	13.017.690
		Österreichisches				
AT	Austria	Gallup-Institut	1.003	06/10/2008	28/10/2008	7.004.205
PL	Poland	TNS OBOP	1.000	11/10/2008	31/10/2008	32.155.805
PT	Portugal	TNS EUROTESTE	1.000	11/10/2008	03/11/2008	8.080.915
RO	Romania	TNS CSOP	1.053	07/10/2008	03/11/2008	18.246.731
SI	Slovenia	RM PLUS	1.006	07/10/2008	04/11/2008	1.729.298
SK	Slovakia	TNS AISA SK	1.006	09/10/2008	26/10/2008	4.316.438
FI	Finland	TNS Gallup Oy	1.004	15/10/2008	06/11/2008	4.353.495
SE	Sweden	TNS GALLUP	1.002	13/10/2008	03/11/2008	7.562.263
UK	United Kingdom	TNS UK	1.308	07/10/2008	02/11/2008	50.519.877
HR	Croatia	Puls	1.000	08/10/2008	29/10/2008	3.734.300
TR	Turkey	TNS PIAR	1.003	08/10/2008	05/11/2008	47.583.830
	Former Yugoslav Rep. of					
MK	Macedonia	TNS Brima	1.009	07/10/2008	16/10/2008	1.648.012
TOTAL			30.130	06/10/2008	06/11/2008	453.865.399

For each country a comparison between the sample and the universe was carried out. The Universe description was derived from Eurostat population data or from national statistics offices. For all countries surveyed, a national weighting procedure, using marginal and intercellular weighting, was carried out based on this Universe description. In all countries, gender, age, region and size of locality were introduced in the iteration procedure. For international weighting (i.e. EU averages), TNS Opinion & Social applies the official population figures as provided by EUROSTAT or national statistic offices. The total population figures for input in this post-weighting procedure are listed above.

Readers are reminded that survey results are estimations, the accuracy of which, everything being equal, rests upon the sample size and upon the observed percentage. With samples of about 1,000 interviews, the real percentages vary within the following confidence limits:

Observed percentages	10% or 90%	20% or 80%	30% or 70%	40% or 60%	50%
Confidence limits	± 1.9 points	± 2.5 points	± 2.7 points	± 3.0 points	± 3.1 points

FI

A Työnumero

(101-105)

--	--	--	--	--

EB69.2 A

B Maakoodi

(106-107)

--	--

EB69.2 B

C our survey number

(108-110)

--	--	--

EB69.2 C

D Lomakenumero

(111-116)

--	--	--	--	--	--

EB69.2 D

E Lomakeversio

(117)

A

1

B

2

EB69.2 E

Kohtaa 28 ei kysytä Suomessa

Kohtaa 29 ei kysytä Suomessa

Kohtaa 30 ei kysytä Suomessa

Kohtaa 31 ei kysytä Suomessa

Q1 Mikä on kansallisuutenne? Olkaa hyvä ja kertokaa, mistä maasta (maista) olette kotoisin.

(Useampi vastaus mahdollinen)

(158-190)

Belgia

1,

Tanska

2,

Saksa

3,

Kreikka

4,

Espanja

5,

Ranska

6,

Irlanti	7,
Italia	8,
Luxemburg	9,
Alankomaat (Hollanti)	10,
Portugali	11,
Yhdistynyt kuningaskunta (Iso-Britannia, Pohjois-Irlanti)	12,
Itävalta	13,
Ruotsi	14,
Suomi	15,
Kypros (eteläosa)	16,
Tšekin tasavalta	17,
Viro	18,
Unkari	19,
Latvia	20,
Liettua	21,
Malta	22,
Puola	23,
Slovakia	24,
Slovenia	25,
Bulgaria	26,
Romania	27,
	28,
	29,
	30,
	31,
Joku muu maa/maat	32,
EOS	33,

EB69.2 Q1

JOS "Joku muu maa/maat" tai "EOS" --> HAASTATTELU KESKEYTETÄÄN

KYSYTÄÄN KAIKILTA

QA1 Kun tapaatte ystäviänne, sanoisitteko, että keskustellette poliittisista asioista usein, satunnaisesti vai ette koskaan?

(211)

Usein	1
Satunnaisesti	2
Ei koskaan	3
EOS	4

EB69.2 QA1

QA2 Kun Teillä on voimakas mielipide jostakin asiasta, huomaatteko suostuttelevanne ystäviänne, sukulaisianne tai työtovereitanne omien mielipiteidenne taakse? Tapahtuuko näin...

(LUETTELE)

(212)

Usein	1
Silloin tällöin	2
Harvoin	3
Ei koskaan	4
EOS	5

EB69.2 QA2

QA3 Oletteko elämääne kaiken kaikkiaan erittäin tyytyväinen, melko tyytyväinen, ette kovin tyytyväinen vai ette lainkaan tyytyväinen?

(LUETTELE)

(213)

Erittäin tyytyväinen	1
Melko tyytyväinen	2
Ette kovin tyytyväinen	3
Ette lainkaan tyytyväinen	4
EOS	5

EB69.2 QA3

KYSYMYSTÄ QA4A EI KYSYTÄ KYPROKSELLA - KYPROS SIIRTYY KYSYMYKSEEN Q4B

QA4a Millaiseksi arvioisitte tämänhetkisen tilanteen kunkin seuraavan asian kohdalla?

(SKAALAKORTTI QA4A- YKSI VASTAUS PER RIVI)

	(LUETTELE)	Erittäin hyvä	Melko hyvä	Melko huono	Erittäin huono	EOS
(214)	1 Suomen taloudellinen tilanne	1	2	3	4	5
(215)	2 Euroopan taloudellinen tilanne	1	2	3	4	5
(216)	3 Maailman taloudellinen tilanne	1	2	3	4	5
(217)	4 Oma työllisyystilanteenne	1	2	3	4	5
(218)	5 Perheenne taloudellinen tilanne	1	2	3	4	5
(219)	6 Työllisyystilanne Suomessa	1	2	3	4	5
(220)	7 Ympäristön tila Suomessa	1	2	3	4	5

EB68.1 QA4 TREND MODIFIED

KYSYMYKS Q4B KYSYTÄÄN VAIN KYPROKSELLA - MUUT SIIRTUVÄT KYSYMYKSEEN QA5A

QA4b

--

--	--	--	--	--	--	--

(221)	2		1	2	3	4	5
(222)	2		1	2	3	4	5
(223)	3		1	2	3	4	5
(224)	4		1	2	3	4	5
(225)	5		1	2	3	4	5
(226)	6		1	2	3	4	5
(227)	7		1	2	3	4	5

NEW

--

--

QA5a	Millaiseksi arvioisitte tämänhetkisen tilanteen kunkin seuraavan asian kohdalla?
-------------	--

(SKAALAKORTTI QA5A - VAIN YKSI VASTAUS RIVIÄ KOHDEN)
--

	(LUETTELE)	Erittäin hyvä	Melko hyvä	Melko huono	Erittäin huono	EOS
--	------------	---------------	------------	-------------	----------------	-----

(228)	1	Asuinalueenne tila	1	2	3	4	5
	2	Terveyspalvelujen tarjonta Suomessa	1	2	3	4	5
(229)	3	Eläkkeiden tila Suomessa	1	2	3	4	5
(230)	4	Työttömyyskorvaukset Suomessa	1	2	3	4	5
(231)	5	Elinkustannukset Suomessa	1	2	3	4	5
(232)	6	Eri kulttuuri-, uskonto- ja kansallisuusryhmien väliset suhteet Suomessa	1	2	3	4	5
(233)	7	Tapa, jolla Suomessa käsitellään epätasa-arvoa ja köyhyyttä	1	2	3	4	5
(234)	8	Energian edullisuus Suomessa	1	2	3	4	5
(235)	9	Asumisen edullisuus Suomessa	1	2	3	4	5
(236)	10	Julkishallinnon toimivuus Suomessa	1	2	3	4	5
(237)							

UUSI

KYSYMYS QA5B KYSYTÄÄN VAIN KYPROKSELLA - MUUT SIIRTYVÄT KYSYMYKSEEN QA6A
--

--

QA5b

(238)	1		1	2	3	4	5
(239)	2		1	2	3	4	5
(240)	3		1	2	3	4	5
(241)	4		1	2	3	4	5
(242)	5		1	2	3	4	5
(243)	6		1	2	3	4	5
(244)	7		1	2	3	4	5
(245)	8		1	2	3	4	5
(246)	9		1	2	3	4	5
(247)	10		1	2	3	4	5

NEW

QA6A EI KYSYTÄ KYPROKSELLA

QA6a Mitä odotatte seuraavilta 12 kuukaudelta: ovatko seuraavat 12 kuukautta paremmat, huonommat vai samanlaiset, kun ajattelette...?

	(LUETTELE)	Paremmat	Huonommat	Samanlaiset	EOS	
(248)	1	Omaa elämääne yleensä	1	2	3	4
(249)	2	Suomen taloudellista tilannetta	1	2	3	4
	3	Oman kotitaloutenne taloudellista tilannetta	1	2	3	4
(250)						
(251)	4	Suomen työllisyystilannetta	1	2	3	4
	5	Henkilökohtaista työllisyystilannettanne	1	2	3	4
(252)						
(253)	6	Euroopan unionin taloudellista tilannetta	1	2	3	4
(254)	7	Maailman taloudellista tilannetta	1	2	3	4
(255)	8	Ympäristön tilaa Suomessa	1	2	3	4

EB69.2 QA4a TREND MODIFIED

KYSY QA6B VAIN KYPROKSELLA - MUUT SIIRTYVÄT KYSYMYKSEEN QA7A

QA6b

(256)	1		1	2	3	4
(257)	2		1	2	3	4

(258)	3		1	2	3	4
(259)	4		1	2	3	4
(260)	5		1	2	3	4
(261)	6		1	2	3	4
(262)	7		1	2	3	4
(263)	8		1	2	3	4

EB69.2 QA4b

KYSYMYSTÄ QA7A EI KYSYTÄ KYPROKSELLA - KYPROS SIIRTYY KYSYMYKSEEN QA7B

QA7a Kertokaa kunkin seuraavan asian kohdalla, onko Suomen tilanne mielestänne parempi vai huonompi kuin Euroopan maiden tilanne keskimäärin?

(KORTTI QA7A - VAIN YKSI VASTAUS RIVIÄ KOHTI)

	(LUETTELE)	Paljon parempi	Jonkin verran parempi	Jonkin verran huonompi	Ehdottomasti huonompi	EOS	
(264)	1	Suomen taloudellinen tilanne	1	2	3	4	5
(265)	2	Työllisyystilanne Suomessa	1	2	3	4	5
(266)	3	Elinkustannukset Suomessa	1	2	3	4	5
(267)	4	Energian hinta Suomessa	1	2	3	4	5
(268)	5	Elämänlaatu Suomessa	1	2	3	4	5
(269)	6	Ympäristön tila Suomessa	1	2	3	4	5

EB69.2 QA5a (ITEMS 1-5) - EB67.2 QA7C (ITEM 6) - TREND MODIFIED

KYSY QA7B VAIN KYPROKSELLA - MUUT SIIRTYVÄT KYSYMYKSEEN QA8A

QA7b

(270)	1		1	2	3	4	5
(271)	2		1	2	3	4	5
(272)	3		1	2	3	4	5
(273)	4		1	2	3	4	5
(274)	5		1	2	3	4	5
(275)	6		1	2	3	4	5

EB69.2 QA5a (ITEMS 1-5) - EB67.2 QA7C (ITEM 6) - TREND MODIFIED

KYSYMYSTÄ QA8A JA B EI KYSYTÄ KYPROKSELLA - KYPROS SIIRTYY KYSYMYKSEEN QA8C

QA8a Mitkä mielestänne ovat tällä hetkellä Suomessa kaksi tärkeintä kysymystä, jotka vaativat ratkaisua?

(KORTTI QA8A - LUETTELE- KORKEINTAAN KAKSI VASTAUSTA)

(276-291)

Rikollisuus	1,
Taloudellinen tilanne	2,
Hintojen nousu/inflaatio	3,
Verotus	4,
Työttömyys	5,
Terrorismi	6,
Puolustus/ulkomaanasiat	7,
Asuminen	8,
Maahanmuutto	9,
Terveystieteiden tutkimuskeskus	10,
Koulutusjärjestelmä	11,
Eläkkeet	12,
Ympäristönsuojelu	13,
Energiaan liittyvät asiat	14,
Muu (SPONTAANI)	15,
EOS	16,

EB69.2 QA6a

QA8b Entä mitkä seuraavista ovat teille henkilökohtaisesti kaksi tärkeintä ongelmaa?

(KORTTI QA8A - KORKEINTAAN KAKSI VASTAUSTA)

(292-307)

Rikollisuus	1,
Taloudellinen tilanne	2,
Hintojen nousu/inflaatio	3,
Verotus	4,
Työttömyys	5,
Terrorismi	6,
Puolustus/ulkomaanasiat	7,
Asuminen	8,
Maahanmuutto	9,
Terveystieteiden tutkimuskeskus	10,
Koulutusjärjestelmä	11,
Eläkkeet	12,
Ympäristönsuojelu	13,
Energiaan liittyvät asiat	14,
Muu (Spontaani)	15,
EOS	16,

NEW

KYSY QA9A JA QA10A VAIN EU-MAISSA

QA9a Yleisesti ottaen, onko Suomen jäsenyys Euroopan unionissa mielestänne...?

(LUETTELE)

(340)

Hyvä asia	1
Huono asia	2
Ei hyvä eikä huono asia	3
EOS	4

EB69.2 QA7a

QA10a Kaikki näkökohdat huomioon ottaen sanoisitteko, että Suomi on hyötynyt vai ei ole hyötynyt Euroopan unionin jäsenyydestä?

(341)

Hyötynyt	1
Ei ole hyötynyt	2
EOS	3

EB69.2 QA8a

QA9B JA QA10B EI KYSYTÄ EU-MAISSA - EU-MAAT SIIRTYVÄT KYSYMYKSEEN QA11A - KYPROS SIIRTYY KYSYMYKSEEN QA9C

QA9b

(342)

	1
	2
	3
	4

QA10b

(343)

	1
	2
	3

EB69.2 QA8b

KYSY QA9C JA QA10C VAIN KYPROKSELLA - MUUT SIIRTYVÄT KYSYMYKSEEN QA11A

QA9c

(344)

_____	1
_____	2
_____	3
_____	4

EB69.2 QA7c

QA10c

(345)

_____	1
_____	2
_____	3

EB69.2 QA8c

ÄLÄ KYSY QA11A KYPROKSELLA - KYPROS SIIRTYYKYSYMYKSEEN QA11B

QA11a Sanoisitteko, että asiat ovat nyt yleisesti ottaen menossa hyvään vai huonoon suuntaan...?

(YKSI VASTAUS PER RIVI)

	(LUETTELE)	Asiat ovat menossa hyvään suuntaan	Asiat ovat menossa huonoon suuntaan	Ei kumpaankaan (SPONTAANI)	EOS
--	------------	------------------------------------	-------------------------------------	----------------------------	-----

(346)	1	Suomessa	1	2	3	4
(347)	2	Euroopan unionissa	1	2	3	4

EB69.2 QA11a

KYSY QA11B VAIN KYPROKSELLA - MUUT SIIRTYVÄT KYSYMYKSEEN QA12

QA11b

(348)	1	_____	1	2	3	4
(349)	2	_____	1	2	3	4

EB69.2 QA11b

QA12: KOHTIA 1, 3, 4 JA 5 EI KYSYTÄ KYPROKSELLA

QA12 Seuraavaksi haluaisin kysyä Teiltä, kuinka paljon luotatte eräisiin yhteiskunnallisiin instituutioihin. Olkaa hyvä ja sanokaa kunkin luetteleman instituution osalta, luotatteko siihen vai ettekö luota siihen?

	(LUETTELE)	LUOTTAA	EI LUOTA	EOS
(350)	1 Suomen oikeuslaitos	1	2	3
(351)	2 Puolueet	1	2	3
(352)	3 Alue- ja paikallishallinto	1	2	3
(353)	4 Suomen hallitus	1	2	3
(354)	5 Suomen eduskunta	1	2	3
(355)	6 Euroopan unioni	1	2	3
(356)	7 Yhdistyneet Kansakunnat (YK)	1	2	3
(357)	8 NATO	1	2	3

EB69.2 QA12 TREND MODIFIED

KYSYTÄÄN KAIKILTA

QA13 Antaako Euroopan unioni yleisesti ottaen mielestänne hyvin positiivisen, melko positiivisen, neutraalin, melko negatiivisen vai hyvin negatiivisen vaikutelman itsestään?

	(358)
Hyvin positiivisen	1
Melko positiivisen	2
Neutraalin	3
Melko negatiivisen	4
Hyvin negatiivisen	5
EOS	6

EB69.2 QA13

QA14 Mitä Euroopan unioni merkitsee Teille henkilökohtaisesti?

(NÄYTÄ VUOROTELLEN KORTTI QA14A TAI QA14B- USEAMPI VASTAUS MAHDOLLINEN)

	(359-374)
Rauhaa	1,
Taloudellista hyvinvointia	2,
Demokratiaa	3,
Sosiaaliturvaa	4,
Vapautta matkustaa, opiskella ja tehdä työtä kaikkialla Euroopan unionissa	5,
Kulttuurista monimuotoisuutta	6,

Painavampaa sananvaltaa maailmassa	7,
Euroa	8,
Työttömyyttä	9,
Byrokratiaa (virka-valtaisuutta)	10,
Varojen haaskausta	11,
Kulttuuri-identiteettimme menettämistä	12,
Enemmän rikollisuutta	13,
Riittämätöntä ulkorajojen valvontaa	14,
Muuta (Spontaani)	15,
EOS	16,

EB69.2 QA14

VAIHTOEHTO 1 EI KYSYTÄ SUOMESSA- VAIHTOEHTO 2 VAIN EUROMAISSA

QA15a Oletteko samaa vai eri mieltä kustakin seuraavasta väittämästä?

	(LUETTELE)	Samaa mieltä	Eri mieltä	EOS
(375)	1	1	2	3
	2	1	2	3
(376)	Tunnen, että taloudellinen tilanteemme on vakaampi, koska Suomi on euroalueen jäsen			
(377)	3	1	2	3
(378)	4	1	2	3
(379)	5	1	2	3
(380)	6	1	2	3
	7	1	2	3
(381)	Suomen edut otetaan hyvin huomioon Euroopan unionissa			
(382)	8	1	2	3
	9	1	2	3
(383)	Suomen hallitus ymmärtää asioita, jotka koskevat Suomen kansalaisia			
(384)	10	1	2	3
	11	1	2	3
(385)	Suomen hallitus ymmärtää asioita, jotka koskevat EU:n kansalaisia			

EB69.2 QA15a TREND MODIFIED

QA15B KYSYTÄÄN VAIN KYPROKSELLA - MUUT SIIRTYVÄT KYSYMYKSEEN QA16

QA15b

(386)	1	1	2	3
(387)	2	1	2	3
(388)	3	1	2	3
(389)	4	1	2	3
(390)	5	1	2	3

EB69.2 QA15b

KYSYTÄÄN KAIKILTA

QA16 Oletteko koskaan kuullut näistä toimielimistä...?

	(LUETTELE)	Kyllä	Ei	EOS
(391)	1 Euroopan parlamentti	1	2	3
(392)	2 Euroopan komissio	1	2	3
(393)	3 Euroopan unionin neuvosto	1	2	3
(394)	4 Euroopan keskuspankki	1	2	3

EB69.2 QA16

QA17 Olkaa hyvä ja sanokaa kustakin eurooppalaisesta toimielimestä, onko sillä mielestänne tärkeä tehtävä vai ei Euroopan unionissa?

	(LUETTELE)	Tärkeä	Ei tärkeä	EOS
(395)	1 Euroopan parlamentti	1	2	3
(396)	2 Euroopan komissio	1	2	3
(397)	3 Euroopan unionin neuvosto	1	2	3
(398)	4 Euroopan keskuspankki	1	2	3

EB69.2 QA17

QA18 Kertokaa kustakin toimielimestä, katsotteko luottavanne siihen vai ette?

	(LUETTELE)	Luottaa	Ei luota	EOS
(399)	1 Euroopan parlamentti	1	2	3
(400)	2 Euroopan komissio	1	2	3
(401)	3 Euroopan unionin neuvosto	1	2	3
(402)	4 Euroopan keskuspankki	1	2	3

EB69.2 QA18

QA19a Millä nopeudella Eurooppaa Teidän mielestänne tällä hetkellä rakennetaan? Olkaa hyvä ja katsokaa näitä ihmishahmoja. Numero 1 seisoo paikallaan, numero 7 juoksee niin kovaa kuin pystyy. Valitkaa hahmoista se, joka mielestänne parhaiten kuvaa mielipidettän

QA19b Entä mikä hahmoista kuvaa parhaiten mielipidettänne siitä, kuinka nopeasti Eurooppaa pitäisi rakentaa?

(SKAALAKORTTI QA19)

LUETTELE	(403)	(404)
	QA19a	QA19b
	Tämänhetkinen	Toivottu

	nopeus	nopeus
1 ON PAIKALLAAN	1	1
	2	2
	3	3
	4	4
	5	5
	6	6
7 ETENEE NIIN NOPEASTI KUIN MAHDOLLISTA	7	7
EOS	8	8

EB66.1 QA13a&b

QA20 Kun ajatellaan ostovoimaanne eli asioita, joihin taloudellanne on varaa varaa arkielämässä, niin sanoisitteko että nykytilanne on viiden vuoden takaiseen nähden parantunut, pysynyt suunnilleen samana vai huonontunut?

(KORTTI QA20 - VAIN YKSI VASTAUS)

(405)

Parantunut	1
Pysynyt suunnilleen samana	2
Huonontunut	3
EOS	4

EB69.2 QA27

QA21 Olkaa hyvä ja kertokaa missä määrin olette samaa tai eri mieltä seuraavan väittämän kanssa: Teillä on vaikeuksia maksaa kaikki laskunne kuukauden tuloilla..

(LUETTELE - VAIN YKSI VASTAUS)

(406)

Täysin samaa mieltä	1
Melko samaa mieltä	2
Melko eri mieltä	3
Täysin eri mieltä	4
EOS	5

EB69.2 QA28

QA22 Ajatteletteko yleisesti ottaen, että nykyajan lasten elämä on helpompaa, vaikeampaa vai ei helpompaa eikä vaikeampaa kuin oman sukupolvenne lasten?

(LUETTELE - VAIN YKSI VASTAUS)

(407)

Helpompaa	1
Vaikeampaa	2
Ei helpompaa eikä vaikeampaa	3
EOS	4

EB69.2 QA29

QA23 Oletteko samaa vai eri mieltä seuraavan väittämän kanssa: Suomessa asuvilla lapsilla olisi parempi elämä, jos he muuttaisivat johonkin toiseen maahan.

(LUETTELE)

(408)

Samaa mieltä	1
Eri mieltä	2
Riippuu tilanteesta (SPONTAANI)	3
EOS	4

NEW

QA24 Kertokaa jokaisesta seuraavasta Euroopan unionia koskevasta väittämästä, pitääkö se mielestänne paikkansa vai ei?

	(LUETTELE - ROTATOI)	Pitää paikkansa	Ei pidä paikkaansa	EOS
(409)	1 Euroopan unioniin kuuluu nykyisin 15 jäsenmaata	1	2	3
(410)	3 Kuuden kuukauden välein Euroopan unionin puheenjohtajuus siirtyy toiselle jäsenvaltiolle	1	2	3
(411)	4 Euroalue muodostuu tällä hetkellä 12 jäsenvaltiosta	1	2	3
(412)	2 Sveitsi on Euroopan unionin jäsen	1	2	3

EB69.2 QA34 (ITEMS' SEQUENCE MODIFIED + ROTATE ADDED)

KYSY QA25 EUROOPAN UNIONIN JÄSENMAISSA

QA25 Mitkä seuraavista asioista pitäisi mielestänne päättää Suomen hallituksessa ja mitkä taas yhteisesti Euroopan unionissa?

(YKSI VASTAUS RIVIÄ KOHDEN)

	LUETTELE - ROTATOIDAAN	Suomen hallituksessa	Euroopan unionissa	EOS
(413)	1 Kamppailu rikollisuutta vastaan	1	2	3
(414)	2 Verotus	1	2	3
(415)	3 Kamppailu työttömyyttä vastaan	1	2	3
(416)	4 Kamppailu terrorismia vastaan	1	2	3
(417)	5 Maanpuolustus ja ulkomaanasiat	1	2	3
(418)	6 Maahanmuutto	1	2	3
(419)	7 Koulutusjärjestelmä	1	2	3

(420)	8	Eläkkeet	1	2	3
(421)	9	Ympäristönsuojelu	1	2	3

EB69.2 QA35a

QA26 Mistä seuraavista asioista pitäisi mielestänne päättää Suomen hallituksessa ja mistä yhteisesti Euroopan unionissa?

(YKSI VASTAUS RIVIÄ KOHDEN)

	(LUETTELE - ROTATOIDAAN)	Suomen hallituksessa	Euroopan unionissa	EOS
(422)	1 Terveys	1	2	3
(423)	2 Sosiaaliturva	1	2	3
(424)	3 Maatalous ja kalastus	1	2	3
(425)	4 Kuluttajansuoja	1	2	3
(426)	5 Tieteellinen ja teknologinen tutkimus	1	2	3
(427)	6 Taloudellisissa vaikeuksissa olevien alueiden tukeminen	1	2	3
(428)	7 Energia	1	2	3
(429)	8 Kilpailu	1	2	3
(430)	9 Liikenne	1	2	3
(431)	10 Talous	1	2	3
(432)	11 Kamppailu inflaatiota vastaan	1	2	3

EB69.2 QA36a

KYSYTÄÄN KAIKILTA

QA27 Mikä on Teidän mielipiteenne seuraavista ehdotuksista? Kertokaa jokaisesta ehdotuksesta, oletteko sen puolesta vai sitä vastaan.

	(LUETTELE - ROTATOIDAAN)	Puolesta	Vastaan	EOS
(433)	1 Euroopan rahaliitto ja yhteinen valuutta, euro	1	2	3
(434)	2 Euroopan unionin jäsenmaiden yhteinen ulkopoliittikka suhteessa muihin maihin	1	2	3
(435)	3 Euroopan unionin jäsenmaiden yhteinen puolustus- ja turvallisuuspolitiikka	1	2	3
(436)	4 Euroopan unionin lisälaajentuminen ottamalla tulevana vuosina mukaan muita maita	1	2	3
(437)	5 Eurooppaa kehitetään yhden valtior ryhmän piirissä nopeammin kuin muissa valtioissa	1	2	3

EB69.2 QA37 (ITEMS 1-4) - EB68.1 QA22 (ITEM 5)

QA28 Euroopan yhdentymisessä on keskitytty useisiin kysymyksiin viime vuosien aikana. Mitä asioita

Euroopan unionin toimielinten tulisi mielestänne painottaa tulevina vuosina, jotta Euroopan unioni vahvistuisi tulevaisuudessa?

(KORTTI QA28 A TAI QA28B - ROTATOIDAAN -LUETTELE- MAX. 3 VASTAUSTA)

(438-452)

Sisämarkkinat	1,
Kulttuuripolitiikka	2,
Euroopan unionin ulkopolitiikka	3,
Euroopan unionin puolustuspolitiikka	4,
Maahanmuuttoasiat	5,
Euroopan unionin koulutuspolitiikka	6,
Ympäristöasiat	7,
Energia-asiat	8,
Solidaarisuus köyhempiä alueita kohtaan	9,
Tieteellinen tutkimus	10,
Sosiaaliasiat	11,
Kamppailu rikollisuutta vastaan	12,
Ei mitään näistä (SPONTAANI)	13,
Muu (SPONTAANI)	14,
EOS	15,

EB69.2 QA39

KYSYMYKSET QA29-QA32 KYSYTÄÄN VAIN EU-MAISSA, KYPROS SIIRTYY KYSYMYKSEEN QA33B - MUUT SIIRTYVÄT KYSYMYKSEEN QA33A

QA29 Kukin Euroopan unionin jäsenvaltio toimii vuorollaan kuuden kuukauden ajan Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajana. Ranskan puheenjohtajuuskausi on menossa parhaillaan. Oletteko viime aikoina lukenut sanomalehdistä tai kuullut/nähty radiosta, televisi

(453)

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

EB69.2 QA40 TREND MODIFIED

KYSY QA30 VAIN RANSKASSA - MUUT EU-MAAT SIIRTYVÄT KYSYMYKSEEN QA31

QA30

(454)

	1
	2
	3
	4
	5

EB69.2 QA41

KYSYMYS QA31 KYSYTÄÄN VAIN EU-MAISSA

QA31 Jokainen Euroopan unionin jäsenvaltio toimii vuorollaan kuuden kuukauden ajan Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajana. Tšekkin tasavallan puheenjohtajuuskausi alkaa 1. tammikuuta 2009. Oletteko viime aikoina lukenut sanomalehdistä tai kuullut/nähty ra

(455)

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

EB69.2 QA42

KYSY QA32 VAIN TSEKISSÄ - MUUT EU-MAAT SIIRTYVÄT KYSYMYKSEEN QA33

QA32

(456)

	1
	2
	3
	4
	5

EB69.2 QA43

(KYSYTÄÄN MUUALLA PAITSI KYPROSELLA - KYPROS SIIRTYY KYSYMYKSEEN QA33a)

QA33a Kumpi seuraavista kahdesta väittämästä on lähempänä Teidän mielipidettänne globalisaatiosta (maailmankaupan vapauttamisesta)?

(Luettele - vain yksi vastaus)

(457)

Globalisaatio tarjoaa suomalaisille yrityksille hyviä mahdollisuuksia markkinoiden avautumisen myötä	1
Globalisaatio uhkaa työllisyyttä ja yrityksiä Suomessa	2
EOS	3

EB69.2 QA48a

(QA 33B KYSYTÄÄN VAIN KYPROKSELLA-MUUT SIIRTYVÄT KYSYMYKSEEN QA34A)

QA33b

(458)

	1
	2
	3

EB69.2 QA48b

KYSY QA34A OSITTEESSA A - OSITE B MENE KYSYMYKSEEN QA34B

QA34a Missä määrin olette samaa tai eri mieltä seuraavasta väittämästä: "Euroopan unioni auttaa suojelemaan meitä globalisaation kielteisiltä vaikutuksilta".

(LUETTELE - VAIN YKSI VASTAUS)

(459)

Täysin samaa mieltä	1
Samaa mieltä	2
Eri mieltä	3
Täysin eri mieltä	4
EOS	5

EB69.2 QA49a

KYSY QA34B OSITTEESSA B -OSITE A SIIRTYY KYSYMYKSEEN QB1A

QA34b Missä määrin olette samaa tai eri mieltä seuraavasta väittämästä: "Euroopan unionin avulla Euroopan kansalaiset saavat enemmän hyötyä globalisaation myönteisistä vaikutuksista."

(LUETTELE - VAIN YKSI VASTAUS)

(460)

Täysin samaa mieltä	1
Samaa mieltä	2
Eri mieltä	3
Täysin eri mieltä	4
EOS	5

EB69.2 QA49b

KYSY QC- KYSYMYKSET VAIN EU:N JÄSENMAISSA

QC1 Berliinin muuri murtui vuonna 1989 ja se merkitsi myös Itä- ja Länsi-Eurooppaa erottaneen rautaesiripun katoamista. Kertokaa kustakin seuraavasta tahosta kuinka paljon se on kaiken kaikkiaan hyötynyt, tai ei, rautaesiripun kaatumisesta.

(NÄYTÄ KORTTI QC1 - YKSI VASTAUS RIVIÄ KOHTI)

	(LUETTELE)	Hyötynyt	Hyötynyt	Ei	Ei lainkaan	EOS
--	------------	----------	----------	----	-------------	-----

		erittäin paljon	jonkin verran	oikeastaan hyötynyt	hyötynyt		
(504)	1	Euroopan unioni	1	2	3	4	5
(505)	2	Suomi	1	2	3	4	5
(506)	3	Te henkilökohtaisesti	1	2	3	4	5

NEW

QC2 Vuodesta 2004 Euroopan unionin on laajentunut 15 jäsenvaltiosta 27 jäsenvaltioon. Miten arvoisitte yleisesti ottaen tätä Euroopan unionin laajentumista?

(LUETTELE - VAIN YKSI VASTAUS)

(507)

Se on vahvistanut Euroopan unionia	1
Se on heikentänyt Euroopan unionia	2
EOS	3

NEW

QC3 Kun ajattelette niitä asioita joissa Euroopan unioni voi tehdä päätöksiä, niin mikä seuraavista on lähinnä omaa mielipidettänne?

(LUETTELE - VAIN YKSI VASTAUS)

(508)

EU:lla on päätösvaltaa liian monella alueella	1
EU:lla ei ole päätösvaltaa riittävän monella alueella	2
EU:lla on päätösvaltaa suunnilleen riittävän monella alueella (SPONTAANI)	3
EOS	4

NEW

Siirrytään seuraavaan aiheeseen

KYSY QE VAIN EU-MAISSA

QE1 Tämän vuoden elokuussa puhkesi konflikti Venäjän ja Georgian välillä. Oletteko kuullut tai lukenut tästä konfliktista?

(LUETTELE - VAIN YKSI VASTAUS)

(698)

Kyllä, ja tiedätte täsmälleen mistä oli kysymys	1
Kyllä, mutta ette oikeastaan tiedä mistä oli kysymys	2
Ei	3
EOS	4

NEW

QE2 Jatkuvat jännitteet eräällä Georgian alueella, Etelä-Ossetiassa, johtivat avoimeen konfliktiin Georgian ja Venäjän asevoimien välillä. Mikä seuraavista tahoista vaikutti mielestänne eniten konfliktin loppumiseen?

(LUETTELE - VAIN YKSI VASTAUS)

	(699)
Yhdistyneet kansakunnat	1
NATO	2
Euroopan unioni	3
Yhdysvallat	4
Etyj (Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö)	5
Ei mitään näistä (SPONTAANI)	6
Muu (Spontaani - mikä?)	7
EOS	8

NEW

KYSY QE2O JOS "MUU", KOHTA 7 KYSYMYKSESSÄ QE2

QE2o Muu, mikä/mitkä?

10	2	(700,701-720)
----	---	----------------------

NEW

QE3 Onko tällä konfliktilla mielestänne ollut vaikutusta Euroopan unionin energiansaannin turvaamiselle?

(LUETTELE - VAIN YKSI VASTAUS)

	(721)
Kyllä, erittäin paljon	1
Kyllä, jossain määrin	2
Ei, ei oikeastaan	3
Ei, ehdottomasti ei	4
EOS	5

NEW

KYSYTÄÄN KAIKISSA MAISSA

D15b kysytään ainoastaan mikäli ei tee ansiotyötä (vastaukset 1-4 kysymyksessä D15a)

D15a Mikä on tämänhetkinen ammattinne?

D15b Oletteko joskus tehnyt ansiotyötä? Mikä oli viimeisin ammattinne?

	(722-723)	(724-725)
	D15a	D15b
	TÄMÄNHETKINEN AMMATTI	VIIMEISIN AMMATTI
EI MUKANA TYÖELÄMÄSSÄ		
Vastuussa tavallisista ostoksista ja kodista huolehtimisesta, tai ilman mitään ammattia tällä hetkellä, ei työssä	1	1
Opiskelija	2	2
Työtön tai tilapäisesti työelämän ulkopuolella	3	3
Eläkkeellä tai työkyvytön sairauden vuoksi	4	4
ITSE ITSENSÄ TYÖLLISTÄVÄT		
Maanviljelijä	5	5
Kalastaja	6	6
Ammatinharjoittaja (lakimies, yksityisvastaanottoa pitävä lääkäri, kirjanpitäjä, arkkitehti)	7	7
Kauppias, käsityöläinen, muu itsensä työllistävä henkilö	8	8
Yrityksen tai liikkeen omistaja (ainut tai osaomistaja)	9	9
TYÖSSÄ KÄYVÄ		
Toisen palveluksessa/virassa oleva ammatinharjoittaja (lääkäri, lakimies, kirjanpitäjä, arkkitehti)	10	10
Johtaja, ylin johto (toimitusjohtaja, pääjohtaja, muu johtaja)	11	11
Keskijohto, muu johto (osastopäällikkö, opettaja, teknikko)	12	12
Työntekijä, lähinnä toimistotyössä	13	13
Matkustava työntekijä/toimihenkilö (myyntiedustaja, autonkuljettaja)	14	14
Palvelutyöntekijä/toimihenkilö (sairaala, ravintola, poliisi, palomies)	15	15
Työnjohtaja	16	16
Ammattitaitoinen ruumiillisen työn tekijä	17	17
Muu (ammattitaidoton) ruumiillisen työn tekijä, palvelija	18	18
EI OLE KOSKAAN TEHNYT PALKKATYÖTÄ	19	19

EB69.2 D15a D15b

Siirrytään toiseen aiheeseen

QG1 Euroopan unionilla on talousarvio, joka käytetään laajamittaisesti eri toimiin ja investointeihin jäsenvaltioissa ja Euroopan unionin ulkopuolella. Kun ajatellaan Euroopan unionin talousarviota yleisesti ottaen, sanoisitko että...

KORTTI QG1 - VAIN YKSI VASTAUS)

(887)

Olette kuullut siitä ja olette perehtynyt siihen hyvin	1
Olette kuullut siitä, mutta ette ole kovin perehtynyt siihen	2
Ette ole koskaan kuullut EU:n talousarviosta	3
EOS	4

NEW

QG2a Mihin seuraavista uskotte suurimman osan Euroopan unionin talousarviosta käytettävän? Ensisijaisesti?

(KORTTI QG2A _1 TAI QG2A_2 - VAIN YKSI VASTAUS)

(888-889)

Taloukasvu	1
Tieteellinen tutkimus	2
Yleissivistävä ja ammatillinen koulutus	3
Energia-asiat	4
Liikenne	5
Ilmastonmuutos ja ympäristönsuojelu	6
Maatalous ja maaseudun kehittäminen	7
Alueelliset investoinnit	8
EU:n naapurimaiden ja jäsen ehdokkaiden auttaminen (tarvittaessa selitä että jäsen ehdokkaat ovat maita, jotka ovat virallisesti hakeneet EU:n jäsenyyttä)	9
EU:n ulkopuolisten maiden kehittäminen ja humanitäärinen avustaminen	10
Puolustus ja turvallisuus	11
Maahanmuuttoasiat	12
Työllisyys- ja sosiaaliasiat	13
Kansanterveys	14
Kulttuuri ja tiedotusvälineet	15
Hallinto- ja henkilöstökulut, rakennukset	16
Ei mitään näistä (SPONTAANI)	17
Muuhun (SPONTAANI)	18
EOS	19

EB66.1 QA28 TREND MODIFIED

QG2b Entä muita?

(KORTTI QG2A _1 TAI QG2A_2 - KORKEINTAAN KOLME VASTAUSTA)

(890-908)

Taloukasvu	1,
Tieteellinen tutkimus	2,
Yleissivistävä ja ammatillinen koulutus	3,
Energia-asiat	4,
Liikenne	5,
Ilmastonmuutos ja ympäristönsuojelu	6,
Maatalous ja maaseudun kehittäminen	7,
Alueelliset investoinnit	8,
EU:n naapurimaiden ja jäsen ehdokkaiden auttaminen (tarvittaessa selitä että	9,

jäsenehdokkaat ovat maita, jotka ovat virallisesti hakeneet EU:n jäsenyyttä)	
EU:n ulkopuolisten maiden kehittäminen ja humanitäärinen avustaminen	10,
Puolustus ja turvallisuus	11,
Maahanmuuttoasiat	12,
Työllisyys- ja sosiaaliasiat	13,
Kansanterveys	14,
Kulttuuri ja tiedotusvälineet	15,
Hallinto- ja henkilöstökulut, rakennukset	16,
Ei mitään näistä (SPONTAANI)	17,
Muuhun (SPONTAANI)	18,
EOS	19,

NEW

QG3a Entä mihin seuraavista haluaisitte että Euroopan unionin talousarviota käytetään? Ensisijaisesti

(KORTTI QG2A _1 TAI QG2A_2 -VAIN YKSI VASTAUS)

(909-910)

Taloukasvu	1
Tieteellinen tutkimus	2
Yleissivistävä ja ammatillinen koulutus	3
Energia-asiat	4
Liikenne	5
Ilmastonmuutos ja ympäristönsuojelu	6
Maatalous ja maaseudun kehittäminen	7
Alueelliset investoinnit	8
EU:n naapurimaiden ja jäsenehdokkaiden auttaminen (tarvittaessa selitä että jäsenehdokkaat ovat maita, jotka ovat virallisesti hakeneet EU:n jäsenyyttä)	9
EU:n ulkopuolisten maiden kehittäminen ja humanitäärinen avustaminen	10
Puolustus ja turvallisuus	11
Maahanmuuttoasiat	12
Työllisyys- ja sosiaaliasiat	13
Kansanterveys	14
Kulttuuri ja tiedotusvälineet	15
Hallinto- ja henkilöstökulut, rakennukset	16
Ei mitään näistä (SPONTAANI)	17
Muuhun (SPONTAANI)	18
EOS	19

NEW

QG3b Entä muita?

(KORTTI QG2A _1 TAI QG2A_2 - KORKEINTAAN KOLME VASTAUSTA)

(911-929)

Taloukasvu	1,
Tieteellinen tutkimus	2,
Yleissivistävä ja ammatillinen koulutus	3,
Energia-asiat	4,

Liikenne	5,
Ilmastonmuutos ja ympäristönsuojelu	6,
Maatalous ja maaseudun kehittäminen	7,
Alueelliset investoinnit	8,
EU:n naapurimaiden ja jäsenedokkaiden auttaminen (tarvittaessa selitä että jäsenedokkaat ovat maita, jotka ovat virallisesti hakeneet EU:n jäsenyyttä)	9,
EU:n ulkopuolisten maiden kehittäminen ja humanitäärinen avustaminen	10,
Puolustus ja turvallisuus	11,
Maahanmuuttoasiat	12,
Työllisyys- ja sosiaaliasiat	13,
Kansanterveys	14,
Kulttuuri ja tiedotusvälineet	15,
Hallinto- ja henkilöstökulut, rakennukset	16,
Ei mitään näistä (SPONTAANI)	17,
Muuhun (SPONTAANI)	18,
EOS	19,

NEW

Taustatiedot

D1 Politiikan yhteydessä ihmiset puhuvat 'vasemmistosta' ja 'oikeistosta'. Miten sijoittaisitte omat poliittiset näkemyksenne tälle asteikolle?

(Kortti D1 - älä pumpppaa; jos haastateltava epäröi, yritä uudelleen)

(977-978)

VASEMMISTO	2	3	4	5	6	7	8	9	OIKEISTO
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Kieltäytyi (Spontaani) 11

EOS 12

EB69.2 D1

EI KYSYMYKSIÄ D2-D6

D7 Oletteko Te...?

(Kortti D7 - luettele - vain yksi vastaus)

(979-980)

Naimisissa	1
Avioitunut uudelleen	2
Naimaton, asutte avoliitossa	3
Naimaton, ette ole koskaan ollut avoliitossa	4
Naimaton, ollut aiemmin avoliitossa, mutta nyt yksin	5
Eronnut	6
Asumuserossa	7
Leski	8
Muu (SPONTAANI)	9

Kieltäytyi (Spontaani)	10
------------------------	----

EB69.2 D7

D8	Minkä ikäisenä lopetitte täysipäiväisen opiskelun?
-----------	--

(Jos opiskelee edelleen, merkitse 00 - jos ei ole koskaan opiskellut täysipäiväisesti, merkitse 98 - jos EOS, merkitse 99)
--

(981-982)

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

EB69.2 D8

Ei kysymystä D9

D10	Vastaajan sukupuoli
------------	---------------------

(983)

Mies	1
Nainen	2

EB69.2 D10

D11	Minkä ikäinen olette?
------------	-----------------------

(984-985)

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

EB69.2 D11

Ei kysymyksiä D12-D14

KYSYMYKSET QD15A JA B KYSYTÄÄN ENNEN OSIOTA QB
--

Ei kysymyksiä D16-D24

D25	Sanoisitteko, että Te asutte...?
------------	----------------------------------

(LUETTELE)

(986)

Maaseutualueella tai kylässä	1
Pienessä tai keskisuuressa kaupungissa	2
Suuressa kaupungissa	3
EOS	4

EB69.2 D25

Ei kysymyksiä D26-D39

D40a	Kuinka monta 15-vuotiasta tai vanhempaa henkilöä asuu taloudessanne, Teidät itsenne mukaan lukien?
-------------	--

(Luettele - Kirjaa lukumäärä)

(987-988)

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

EB69.2 D40a

D40b Kuinka monta alle 10-vuotiasta lasta asuu taloudessanne?

(Luettele - Kirjaa lukumäärä)

(989-990)

--	--

EB69.2 D40b

D40c Kuinka monta 10-14 -vuotiasta lasta asuu taloudessanne?

(Luettele - Kirjaa lukumäärä)

(991-992)

--	--

EB69.2 D40c

D41 Oletteko Te itse syntyneet...

(Kortti D41 - luettele - vain yksi vastaus)

(993)

Suomessa	1
muussa Euroopan unionin jäsenmaassa	2
Euroopassa, mutta ei Euroopan unionin jäsenmaassa	3
Aasiassa, Afrikassa tai Latinalaisessa Amerikassa	4
Pohjois-Amerikassa, Japanissa tai Oseaniassa	5
Kieltäytyi (Spontaani)	6

EB69.2 D41

D42 Entä mikä seuraavista vaihtoehdoista vastaa tilannettanne?

(Kortti D42 - luettele - vain yksi vastaus)

(994)

Äitinne ja isänne ovat syntyneet Suomessa	1
Toinen vanhempanne on syntynyt Suomessa ja toinen muussa Euroopan unionin jäsenmaassa	2
Äitinne ja isänne ovat syntyneet muussa Euroopan unionin jäsenmaassa	3
Toinen vanhempanne on syntynyt Suomessa ja toinen Euroopan unionin ulkopuolisessa maassa	4
Äitinne ja isänne ovat syntyneet Euroopan unionin ulkopuolisessa maassa	5
Toinen vanhempanne on syntynyt muussa Euroopan unionin jäsenmaassa ja toinen Euroopan unionin ulkopuolisessa maassa	6
EOS / Kieltäytyi (SPONTAANI)	7

EB69.2 D42

D43a Onko taloudessanne kiinteä puhelinliittymä?

D43b Onko Teillä itsellänne matkapuhelin?

(995)

(996)

	D43a	D43b
	Lankapuhelin	Matkapuhelin
Kyllä	1	1
Ei	2	2

EB69.2 D43a D43b

D46 Mitä seuraavista hyödykkeistä taloudessanne on?

(KORTTI D46 - LUETTELE - USEAMPI VASTAUS MAHDOLLINEN)

	(997-1006)
Televisio	1,
DVD-soitin	2,
CD-soitin	3,
Tietokone	4,
Internet-yhteys kotona	5,
Auto	6,
Huoneisto/talo jonka olette maksanut kokonaan	7,
Huoneisto/talo jota edelleen maksatte	8,
Ei mitään (SPONTAANI)	9,
EOS	10,

EB69.2 D46

Haastattelutiedot

P1 Haastattelupäivä

(1027-1028)

	PÄIVÄ
--	-------

(1029-1030)

	KUUKAUSI
--	----------

EB69.2 P1

P2 Haastattelun aloitusaika

Käytä 24-tuntijakoa

(1031-1032)

	TUNTI
--	-------

(1033-1034)

	MINUUTIT
--	----------

EB69.2 P2

P3 Haastattelun kesto minuutteina

(1035-1037)

	Minuuttia
--	-----------

EB69.2 P3

P4 Haastattelun aikana läsnä olleiden henkilöiden määrä, haastattelija mukaan lukien

(1038)

Kaksi (haastattelija ja haastateltava)	1
Kolme	2
Neljä	3
Viisi tai enemmän	4

EB69.2 P4

P5	Haastateltavan yhteistyöhalukkuus
----	-----------------------------------

(1039)

Erinomainen	1
-------------	---

Kohtalainen	2
-------------	---

Keskimääräinen	3
----------------	---

Huono	4
-------	---

EB69.2 P5
